The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY MAY 17, 1958.

LATVIJA

AMERIKĀ

40./681. n-rs. SESTDIEN, 1958. G. 17. MAIJĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

ALA'S KONGRESS DETROITĀ

PROF. P. LEJIŅŠ KONGRESĀ PAZIŅOJA ŠIGADA BALVAS KULTŪRAS DARBINIEKIEM

ASV latviešu septītais gadskārtējais kongress sanāca piektdien, 16. maijā Detroitā, International Institute telpās. Kongresu atklāja ALA's centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Kongresa pirmā dienā noklausījās Amerikas latviešu apvienības darbības pārskatu un revīzijas komisijas ziņojumu. Otrā dienā, 17. maijā, runās Latvijas sūtnis Dr. A. Spekke. Priekšsēdis prof. P. Lejiņš ziņos par Brīvās pasaules latviešu apvienības darbību. Pēc tam notiks centrālās valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas un pieņems 1958./59. darbības gada budžetu. Kongress beigsies svētdien, 18. maijā. Piektdienas vakarā pēc darba sēdes atsevišķas organizācijas uzņems pie sevis delegātus un viesus, bet sestdienas vakarā būs koncerts un pēc tam kopīgas vakariņas. No Kanadas kongresā ieradies LNAK priekšsēdis A. Svenne.

Balvas literātūrā un mūzikā nav piešķirtas

ALA'S KONGRESA ATKLĀŠANAS DIENĀ, 16. MAIJĀ DETROITĀ ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDA PRIEKŠSĒDIS PROF. P. LEJIŅŠ PAZIŅOJA ŠĪ GADA BALVAS KULTŪRAS DARBINIEKIEM UN PIEŠĶIRUMUS KULTŪRAS PASĀKUMIEM.

ZALKF goda balva — 400 dol. humanitārās zinātnēs piešķirta Dr. phil. Ernestam Blesem Vācijā par viņa latviešu literātūras vēsturi, kas ievietota italiešu valodā 1957. gadā iznākušajā grāmatā „Storia delle letterature Baltiche", par rakstu „Lettische Etymologien", kas ievietots Kuhns Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung" un par rakstu „Latviešu refleksīvo verbu kultūrvēsturiskie un kultūrpsīcholoģiskie pamati, kas ievietots Amerikas latviešu humānitāro zinātņu asociācijas rakstu krājumā.

Goda balva tēlotājā mākslā — 400 dol. — piešķirta gleznotājam Niklavam Strunkem, Zviedrijā par ciklu „Dievs, Tava zeme deg."

Vienreizēja atzinības balva — 400 dol. — piešķirta aktrisei Lilijai Štengelei, Vašingtonā, D. C., par darbu 1956./57. gada sezonā. Šinī laikā viņa ar Bostonas latviešu teātri apceļoja ASV un Kanadas latviešu centrus, sniedzot augstvērtīgu tēlojumu lugā „Jaunās asinis".

Goda diploms piešķirts prof. Dr. Mārtiņam Straumanim, Rollā, Mo, par viņa pētījumiem ķīmijā.

Goda balvas literātūrā un mūzikā šogad nepiešķīra.

Tālāk ZALKF piešķiris 1.000 dol. skolu grāmatu izdošanai, 135 dol. žurnāla „Trimdas Skola" abonēšanai, 275 dol. žurnāla „Ceļa Zīmes" abonēšanai un 300 dol. Trimdas bibliografijas turpināšanai (izsakot vēlēšanos, lai tajā uzņemtu arī mimeografētus izdevumus un notis).

ALA's KF piešķiris 500 dol. skolas grāmatu izdošanai (ja ienāks papildus līdzekļi ,šo summu var palielināt līdz 1.000 dol.), 400 dol. metodikas rakstu krājuma abonēšanai ,jo tas nepieciešams jaunajiem skolotājiem; 200 dol. jaunatnes vadītāju kursiem, 150 dol. jaunatnes apvienotam apgādam, 200 dol. skautu žurnālam „Ugunskurs", 250 dol. studentu stipendiju izlīdzināšanas fondam, 200 dol. sporta birojam, 50 dol. skautu un gaidu 40 gadu jubilejas izdevumam, 500 dol. latviešu ģimnazijai Vācijā, 112,50 dol. Amerikas latviešu humānitāro zinātņu asociācijas eseju krājuma 50 eksemplāru iegādei un $200,- līdzekļu vākšanas akcijas organizēšanai (ja ienāks papildus līdzekļi, šo summu var palielināt līdz 600 dol.).

Tuvāku informāciju par kongresa gaitu sniegsim nākošajos numuros.

ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDA LAUREĀTI

Atzinības balva par veikumiem 1956./57. g. sezonā Amerikas kontinentā piešķirta aktrisei Lilijai Štengelei. Viņu šī līksmā vēsts sasniegs smagas slimības gultā.

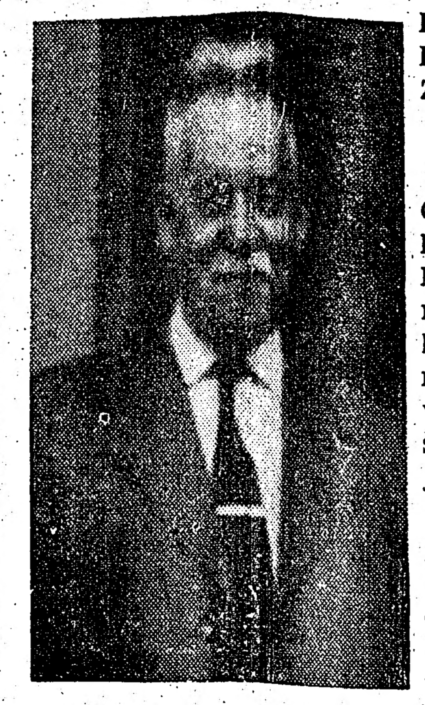

Humanitārās zinātnēs goda balvu izpelnījies prof. Dr. phil. Ernests Blese Vācijā par zinātniskiem darbiem un Latviešu literātūras vēsturi.

ZALKF goda balvu tēlotājā mākslā saņem Niklāvs Strunke Stokholmā. Uzņēmumā gleznotājs pie sava simboliskā pašportreta.

ATKLĀTS KANADAS PARLAMENTS

KONSERVĀTĪVIE SOLA BEZDARBA SAMAZINĀŠANU UN ZEMES BAGĀTĪBU IZMANTOŠANAS PALIELINĀŠANU.

O t a v ā. Šī gada 12. maijā Otavā atklāja 24. Kanadas parlamentu, ģenerālgubernātoram Masejam sakot tradicionālo troņa runu. Ģenerālgubernātors klausītājus iepazīstināja ar ministru prezidenta Dīfenbeikera valdības programmu, skaŗot veselu rindu dažādu iekšpolitisku jautājumu.

Viens no jaunās programmas galvenajiem nodomiem ir bezdarba samazināšana un saimnieciskā atslābuma likvidēšana. To domā panākt jau iespējami ātri, uzsākot dažādus Kanadas attīstības plānus, jo sevišķi dabas bagātību izmantošanas nozarē, veltījot īpašu vērību ziemeļu apgabaliem. Domā, ka Arktiskā apgabala salās slēpjas milzīgas dažādu minerālu bagātības, kas ar laiku varētu izvērsties par nopietnu faktoru Kanadas saimniecības veidošanā.

FRANCIJA TUVOJAS PILSOŅU KAŖAM

FRANČU MILITĀRISTI PĀRŅEM VARU ALŽĪRIJĀ

Politisko krīžu, saimniecisko grūtību un ilgstošā Alžīrijas kaŗa apmātā Francija piedzīvoja jaunu triecienu šī gada 13. maijā, kādam Ziemeļafrikā stacionētam ģenerālim nodibinot Alžīrijā militāru režīmu. Ģenerālis solījies cīnīties pret jebkādiem Parīzes valdības mēģinājumiem sākt izlīgšanas sarunas ar alžīriešu nacionālistu nemierniekiem. Alžīrijas notikumi ir tik nopietni, ka nule kā amatā nākušais ministru prezidnets Pflimlēns jau runā par pilsoņu kaŗa briesmām. No Londonas ziņo: iespējams, ka prezidents Kotī aicina ģen. Nde Gollu piedalīties politiskajā dzīvē, jo viņu atbalsta armija un franču tauta.

P a r ī z ē. Francijas politiskā stabilitāte, kopš premjēra Gaijāra krišanas kļūdama jo dienas ļodzīgāka ,saņēma pēckaŗa gadu spēcīgāko belzienu šīs nedēļas pirmajā pusē, kad ģen. Masū, franču izplētņu lēcēju komandieris Alžīrijā, mēģinādams aizkavēt Pflimlēna ievēlēšanu ministru prezidenta amatā, nodibināja militāru režīmu Alžīrijā, nepārprotami norādot Parīzes politiķiem, ka Alžīrijas jautājuma atrisināšana panākama vienīgi militārā ceļā. Stājoties pašdibinātā militārā režīma priekšgalā, ģen. Masū aicināja ģen. de Golu tādā pašā veidā pārņemt varu Francijā, lai tādā ceļā nodrošinātu Alžīrijas piederību Francijai. Alžīrijas militāristu prasība izklausās tieši pēc de Gola diktātūras, kuŗas lēmumus franču sešpadsmit politiskās partijas nespētu ietekmēt. Ģen. Masū militāro režīmu, kuŗā reprezentēti arī civīlisti ,atbalsta visa Ziemeļafrikā stacionētā franču kaŗaspēka komandieris ģen. Salāns.

Ministru prezidents Pflimlēns, kas ar 274 pret 129 balsīm guva uzticībai nepieciešamo deputātu vairākumu, Francijas politisko stūri pārņem savas valsts visnopietnākajā pēckaŗa krizes brīdī. Alžīrijas politika ir bijusi par iemeslu vairāku ministru prezidentu demisijām.

Franču politiķi Parīzē sāk pamazām atjēgt, ka nacionālistu nemiernieku sakaušana nevis kļūst ar katru dienu reālāka, bet gan problēmatiskāka. Tāpat paceļas valodas, ka alžīriešiem nepieciešamas vismaz zināmas pašnoteikšanās tiesības. Spriežot pēc lielās opozicijas, kas Pflimlēnam bija jāpiedzīvo, stājoties amatā, un, spriežot pēc viņa līdzšinējās politiskās darbības, var sagaidīt, ka viņš var mēģināt panākt tieši to, no kā militāristi un kolonisti baidās.

Ministru prezidents Pflimlēns, kas amatā stājās šī gada 13. maijā, uztraucas, ka militāristu nelikumīgā rīcība Alžīrijā ir novedusi Franciju pilsoņu kaŗa priekšvakarā .Ka situācija ir patiesi nopietna, pierāda pat komūnisti, kas bija solījušies vienprātīgi pretoties Pflimlēna kandidātūrai, bet, redzēdami jaunas valdības nepieciešamību, parlamentā no balsošanas atturējās, līdz ar to nodrošinot jaunā ministru prezidenta uzvaru. Pflimlēns saņēma arī visu centra un kreisā spārna partiju atbalstu.

Alžīrā militārā režīma nodibināšanās sākās ar masu demonstrācijām pilsētas ielās. Protesti, kas pirmajā brīdī tika vērsti pret Pflimlēna kandidātūru, drīz vien sav ānaida klaigā pārņēma arī starptautiskos grēkāžus amerikāņus (Vašingtona, starp citu, tiek apvainota mēģinājumā atšķelt Alžīriju no Francijas). Demonstrāciju laikā ap 100.000 neapmierināto lielais pūlis izdaudzīja Sav. Valstu Informācijas biroju Alžīrijā un okupēja Alžīrijas valdības namu. Demonstrācijām sekoja ģen. Salāna paziņojums ,ka Alžīrijā nodibināts militārs režīms, ka Alžīrija pieder Francijai un ka pēdējā nekad to nepametīs.

VENECUĒLĀ NIKSONU APMĒTĀ AKMEŅIEM

AKMEŅIEM UN NŪJĀM BRUŅOTI PŪĻI SAGAIDA SAV. VALSTU VICEPREZIDENTU VENECUĒLĀ

K a r a k a s ā. Pēc pirmā skūpsta, ko Sav. Valstu viceprezidentam uzspieda Argentīnas prezidents, Niksona vizīte Dienvidamerikā ir pārvērtusies akmeņainos murgos. Lai kur Niksons arī parādītos, viņu sagaida nūjām un akmeņiem bruņoti demonstrantu pūļi, kas savus ieročus arī nekavējas izmantot. Visnopietnākie starpgadījumi atzīmējami Venecuēlas galvaspilsētā Karakašā, kur Niksona automašīnai tika izdauzīti visi logi un vairāki sekojošās mašīnās braucošie pavadoņi (to tarpā Venecuēlas ārlietu ministrs) tika viegli ievainoti. Vairākās vietās Niksons ir ticis pūļa izraudzīts par tā spļaujammērķi.

Niksona uzturēšanās laikā Karakasā situācija nonāca jau tiktālu ,ka prezidents Eizenhauers oficiāli paziņoja Venecuēlas valdībai, ka pēdējo atzīst atbildīgu par Niksona drošību. Gadījumā, ja ar to nepietiktu, lielā steigā vismodernākās amerikāņu tranportlidmašīnās tika novietoti vairāk kā 1.000 līdz zobiem bruņotu amerikāņu kaŗavīru, kuŗus nosūtīja uz bazēm Karaibu jūŗā resp. uz punktiem, kas atrodas vistuvāk Venecuēlai.

Šīs nedēļas notikumi liecina, ka visā pasaulē medību sezona pret Sav. Valstīm tagad atklāta. Pretamerikāņu demonstrācijas Dienvidamerikā, jo sevišķi Venecuēlā, Alžīrijā, Parīzē un Libānas galvaspilsētā Beirutā, liek nopietni padomāt. Daudzās vietās, bet ne visur, tas ir komūnistu pirksts.

Venecuēlā, piemēram, Sav. Valstu viceprezidenta Niksona viesošanās izvērtās vispārējās demonstrācijās un tiešos uzbrukumos šo demonstrāciju objektam. Iemesli? Venecuēlas bagātība ir nafta. Naftas lauku izbūve bija iespējama vienīgi ar amerikāņu kapitāla palīdzību. Sav. Valstis bija arī Venecuēlas naftas noņēmējs. Tagad amerikāņi importu samazinājuši, un Venecuēla zaudē tirgu un — ienākumus. Par to raksta prese, vainodama amerikāņu politiku.

Niksona vizītei nebija iecerēts labākais laiks. Komūnisti, kuŗu pirksta klātiene katrā ziņā nav noliedzama, sekmīgi sakūdīja Karakasas padsmitniekus sakarā ar Dienvidamerikā nepopulāro rašu šķirošanas jautājumu, kas, tekošam mācību gadam sākoties, bija par iemeslu asām domstarpībām Sav. Valstu dienvidos.

VICEPREZIDENTS NIKSONS ATGRIEŽAS VAŠINGTONĀ

Vašingtona sagaida viceprezidentu Niksonu ar lielu sajūsmu par viņa personīgo drosmi un aukstasinību.

Prezidents Eizenhauers, ministru kabineta un Kongresa locekļi un iedzīvotāji viņu apsveic lidlaukā.

Diemžēl, šis labi domātais, bet nelaikā pasāktais ceļojums ir sagādājis Sav. Valstīm vilšanos un daudz nepatikšanu, kaut gan tās bijušas jau iepriekš brīdinātas.

ZIEMEĻAMERIKAS KULTŪRAS FONDA SĒDE ŅUJORKĀ

Latvieši aizmirsuši savu parādu latviešu tautai.

Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda otra valdes sēde priekšsēža prof. P. Lejiņa vadībā notika 11. maijā Baltijas brīvības namā Ņujorkā. Sēdē piedalījās priekšsēža vietnieks A. Svenne un referente Angelika Gailīte no Kanadas, valdes locekļi J. Kadilis, J. Volmārs un J. Bičolis un referenti prof. A. Annus, prof. R. Rafaels, inž. N. Bredžs (no Čikāgas), V. Klīve un G. Saliņš.

Priekšsēdis prof. P. Lejiņš ziņoja, ka pagājušā gadā Vašingtonā sanāca ZALFK pirmā sēde. Toreiz varēja sadalīt $8.000,- latviešu kultūras atbalstam. Šogad bija paredzēts savākt Kultūras fondam 12.000 dol., bet faktiski šogad ienācis daudz mazāk — ap 5.000 dol. Ir meklēti dažādi izskaidrojumi šai parādībai un aizrādīts, ka iepriekš bija līdzīga vākšana ALA's administrātīvām vajadzībām, tāpat arī saimnieciskā depresija.Tas tomēr nav pietiekams izskaidrojums latviešu kūtrībai savas kultūras atbalstīšanā. Ir simtiem, varbūt, tūkstošiem latviešu ar augstiem ienākumiem; tie bez grūtībām varētu noziedot Kultūras fondam 100 dol., tomēr ienākuši vienīgi sīkie ziedojumi. Ja amerikāņu sabiedrībā rīko šādas līdzekļu vākšanas akcijas, tad ziedojumi ir nesalīdzināmi augstāki. **Daudziem latviešiem, kas tāgad ieņem labi atalgotas vietas, derētu atcerēties, ka viņi savu izglītību ir baudījuši Latvijā un palikuši parādā savai tautai. Ja ziedojumi Kultūras fondam būtu lielāki, mēs varētu darīt daudz vairāk latviešu kultūras labā. Aicinājumi ziedot izsūtīti 9.000 personām, bet atsaukušies tikai 1.500.**

Šī gada ziedojumu akcijā Kultūras fondam līdz šim ienācis 4.845 dol. No šīs summas puse nododama Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam, bet pārējā summa paliek ALA's KF rīcībā. LNA Kanadā ZALKF nodevusi 574 dol., kas kopā dod ap 3.000 dol ZALKF. Pēc noteikumiem ceturto daļu no šīs summas var piešķirt goda balvās.

ZALKF sēdei turpat sekoja ALA's KF sēde. Lai izšķirtos par to, kam piešķirt goda balvu tēlotājā mākslā, KF valdes locekļi ieradās galerijā „French Art Center", kur izstādīti godalgošanai iesūtītie darbi.

DAŽOS VĀRDOS

○ Otavas tiesā noskaidro aptūdzību pret vairākām personām Toronto St. Paula vēlēšanu iecirknī; tās esot viltojušas vēlētāju sarakstus par labu liberāļiem.

○ Toronto pilsētā dobermaņapinčera sugas tīrasiņu suns sakodis savu saimnieku 2 g. veco dēlu. Prokurātūra šai lietā ievadījusi izmeklēšanu.

○ Federālā valdība piešķīrusi Ontario provincei 100.000.000 dolaru publisku darbu veikšanai šai fiskālajā gadā, kas sāksies ar Maltonas gaisa ostas miljonu dolaru izbūves projekta īstenošanu.

LIBĀNA SAUC PĒC PALĪDZĪBAS

Nemieri un demonstrācijas Libānā apdraud Rietumiem draudzīgā ministru prezidenta Šamona valdības likteni.

Vai sākusies Eizenhauera doktrīnas īstenošana?

B e i r u t ā. Eizenhauera doktrīnai — solot amerikāņu atbalstu katrai Vidējo Austrumu valstij, ja tā nonāk kādas ārvalsts uzbrukumā un prasa pēc palīdzības — jau vistuvākās dienās var nākties pārciest uguns kristības, dažādiem pretrietumnieciskiem elementiem mēģinot gāzt Libānā pastāvošo iekārtu. Galvaspilsētā Beirutā notikušas plašas demonstrācijas un pat ielu cīņas ar pretamerikāniski noskaņotu pūli. Beirutā demonstrācijas kulmināciju sasniedza „melnajā otrdienā" — šī gada 13. maijā, kad pret amerikāņiem vienlaicīgi demonstrēja Venecuēlā, Alžīrijā, Francijā un Libānā.

Libānas pretamerikāniskās demonstrācijās ,kas tai pašā laikā tiek vērstas arī pret Libānas valdību, Beirutas ārlietu ministrija vaino Apvienoto Arabu Republiku, kas grib panākt Libānas atšķelšanos no Rietumiem un pievienošanos Nasera topošai imperijai.

Šīs nedēļas vidū ceļā uz Libānu jau atradās kāds amerikāņu pasažieŗu tvaikonis amerikāņu civīliedzīvotāju evakuēšanai. Tai pašā laikā ceļā atradās jau kas daudz spēcīgāks — Sav. Valstu Vidusjūŗas flote ,kas ar savu artileriju, aviāciju un ap 3.500 flotes kājnieku ir pietiekams spēks, lai Vidējos Austrumos ar to rēķinātos.

Pagaidām gan amerikāņi vēl neliek domāt, ka viņu flote atrastos ceļā uz Eizenhauera doktrīnas īstenošanu šī vārda vispilnīgākajā nozīmē. Viņu pirmais mērķis nav vis tieša iejaukšanās, bet gan Libānas policijas apgāde ar asaru gāzi un viegliem ieročiem pieaugošo nemieru apspiešanai.

Toronto, Ītona auditorijā, 17. maijā viesosies Čikāgas lietuviešu opera ar Rigoletto izrādi un V. Salnu hercoga lomā. Uzņēmumā operas ansamblis.

JAUNS PADOMJU SATELITS

M a s k a v ā. Padomju Savienība paziņojusi, ka 15. maijā izšauts jauns satelits, lielāks un smagāks par līdzšinējiem un apgādāts visiem iespējamiem moderniem instrumentiem. Jaunais padomju satelits ir konveidīgs, un sveŗ apm. 1,5 tonnu. Joņošanu ap zemes lodi tas uzsācis 1275 jūdžu augstumā un vienreizējai pasaules apriņķošanai tam nepieciešamas 106 minūtes. Domā ka padomju satelitu varēs saskatīt arī no Kanadas.

Bez jaunā padomju milža gaisā pašreiz atrodas arī 3 amerikāņu sateliti, gan mazāki par pēdējo Maskavas ražojumu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

ALAs KONGRESAM SANĀKOT

Amerikas Latviešu apvienības mērķu nozīmīgums nevar modināt šaubas par to, ka tā uzņēmusies svarīgu un atbildīgu misiju, bazējot savu darbību uz mūsu pašu atsaucību, atbalstu un vajadzību izpratni. Par cik paši ziedosimies ALA's mērķiem, par tik gūsim panākumus un stiprināsim savas ieceres tais daudzajos jautājumos, kas ietverti ALA's darbības rāmjos. Katru gadu ASV latviešu parlaments nosprauž darbības plānu. Ja tas dažā nozarē nav reālizējies, tad vienīgi paši tur esam vainīgi. Viens no šādiem mūsu pašu vainas dēļ neaizpildītiem tukšumiem ir Kultūras fonds, kura līdzekļi nav reālizējušies saskaņā ar iecerēto projektu. Pazīmes liecina, ka pēc 13 trimdas gadiem mūsu sirds devīgums latviskai vajadzībai sācis sarukt. Kādam nolūkam radīts Kultūras fonds, tas zināms ikvienam. Tā atbalstīšana nozīmē latviskās kultūras saglabāšanu un izkopšanu nākotnē. Ja tā iznīks, ka latvieši iznīksim arī mēs paši, bez pēdām un miņas iejukdami tautību kausētājā katlā — amerikānismā. Šodien mums jābūt drosmei sev jautāt — kādēļ es atdalos no sava ciltskoka, kādēļ kļūstu nejūtīgs pret savas tautas kultūru, cīņas mērķiem un visām tām iecerēm, kas mūs spārnoja tad, kad vēl fiziski nīkām Vācijas bēgļu nometnēs, bet dvēselīgi bijām cīnītāji par zaudēto tēvzemi?

Ja Sav. Valstu krastā izkāpuši 40.000 latviešu, vai mūsu Kultūras fonda līdzekļu apcirkņos drīkstētu būt tukšums? Aplēšot, ka tikai nepilna viena treša daļa no šī kopskaita ziedotu v i e n u dolaru, tad kultūras veicināšanas darbs neiestigtu — paredzētais budžets reālizētos ar uzviju.

Šoreiz kāpsim reālitātei „uz papēžiem": Vai bez mājas aizdevuma kārtošanas, auto nomaksas, banku kontu uzpildīšanas, dāvanu saiņu sūtīšanas uz dzimteni (kam neaizstājamas svētības raksturs!), viesībām ballītēm, pudelītes u. t. t. — neatliek kaut viens dolars Kultūras fondam, lai mūsu dzīvais ūdens neizžūtu? Vai tiešām cieta, skopa, praktisku un personīgu aprēķinu nomākta kļuvusi latvieša sirds? Vai arī mēs jau esam pakļauti „devīzei" — kur man labi, tur man tēvija?

Materiālās iekāres un pieticība nokauj garu. Ar savu kūtrumu, neatsaucību un iekšējo atsalšanu mēs veicinām savas kultūras nīkuļošanu, kas reiz var iezvanīt beigas mūsu garīgai pastāvēšanai. Ir neērti minēt gadījumus (bet tas mums jādara!) un piemērus, kur mūsu sirds ir apledojusi, kad jāatbalsta kāds ievērojams gara darbinieks, kas savā garajā mūžā latviskās kultūras apcirkņos sanesis daudz nezūdīgu vērtību. Šī pašapsūdzība lai modina gulētājus, kādu jau saradies daudz. Tā kādā latviešu kolonijā, kur 45% tautiešu iepirkuši mājas vai auto, tikai d i v i ar savu ārtavu piedalās kopīgā balvā mūsu sirmajam rakstniekam Jānim Jaunsudrabiņam. Nav vēl liels to procents (bet tāds tomēr ir), kas retāk jau sāk lasīt latviešu grāmatu un neļasa vairs latviešu laikrakstu, tā attālinoties no latviskā vārda un viselementārākās ikdienas informācijas par latviešu dzīvi, sasniegumiem un degošām iecerēm savas zemes atgūšanai. Šim nožēlojamam procentam seko cits: pamazām, kaut arī vēl nedaudz, rodas to, kas nomaina savu latvisko vārdu, uzvārdu, vai vienam no tiem vismaz nomet galotnes burtu. Vai tie negatavojas dzēst latviskās pēdas aiz sevis, lai ātrāk iejuktu Bābeles burzmā? Visi šie simptomi liecina, ka ieilgusī trimda ir iedragājusi mūsu garīgo un nacionālo izturību. Ir radies zināms procents ļodzīgo un vienaldzīgo.

Amerikas latviešu apvienības gadskārtējā kongresā atkal skanēs aicinājumi par nacionālpolītisku saturu, vērtību un nozīmi. Bet arī šie mudinājumi paliks bez īstenojuma, ja mēs paši uz tiem pozītivi nereaģēsim.

Kongresam būs jāpanāk visu trimdā esošo latviešu labo spēku, dziņu, gribas un uzņēmības atmodināšana, lai mēs kļūtu ir politiski, ir kultūrāli aktīvāki uzdevumos, kas sāp katra īsta latvieša sirdī — cīņā par mūsu tēvzemes brīvību un tautas nacionālo pastāvēšanu paaudžu paaudzēm.

A. Vilks.

LIETUVIEŠI IELŪDZ LATVIEŠUS OPERAS IZRĀDĒ

Voldemārs Salna

Lietuviešu vīru koris no Čikāgas viesosies ar Verdi operu

‚RIGOLETTO'

17. maijā, plkst. 7,30 vak. (noteikti)

ITONA AUDITORIJĀ — Toronto (pie College un Yonge)

Piedalīsies labākie solisti ar latvieti Voldemāru SALNU hercoga lomā, lietuviešu balets no Čikāgas un Toronto simfoniskais orķestris 28 vīru sastāvā.

Ieejas maksa no $3,- līdz $5.-. Biļešu iepriekšpārdošana LA birojā, 123 Huron St., un „Lotus" puķu veikalā, 802 Bathurst St., izrādes dienā pie kases.

Lietuviešu Nac. Federācija un Radio programmas „Atmiņas par Lietuvu" apvienība.

S. Valukiene

PAGRIEZIENS KREMĻA POLĪTIKĀ

PADOMJU SAVIENĪBA SAIMNIECISKI NEVAR SACENSTIES AR BRĪVO PASAULI

Kurā pusē nosvērsies saimnieciski atpalikušās tautas?

Ko brīvajai pasaulei maksātu koeksistence ar Pad. Savienību — bija temats, ko pārrunāja seminārā 8. maijā Ņujorkas zinātņu akadēmijas telpās. To rīkoja organizācija „Sievietes Eiropas brīvībai" Baltiešu sekcija. Latviešu pārstāve šinī organizācijā ir Alise Freija.

Pazīstamais amerikāņu ekonomists prof. A. Mejs (May) runāja par koeksistences saimniecisko pusi, aizrādot, ka viens no komūnistu cīņas līdzekļiem, kam tie sevišķu vērību pievērsuši pēdējos gados, ir ekonomiskie līdzekļi. Pēdējos 5 gados ir iezīmējies jauns pagrieziens komūnistu polītikā, proti, tie veltī sevišķu vērību saimnieciski neattīstītām tautām Āzijā, Āfrikā un Dienvidamerikā. Šīs zemes apdzīvo 1,300 miljoni cilvēku, vai 46% no visas pasaules iedzīvotājiem. Tie nav komūnisti, bet nevar arī teikt, ka tie būtu mūsu sabiedrotie. Ļoti liela nozīme piešķirama tam, kurā pusē šis iedzīvotāju daudzums nosvērsies. Saimnieciski attīstītās valstis Ziemeļamerikā un Eiropā, kas uzskatāmas par brīvās pasaules cietoksni, apdzīvo tikai 600 miljoni cilvēku jeb 21% no pasaules iedzīvotājiem, kamēr komūnistu bloka iedzīvotāju skaits ir 800 miljoni jeb 33% no pasaules iedzīvotājiem. Salīdzinot šīs 3 grupas, redzam, ka iedzīvotāju skaitam nav nekāda sakara ar produkcijas spējām. Brīvās pasaules saimnieciski attīstītās valstis dod 64% no pasaules produkcijas, komūnistu bloks — 25%, bet saimnieciski atpalikušās zemes — tikai 11%. Galvenais šķērslis saimnieciskai attīstībai ir kapitāla trūkums.

TEORĒTISKI PADOMJU SAVIENĪBA VAR PANĀKT ASV. PĒC 67 GADIEM

Daudz runā par krievu strauJo saimniecisko attīstību. Ir tiesa Padomju Savienības produkcija ik gadus pieaug par 7%, kāmēr ASV — par 4%. Bet jāievēro, ka Padomju Savienības kopējā produkcija ir tikai 40% no ASV produkcijas. Teorētiski varētu aplēst, ka Padomju Savienība panāktu ASV pēc 67 gadiem, ja abās valstīs produkcijas gaita paliktu līdzšinējā.

Padomju Savienībā 25% no visas produkcijas aiziet kapitāla ieguldījumos un 28% militārām vajadzībām, t. i., 53% visas produkcijas tiek atrauta iedzīvotāju patēriņam. ASV kapitālieguldījumiem un militārām vajadzībām izlieto tikai 28% no produkcijas. Pasaules saimniecībā komūnistu bloks piedalās tikai ar 10% no apgrozības.

Kas attiecas uz saimnieciski atpalikušo zemju atbalstīšanu, tad Padomju Savienībai nav iespējams sniegt tām efektīvu palīdzību. Kamēr brīvās pasaules saimnieciski attīstītās valstis ir atbalstījušas atpalikušās zemes ar 4,5 miljardiem dolaru gadā, Padomju Savienība ir spējusi dot tikai 200 miljonus dolaru. Jūtamu atbalstu Padomju Savienība devusi tikai atsevišķām valstīm: kā Ēģiptei ,Sīrijai un Afganistanai. Jānāk pie atzinuma, ka Padomju Savienības saimnieciskais atbalsts atpalikušajām zemēm nevar apdraudēt brīvās pasaules pozicijas.

PADOMJU SAVIENĪBA PĀRSPĒJ BRĪVO PASAULI TIKAI PROPAGANDAS LAUKĀ

Rezumējot teikto, profesors uzsvēra sekojošo: 1) Brīvās pasaules saimnieciski attīstītām valstīm ir ļoti lielas iespējas atbalstīt atpalikušās tautas, tikai tas jādara plānveidīgi, lai dabūtu šīs tautas savā pusē; 2) Par spīti saimnieciskajam pārsvaram, krievi mūs smagi sakāvuši propagandas laukā. Šeit tikai daži piemēri: Rietumvācijas un Japānas saimnieciskais uzplaukums ir noritējis daudz straujākā tempā nekā Padomju Savienībā, bet pasaule par to nekā nerunā. Strādnieku dzīves apstākļi kapitālistiskajā Amerikā ir piecas reizes labāki kā komūnistiskajā Krievijā, bet komūnisti arvien vēl atrod piekritējus strādnieku masās.

Otrs runātājs seminārā bija monsiņors J.Balkunas, Vidusaustrumu izcelsmes amerikāņu konferences prezidents. Viņš dzimis Amerikā, bet bērnību pavadījis Lietuvā. Viņš runāja par koeksistenci un ar piemēriem pierādīja, ka komūnistiem tā vajadzīga tikai tik ilgi, kamēr tas viņiem ir izdevīgi. Ļeņins teicis: „Kamēr mēs vēl esam vāji, mums jāizmanto kapitālistisko valstu nesaskaņas, bet kad mēs būsim nostiprinājušies, kapitālisms jāsaķer aiz rīkles." Arī Staļina un Hitlera starpā zināmu laiku pastāvēja koeksistence. Par to, kā komūnisti saprot koeksistenci, mums liecina Ungārijas piemērs, sadalītā Vācija, sadalītā Koreja un sadalītā Vietnama. Ja tautu Savienībai netrūka drosmes izslēgt Padomju Savienību pēc tam, kad tā uzbruka Somijai, tad ir jābrīnās, kāpēc Apvienotās Nācijas to cieš savā vidū.

PATEICĪBA

Vissirsnīgākais paldies tai nezināmai personai, kas ziedojusi $90,00 DV Toronto nodaļas Vanadžu kopai, bet savu vārdu nevēlas izpaust. Tā kā kopa aprūpē dažas ģimenes Vācijā, tad arī augšminēto ziedojumu izlietos šīm vajadzībām.

Vanadžu kopa

KANADĀ

TORONTO

● LNAK vēlēšanu komisija uz savu pirmo sēdi sanāks 21. maijā plkst. 7,30 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā paredzēta konstruēšanās, vēlēšanu instrukcijas izstrādāšana un dažādi jautājumi.

● Sv. Jāņa draudzē māc. A. Lūsis salaulājis Austru Konstantini un Frici Latišu. Kristīta Ruta Dagmāra Saleniece, Alfreda un Emmas meitiņa.

● DV Toronto nod. Vanadžu kopas rīkotā biedru vakarā 17. maijā DV namā paredzēta jautra programma, ko vadīs E. Ābele, kā arī sieviešu dubultkvarteta „Līgas" dziesmas.

● Sv. Jāņa draudze par savu pārstāvi LNAK vēlēšanu komisijā izraudzījusi Osvaldu Breņķi.

● Svētdien, 18. maijā, plkst. 3 p.p., Sv. Trīsvienības baznīcas telpās notiks Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas mācības gada noslēgums ar audzēkņu priekšnesumiem.

● DV Toronto nodaļas rīkotā Kurzemes kapitulācijas 13 gadu atceres sarīkojumā 9. maijā īsu referātu par Kurzemes kapitulāciju lasīja Oskars Perro, iepazīstinot klausītājus ar cīņām Kurzemē. Pēc referāta klātesošie ar klusuma brīdi godināja visus kritušos un nodziedāja Latvijas valsts himnu.

Pēc referāta sekoja priekšnesumi, ko sniedza vīru koris Viesturs J. Cīruļa vadībā un solists A. Vītols, Edītes Ozolas klavieŗu pavadījumā.

Mazliet klausītājus pārsteidza tas, ka runātājs ieņēma laikam „ērtāku" stāvokli — sēdot pie runātāja galda. Aktā bija ieradušies nepilni 200 apmeklētāju, lai gan varēja gaidīt vismaz divtik, jo šoreiz sarīkojuma sākums bija nolikts pavēlu, ar aprēķinu, lai arī tie, kas pārnāk no darba, varētu vēl atnākt. Šāda veida sarīkojums nav jau domāts tikai bijušajiem karavīriem vien, bet gan visai latviešu tautai, jo karavīri Kurzemē un citās kauju vietās lēja asinis ne jau sava prieka pēc, bet gan lai sargātu savu tautu un tēvzemi. Tāpēc ikviena latvieša pienākums būtu neatrauties no šādiem sarīkojumiem, bet gan kuplā skaitā tos apmeklēt, līdz ar to pierādot, ka esam vienoti baltās un nebaltās dienās. Ja tas netiek darīts, tad tā ir pazīme, ka mūsu cīņas spars lēnām slīd uz leju. Bijušie „kaujamie lopiņi" - karavīri vien, bez pārējo atbalsta nevarēs šo cīņas spara slīdēšanu apturēt, jo arī tiem sāk patikt dzīve un ērtības.

LONDONA, ONT

● Kā iepriekšējos gados, tā arī šogad ģimenes dienu 10. maija vakarā Londonā atzīmēja visas latviešu organizācijas. Galveno programmas daļu sniedza sestdienas skola un bērnu dārzs ar tautas dziesmu deklamācijām un skolas pārziņa P. Dreimaņa referātu. Jaunatnes pulciņa dalībnieki bija apgādājuši ziedus, ko mazā bērndārzniece pasniedza mātēm. Pēc tam F. Arnds, ar filmas demonstrēšanu atgādināja tautiešiem vairākus sarīkojumus Londonā iepriekšējos gados, īpaši bērnu svētkus, bērnu masku pēcpusdienu u. c. Sarīkojums bija kupli apmeklēts.

Šīs dienas vēlā vakarā Māra Dreimane un Margarieta Luksta piedalījās ar klavieŗu priekšnesumiem kanadiešu jaunatnes kluba sarīkojumā. Ps

● Londonas nodaļas Vanadzes š. g. 3. maijā apciemoja viešņa no Anglijas — M. Ķeņģe. Nodaļas Vanadžu priekšniece Ebeļa kundze no nodaļas Vanadzēm pasniedza viešņai puķes. M. Ķeņģe iepazīstināja ar Anglijas D. Vanadžu darbību un sekmēm. Pie kafijas galda nodaļas Vanadzes savukārt pastāstīja viešņai par savu darbību, darba paņēmieniem un gūtajām sekmēm, piedaloties DV nodaļas pasākumos.

● Š. g. 17. maijā Knigth of Columbus zālē, 470 Colborne St., Vanadzes rīko Maija balli. Paredzēti priekšnesumi, deja pie laba orķestra un atspirdzinājumi. Darbosies arī sen aizmirstais Amora pasts. Visi mīļi aicināti.

A.

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies Albertam Vītolam, Edītei Ozolai, Jānim Cīrulim, Oskaram Perro un vīru koŗa Viesturs Toronto kopas dziedātājiem par Kurzemes kapitulācijas atceres sarīkojuma kuplināšanu. Tāpat paldies A. Kaktiņam un Z. Plēsumai par bezmaksas palīdzību.

DV Toronto nodaļa.

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE.,
Hamilton. Ont., tel. JA 8-3247

Meklē dēlu

JĀNI KOCIŅU.

Ja kādam būtu kas zināms, lūdz rakstīt:

AUGUSTAM KOCIŅAM,
Bauskas raj. Gudiņkrogā.
Latvijas P.S.R.

LATVIETIS STĀSTA PAR BRAZĪLIJU

No Brazīlijas karstās saules un mainīgā klimata Toronto nesen ieradies Augusts Skrinda ar dzīvesbiedri Anastasiju, dēliem Arkadiju un Valdemāru un meitu Valentīni. Deviņus Brazīlijā pavadītos gadus A. Skrinda strādājis Sant Paulā par mēchaniķi-atslēdznieku, mēnesī caurmērā izpelnot 7500 kruzeru, kas šejienes naudā atbilst 75 dolariem. Vecākais dēls Arkadijs Sant Paulā beidzis vakara technikumu un dabūjis darbu kā fabrikas vadītājs ar algu 25.000 kruzeru mēnesī. Parastā strādnieka alga tur svārstās ap 3.700 kr. mēnesī ,ar ko pietiek tikai uzturam, pieticīgam dzīvoklim un drēbēm. Augstāk kvalificēti darbinieki, kā inženieri u. c. saņem ievērojami augstākas algas, kas svārstās ap 120.000 kruzeru mēnesī.

Uzturvielas un drēbes ir samērā lētas, bet dažādi techniskie ražojumi, kā radio, ir dārgi. Dārgi ir arī dzīvokļi, it sevišķi labākos rajonos, tādēļ bieži vien ģimenes ar mazākiem ienākumiem apdzīvo divistabu vai pat vienistabu dzīvokli.

Brazīlijā vēl joprojām ir 54% analfabētu. Izturēšanās pret ārzemniekiem ir laipna un izpalīdzīga, bieži vien pat pārāk laipna.

Sant Paulā var rēķināt ap 2000 latviešu, no kuriem vairāki ir uzsākuši arī patstāvīgus uzņēmumus. Algotie darbinieki visvairāk cenšas iekļauties techniskās nozarēs, kur lielākas izpeļņas iespējas. Pēc A. Skrindas vērojumiem dzīves standarts, salīdzinot ar Kanadu, ir stipri zemāks, tādēļ ļoti daudzi latvieši interesējas par izceļošanu. Daudzi par to domā arī nepiemērotā klimata dēļ, kas bieži vien dienās mainās vairākas reizes. Naktīs un rītos ir samērā vēss, bet dienā temperātūra strauji kāpj, pārsniedzot pat 40 gradu pēc Celsija.

Brazīlijas pavalstniecību var iegūt jau pēc 2 gadiem, bet līdz šim latvieši par to nav izrādījuši nekādu interesi. Latviešu sabiedriskā dzīve Sant Paulā nav sevišķi rosīga. Notiek parastie sarīkojumi, kā 18. nov. un 14. jūnija aizvesto piemiņas akts u. c. Bez DV organizācijas darbojas arī latviešu biedrība un luterāņu draudze. Brazīlijā ir ļoti daudz latviešu baptistu, bet tie galvenokārt dzīvo pazīstamajā Vārpas kolonijā.

R. N.

Sestdien, 17. maijā, plkst. 8 vakarā, DV namā, 123 Huron St., Toronto VANADŽU KOPA rīko

SAVIESĪGU VAKARU

(NE REDZĒTS, NE DZIRDĒTS)

Programmā: dziedās sieviešu dubultkvartets L Ī G A un ED. ĀBELE uzjautrinās ar mednieku stāstiem.

KLĀTI GALDIŅI. PILNA BUFETE.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Visus laipni ielūdz DV TORONTO VANADŽU KOPA.

PATEICĪBA

Izsaku visu kalpakiešu vārdā dziļi izjustu pateicību par ziedojumiem kalpakiešiem, kas no vergu nometnēm atgriezušies Latvijā.:

Par kollekti Toronto Sv. Andreja baznīcā — $181,65, par ziedojumiem DV biedru vakarā — $14,95, par ziedojumu no Kalpaka sarīkojuma (balles) — $78,00 un par J. Grosberga biedru naudu — $10,00; kopā $284,60.

J. Dreimanis,
Kalpakiešu pārstāvis Kanadā

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

LASĪTĀJU vēstules

DISCIPLĪNAS TRŪKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pirms kāda laika LNAK uzņēmās kārtot polītiskās lietas un pēdējā gadā šai laukā sasniegusi īsti atzīstamas sekmes. Šādu jautājumu kārtošana tomēr ir ļoti delikāta lieta, kur jāievēro pareiza laika izvēle, jāiegūst citi sabiedrotie un atbalstītāji, katrs iesniegums rūpīgi jāsagatavo un prasību skaita un apmēru ziņā jāturas mērenības robežās. Ja viss teiktais un vēl daži citi priekšnoteikumi netiek ievēroti, tad panākumu nav, ko pierāda dažu etnisko grupu iesniegumi, jo bijušas sastādītas veselas vajadzību listes, bet neviena prasība nav īstenojusies. Nekādas sekmes nav iespējamas arī tad, ja no vienas un tās pašas grupas dažādas organizācijas vai personas iesniedz daudzas un dažkārt pat pretrunīgas prasības.

Pamatojoties uz minētiem faktiem, LNAK pērngadā nolēma lūgt latviešu organizācijas un atsevišķas personas atturēties no separātiem iesniegumiem, bet savus eventuālos ierosinājumus virzīt caur LNAK. Lēmums piesūtīts visām organizācijām un publicēts laikrakstos.

Par nožēlošanu pāris latviešu nav sekojuši lietderīgajam aicinājumam, kas svarīgs visiem latviešiem, bet sākuši sūtīt valdībai savas „prasību listes". Neviens „privātpolītiķu" ierosinājums nav guvis panākumus un nav domājams, ka jebkad tas varētu būt citādi. Kāpēc tad šāda neauglīga nodarbība vispār tiek piekopta? Uz to atbildēt varētu vienīgi attiecīgās personas, bet daļa sabiedrības domā, ka vēstuļu autori paši saprot savu ierosinājumu bezcerīgo likteni un iesniegumus raksta tādēļ vien, lai varētu reklāmēties: cik svarīgas lietas viņi iecerējuši... Tas būtu komiski, ja nebūtu traģiski, jo ir lielas bažas, ka šāda nedisciplinēta rīcība latviešu panākumus nākotnē samazinās.

Žēl, ka daži neapdomīgi latvieši jauc vispārībai svarīgus pasākumus.

J. A.

Piederīgie Latvijā meklē

JĀZEPU PODNIEKU,

dzim. 1920. g. Rēzeknes apr., Atašienes pag.

Rakstīt šī laikr. kantorim ar A. A.

MĀTE LATVIJĀ MEKLĒ DĒLU

JĀNI VEPRUKU,

dzim. 1920. gada 31. augustā Viļķu pag. Daugavpils apr. Pēdējās ziņas 1944. gada jūlijā no Opočkas pilsētiņas. Ja kāds ko zinātu par viņu, lūdz rakstīt:

J. Bernāns, 555 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont., Canada. Tel.: RO 7-8728.

KĀRLI DZINTARU

no Rīgas,

1947. g. bijis Londonā, Anglijā, meklē brālis Latvijā, Dundagā.

Lūdz rakstīt:

E. BERGS, 44 GAMBLE AVE., TORONTO, ONT., CANADA. Tel.: HO 5-4541.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

SAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTNIECĪBAS LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus aiz drēbes airkara sūtiet ar
TAZAB & CO. LTD.
22. ROLAND GDNS LONDON • • S.W.7 ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

Rakstiet mums, un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtām pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus.
CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

LASĪTĀJU vēstules

DISCIPLĪNAS TRŪKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pirms kāda laika LNAK uzņēmās kārtot politiskās lietas un pēdējā gadā šai laukā sasniegusi īsti atzīstamas sekmes. Šādu jautājumu kārtošana tomēr ir ļoti delikāta lieta, kur jāievēro pareiza laika izvēle, jāiegūst citi sabiedrotie un atbalstītāji, katrs iesniegums rūpīgi jāsagatavo un prasību skaita un apmēru ziņā jāturas mērenības robežās. Ja viss teiktais un vēl daži citi priekšnoteikumi netiek ievēroti, tad panākumu nav, ko pierāda dažu etnisko grupu iesniegumi, jo bijušas sastādītas veselas vajadzību listes, bet neviena prasība nav īstenojusies. Nekādas sekmes nav iespējamas arī tad, ja no vienas un tās pašas grupas dažādas organizācijas vai personas iesniedz daudzas un dažkārt pat pretrunīgas prasības.

Pamatojoties uz minētiem faktiem, LNAK pērngadā nolēma lūgt latviešu organizācijas un atsevišķas personas atturēties no separātiem iesniegumiem, bet savus eventuālos ierosinājumus virzīt caur LNAK. Lēmums piesūtīts visām organizācijām un publicēts laikrakstos.

Par nožēlošanu pāris latviešu nav sekojuši lietderīgajam aicinājumam, kas svarīgs visiem latviešiem, bet sākuši sūtīt valdībai savas „prasību listes". Neviens „privātpolitiķu" ierosinājums nav guvis panākumus un nav domājams, ka jebkad tas varētu būt citādi. Kāpēc tad šāda neauglīga nodarbība vispār tiek piekopta? Uz to atbildēt varētu vienīgi attiecīgās personas, bet daļa sabiedrības domā, ka vēstuļu autori paši saprot savu ierosinājumu bezcerīgo likteni un iesniegumus raksta tādēļ vien, lai varētu reklāmēties: cik svarīgas lietas viņi iecerējuši . . . Tas būtu komiski, ja nebūtu traģiski, jo ir lielas bažas, ka šāda nedisciplinēta rīcība latviešu panākumus nākotnē samazinās.

Žēl, ka daži neapdomīgi latvieši jauc vispārībai svarīgus pasākumus.

J. A.

Piederīgie Latvijā meklē
JĀZEPU PODNIEKU,
dzim. 1920. g. Rēzeknes apr., Atašienes pag.
Rakstīt šī laikr. kantorim ar A. A.

MĀTE LATVIJĀ MEKLĒ DĒLU
JĀNI VEPRUKU,
dzim. 1920. gada 31. augustā Vīķu pag. Daugavpils apr. Pēdējās ziņas 1944. gada jūlijā no Opočkas pilsētiņas. Ja kāds ko zinātu par viņu, lūdz rakstīt:
J. Bernāns, 555 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont., Canada.
Tel.: RO 7-8728.

KĀRLI DZINTARU
no Rīgas,
1947. g. bijis Londonā, Anglijā, meklē brālis Latvijā, Dundagā.
Lūdz rakstīt:
E. BERGS, 44 GAMBLE AVE., TORONTO, ONT., CANADA.
Tel.: HO 5-4541.

…uskriptus saisināt.
…uzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
…rka.
…n parakstītajos rakstos izteiktās
…s viedoklim.

…joties atbildēsim;
…pastu bezmaksas
…
…ASKAIDROJUMI
…DĀ

Ž. Unāms

DZĪVĀ LATVIJA

Piezīmes par notikumiem, kas veidoja valsts likteni

LATVIJAS 40. JUBILEJAS GADĀ

Gads no 1957. g. 18. novembra līdz 1958. g. 18. novembrim ir Latvijas valsts 40. jubilejas gads. Šinī gadā ir iznākušas 3 grāmatas, kas apcer Latvijas valsts vēstures notikumus. Šīs grāmatas sarakstījuši autori, kas pieder dažādām nācijām un arī dažādām ideoloģijām. Tāpēc grāmatās izpaužas diametrāli pretēji un šī paša apstākļa dēļ dažkārt arī vienādoti uzskati. Temāta centrējums visām 3 grāmatām ir viens — Latvijas vēstures posms, ko apzīmē ar 15. maija Latviju. Tas ir visu apcerējumu kodols. Pēdējais ir tikai vēsturiski pamatots ievadījums vielā un secinājumā. Dabiski, ka tāpēc visas grāmatas diezgan daudz skar Kārļa Ulmaņa personu un viņa pēdējo 6 gadu politiku Latvijā. Šīs grāmatas ir: 1. Dr. M. Valtera — sarakste ar K. Ulmani un V. Munteru, kas vairākos diskusiju rakstos še jau diezgan plaši apskatīta, bet kuŗa vēl būs drusku jāpiemin salīdzinājumā ar citu autoru publicējumiem. 2) Vācu vēsturnieka Dr. Jirgena f. Hēna „Lettland zwischen Demokratie und Diktatur" (Isar Verlag, Muenchen), un 3) bij. Latvijas sociāldemokratu partijas priekšsēdētāja A. Rudevica Rīgā publicētā grāmata „Meņševisma bankrots Latvijā". Tā kā vienas grāmatas autors (Dr. Hēns) diezgan daudz atsaucas uz maniem publicējumiem u. c. materiāliem par apskatāmo Latvijas vēstures posmu un ar pārējiem autoriem šai pašā jautājumā ieskati un notikumu izvērtējumi krustojas, tad par grāmatās skarto jautājumu kopkompleksiem izsakāmas piezīmes un arī daži papildinājumi.

Latvijas 40. jubilejas gads ir piemērots mūsu valsts vēstures jautājumu iztirzāšanai un noskaidrošanai.

VĀCU VĒSTURNIEKA GRĀMATA PAR LATVIJU

Vācu vēsturnieka Jirgena fon Hēna grāmata ietilpst serijā „Gada grāmatas Austrumeiropas vēsturei" un aizņem atsevišķa izdevuma 3. papildburtnīcu. Grāmatas idejas autors, pēc priekšvārda, ir tagadējais Getingenas universitātes profesors Dr. Witrams, agrākais baltvācu vēsturnieks. Arī grāmatas autors nāk no baltvācu paaudzes. Viņš prot latviešu valodu un diezgan plaši izmantojis dažādus latviešu avotus, arī publicējumus trimdas presē un grāmatās. Bet šo avotu ir tik daudz un tie tik dažādas kvalitātes, ka grāmatā nav vienota kritērija līnijas. Daudzi diezgan zīmīgi avoti, piem., sūtņa Dr. M. Valtera publicējumi pilnīgi izlaisti. Turpretim uz F. Cielenu tas neattiecas. Nevar teikt, ka pēdējā publicējumi būtu nozīmīgāki par M. Valtera rakstiem un ieskatiem, kas grāmatā vispār nav pieminēti. Starpība starp šiem abiem bij. sūtņiem vienīgi tā, ka no Parīzes sūtņa amata suspendēto M. Valteru K. Ulmanis pēc 15. maija atkal restaurēja sūtņa tiesībās un amatā (vispirms Varšavā, tad Briselē), bet F. Cielens, būdams sūtnis Parīzē, pēc 15. maija atteicās atgriezties Latvijā. Viņš palika Parīzē un turpināja aktīvu cīņu pret 15. maija pārvērtībām. Kad lielinieki okupēja Latviju, bet vācieši Beļģiju un Franciju, abi bij. Latvijas sūtņi devās uz Šveici, kur Valters palika visus kaŗa gadus un turpināja cīņu par Latvijas neatkarības domu, bet F. Cielens atgriezās komūnistu okupētajā Latvijā, un tikai pēc personīgas saskarsmes ar „jauno padomju īstenību", viņš, droši vien, šo soli nožēloja. To pierādīja tas, ka principiālos sociāldemokratus Padomju vara vajāja tāpat kā pilsoņus. Tik nepareizi daži sociāldemokrātu politiķi izprata padomju īsto politiku 1940. gadā, arī Bruno Kalniņš, kas Latvijā pēc 17. 6. atgriezās no Somijas. Bet diezgan drīzi (arī Cielenam un Br. Kalniņam) sabruka 17. jūnija „atbrīvošanas" ilūzijas no 15. maija diktātūras. Bez ilūzijām tiešām neviens politiķis, ko 17. jūnijs nebija ieslēdzis „Latvijas cietumā", uz turieni no brīvās pasaules labprātīgi nebūtu braucis. Dr. Hēns diezgan bieži citē arī A. Valdmaņa pašbiografiju „Dienās baltās, nebaltās", kas publicēta ar B. Zemgaļa vārdu. Daži avoti, ko autors uzskata par nopietniem, tādi nebūt nav.

Raksturīgi, ka daļa baltvācu vēsturnieku, kas nāk no t. s. Witrama skolas, pēdējos gados diezgan daudz vērības un pētniecības darba veltī Latvijas un Baltijas problēmām, jo šī zeme ir arī viņu vai viņu senču dzimtene. Baltvācu vēsturnieku darbi liecina, ka dzimtās zemes balss viņos ir dzīva vēl otrā un trešā paaudzē. Vai tas tā būs arī ar mums — latviešiem? Un otra raksturība — Witrama skolas vēsturnieki, ar dažiem izņēmumiem, grib un cenšas būt objektīvi. Viņi neakceptē šovinistisko viedokli. Un tomēr zināmi vēsturiski aizspriedumi kā apakštonis izskan arī viņu jaunākajos darbos par Latvijas vēsturi.

Tā kā Dr. Hēna pētījumi veltīti vienam speciālam Latvijas vēstures posmam — 15. maija pārmaiņām, tad arī mūsu valsts vēstures posms no 18. novembra līdz 15. maijam izvirzīts kā pēdējā priekšvēsture un cēlonības motīvējums. Valsts iekšpolitiskās attiecības ar daudzpartiju sistēmu, kas radīja politisku dezorganizāciju, saimnieciskās depresijas laiku, kas šo dezorganizāciju vēl vairāk veicināja, un satversmes reformas mēģinājumus autors centies attēlot diezgan objektīvi. Arī tas ir pareizi, ka valsts dibināšanas priekšposmā krievu revolūcijas ietekmē zemē valdīja diezgan kreiss noskaņojums, un kreisajām partijām bija krietni jūtama aizmugure. Bet galvenais iemesls ir gan tai apstāklī, ka revolūcijas reibonis vēl nebija piedzīvojis savas paģiras ar lielinieku un sarkanarmijas pirmo okupāciju 1919. gadā. Tā daudziem revolūcijas jūsmotājiem atvēra acis. Ar atzinību jāmin, ka autors atzīst agrārreformas vajadzību sarkano un revolūcionāro tendenču apkaŗošanai. Ar bezzemnieku un laukstrādnieku problēmas atrisināšanu agrārreformā lielinieku aģitācijai zemē nogrieza saknes. Laikam taču vajadzēja nākt otrai un trešai lielinieku okupācijai Latvijā, lai arī daži baltvācu vēsturnieki atzītu šo elementāro patiesību.

Jirgena fon Hēna pētījuma diezgan skaidri izlasāmais nolūks ir noskaidrot, cik lielā mērā 15. maija pārmaiņas ir skārušas un ierobežojušas minoritāšu, sevišķi baltvācu nacionālās, kultūrālās un politiskās intereses Latvijā. Tas arī piešķir grāmatai neakcentētu, bet starprindās izlasāmu dispoziciju. No šī viedokļa izejot, vēsturnieks pret 15. maija posmu un Ulmani cenšas būt šķietami iecietīgs. Ulmanis un viņa autoritārais laiks, vismaz daļēji, baltvācu interesēm šķietas mazāk „šovinistisks" nekā demokratiskais laiks ar dažu parlamentāro grupu akcentētām nacionālām tendencēm. Un otrkārt, Ulmanis tiek uzskatīts kā hitleriskās Vācijas netiešs blakus produkts. Tās ir divas kļūdainas hipotezes.

Nākošā rakstā: PARLAMENTĀRĀS LATVIJAS „ŠOVINISMS".

„Rītdiena sākas šodien!"
JAUNĀ GAITA
iznāk regulāri 6 reizes gadā.
JAUNO GAITU lasa latvieši visā pasaulē.
Galvenā pārstāvniecība:
JAUNĀ GAITA, P. O. BOX 44, KALAMAZOO, MICH., U.S.A.
Pārstāvis Kanadā:
ANDRIS PRIEDĪTIS, 51 REDWOOD AVE., TORONTO, ONT., CANADA.
$3.75 gadā.

JA JŪS SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS
un vēlaties, lai Jūsu piederīgie saņemtu labākās kvalitātes preces par iespējami zemākajām cenām un pie tam visīsākajā laikā, tad saiņu sagatavošanu un nosūtīšanu uzticiet mums. Pieprasiet mūsu cenrādi, ierakstot šai sludinājumā savu vārdu un adresi un atsūtot to mūsu firmai: DAUGAVA PARCEL SERVICE, Bellmansgatan 15, Stockholm Sö, Sweden.
Mr., Mrs., Miss ....
....
....

15. MAIJS NAV NOZIEGUMS!

TAUTAS GARA KONSTITŪCIJA UN UZRAKSTĪTĀ SATVERSME

Prezidents Kārlis Ulmanis.

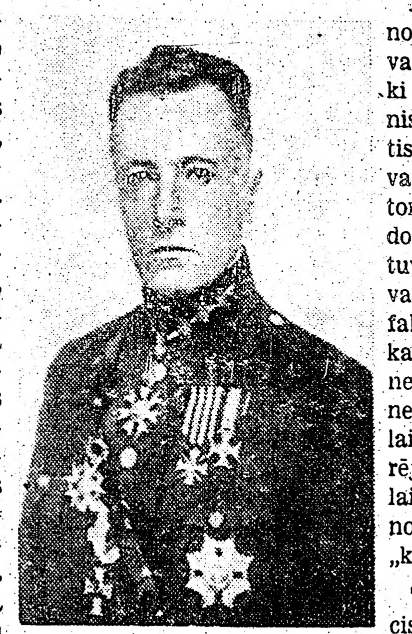

Ģenerālis Jānis Balodis.

Lai apgāztu T. Puisāna domu, ka 15. maijs nav noziegums, Dr. M. Valters Latvijas Amerikā š. g. 35. n-rā pulblicējis rakstu Vai mums ir tiesību apziņa, kuŗā atzinis, ka „15. maijs ir tiesību pārkāpums, lai arī kā skatītos uz to." Acīmredzot ar šiem vārdiem Dr. M. Valters gribējis pateikt, ka 15. maijs tomēr ir noziegums. Taču kādi apstākļi lielo notikumu izraisījuši un kādas tam bija sekas, konkrēti viņš nav bildis ne vārda.

Runājot par tiesību apziņu vispār, Dr. M. Valters starp citu atzīmējis, ka tiesību principi: sociālās taisnības, vienlīdzības, cilvēka brīvības, atbildības pret sevi, pret pārējiem, pret Dievu u. t. t. izveidojas konstitūcijā kā kādas tautas dvēseles paušanā. Arī Latvijā šie principi parādījušies uzrakstītajā konstitūcijā, piebilstot, ka nevis rakstītā, formālā satversme ir pirmajā vietā un svarīgumā, bet gan nerakstītā, tautas tiesiskajā apziņā kaldinātā, mūžīgā.

Taču pie šī Dr. M. Valtera dzejiskā formulējuma no juridiskā viedokļa būtu piebilstams sekojošais ,proti: Tā kā tiesībām nav noteiktas un vispār atzītas zinātniskas definīcijas, tad, vienkāršiem vārdiem runājot, varētu teikt, ka tiesības ir sadzīves noteikumi, kas pieņemti kādā konkrētā sabiedriskā mītnē un atzīti par obligāti pildāmiem visiem šīs sabiedrības locekļiem.

Tātad šinī nozīmē tiesības ir likumdošanas kārtībā pieņemti sadzīves noteikumi, kuŗus izraisījusi pati dzīve. Bet dzīve ir kā uz mūžīgiem laikiem uzvilkts pulkstenis, kas neapturami iet uz priekšu, katru aizvadīto mirkli atstājot pagātnē. Laika tecējumā noveco cilvēki, tautas, kultūras un — arī likumi. Taču dzīve ir arī tā ,kas rada jaunus un pārveido vecos stāvokļus, tā izraisot pārveidojumus arī tiesībās, kas tad ietveŗamas likumu normās, jo likumdošanas resp. **likumu mērķis ir garantēt harmonisku sadzīvi konkrētā sabiedriskā mītnē — valstī.**

Bet ja nu valstī harmoniska dzīve neveidojas vai draud izjukt, tad ar likumiem kaut kas nav kārtībā, un tas jāredz un jānovērš likumdevējam. Tā tas bija pie mums brīvajā Latvijā pirms 15. maija. Visi, kas to piedzīvojām un pieredzējām, it labi zinām, ka mūsu rakstītā Satversme deva iespēju tautu sašķelt ļoti daudzās politiskās partijās, kuŗas īstenībā varēja dibināt neierobežotā daudzumā. Šo daudzo partiju līderi, ievēlēti likumdošanas iestādē Saeimā, rāva katrs uz savu pusi un savām partijām, ko vien varēja: tirgojās ar amatiem, dalīja valsts līdzekļus u. t. t., maz bēdādami par valsts īstenajām interesēm. Pie tam sociāldemokratu partijas vadoņi, kalpojot marksismam, apzināti un mērķtiecīgi grāva un ārdīja Dr. M. Valtera pieminēto tautas gara konstitūciju: gatavojās valsti iestūrēt lielās maldu mācības chaosā, lai tautai iedotu rokā ubaga spieķi, kā tas noticis sociālisma zemē Padomju Savienībā. Varbūtējai varas pārņemšanai sociāldemokratu līderi bija nodibinājuši un Bruno Kalniņa vadībā izveidoja organizāciju Strādnieku sports un sargs, kuŗā ievilinātos jauniešus kūdīja pret valsts pamatšķiru — zemniekiem un visu pilsonisko tautas vairākumu. SSS jauniešus apmācīja šķiru cīņas paņēmieniem, lai izdevīgā brīdī nodibinātu savu iekārtu varas līdzekļiem, labi zinādami, ka tas izraisīs asins izliešanu — brāļu kaŗu. Un izredzes viņiem bija vislabākās, jau tāpēc vien, ka pilsonība bija politiski novājināta — sašķelta vairāk kā 30 partijās, kuŗu līderi naidojās un viens otru apkaŗoja kā varēdami un mācēdami.

Tauta to visu redzēja un apzinīgā daļa saprata, ka šāds stāvoklis nav vairs ciešams, jo tas veda valsti pretim politiskam kultūrālam un saimnieciskam sabrukumam. Bet likumdevējas iestādes tautas ievēlētie deputāti — 100 ķeizariņi, kā toreiz viņus dēvēja — neko nedarīja, pareizāki varbūt (sakarā ar nepiemēroto satversmi) — nespēja neko darīt, lai to novērstu. Pie tam ierosinājums grozīt satversmi likumdošanas ceļā cieta neveiksmi, jo ķeizariņi varu no rokām negribēja izlaist un savu visai privilēģēto stāvokli zaudēt. Un lūk, lai glābtu valsti no posta, pamatojoties uz tautas vairākuma sabiedrisko domu, Kārlis Ulmanis, ģen. J. Balodis, ģen. K. Berķis un daudzi citi **15. maijā apturēja Saeimas darbību, tā nodibinot valstī kārtību, ko tautas lielākā daļa apsveica ar gavilēm.** Tātad tautas gara konstitūcija, pēc Dr. M. Valtera domām — svarīgākā, arī pieveica formālo, mazsvarīgāko, uzrakstīto satversmi.

Ja nu 15. maiju atzītu par noziegumu, tad tas pats būtu sakāms arī par 18. novembri, jo tāpat Tautas padome nebija tautas ievēlēta, bet gan revolūcionāra iniciātoru grupa, kas arī pārkāpa kādas tiesības. Tā, maldoties pa abstrakciju pasauli, varētu atzīt, ka 18. novembris bijis noziegums, kas no tautas gara konstitūcijas viedokļa — ir ķecerība.

Un kas tad īsti ir noziegums no juridiskā viedokļa? Lūk, pavisam īsi saņemot: ar soda piedraudējumu spēkā esošā likumā aizliegta darbība, kas izdarīta ar iepriekšēju nodomu ļaunā nolūkā — nodarot kaitējumu. Ja kāds no šiem elementiem trūkst, tad nav nozieguma sastāva.

Un es gribētu vaigā redzēt to latvieti, kas varētu **p i e r ā d ī t**, **ka mūsu tautas varoņi — K. Ulmanis un ģen. J. Balodis — kas ne tikai vadīja atbrīvošanas cīņas, bet arī no chaosa zemi pārvērta kultūras valstī, īstenojot 15. maija pārveidojumu, to darījuši apzināti ļaunprātīgi, lai kaitētu valsts un tautas interesēm?** Gluži otrādi: nekad par latviešu tautu nebija turēta tik liela rūpe, kā pēc 15. maija. Būsim godīgi un apliecināsim, ka 15. maija kustība izraisīja valstī kultūrālu un saimniecisku uzplaukumu dziļumā un plašumā, nostiprināja drošību valstī un garantēja visplašākās iespējas lielākam nacionālās dzīves progresam. Protams, kā katram režīmam ,arī autoritārai iekārtai, kas bija paredzēta uz laiku, kamēr pieņems piemērotu satversmi, bija savas kļūdas un negātīvās puses, bet tās, samērā ar lielo mērķi un izcilajiem panākumiem valsts interesēs, bija sīkumi, kuŗu dēļ uz pašaizliedzīgajiem un drosmīgajiem valstsvīriem mest akmeni pēc 24 gadiem — nav goda darbs. Vēl vairāk tāpēc, ka tagad viņi nevar šo akmeni mest atpakaļ, jo K. Ulmanis komūnistu gūstā miris un ģen. J. Balodis smok aiz dzelzs aizkara.

Nē, 15. maijs nebija noziegums, bet gan vitāla nepieciešamība, pašas dzīves izraisīta un apzinīgā tautas vairākuma atbalstīta nacionāla kustība jaunās valsts nepiemērotās satversmes sašķobīto pamatu nostiprināšanai!

Jaunatne, pārbaudi 15. maija vēsturisko notikumu faktiskos apstākļus objektīvi, un tad taisi spriedumu godīgi, jo tu esi šī lielā, latvisko spēku koncentrēšanas laikmeta mantiniece!

J. Vītols

Interesanta izpārdošana

(N.C.P.) Kanadiešu organizācija „Crippled Civilians Society) ik gadus rīko gadskārtējo lietotu mantu izpārdošanu. Šogad tā notiks ceturtdien un piektdien, 29. un 30. maijā, no plkst. 10 rītā līdz 9 vakarā, 180 Eglinton Ave., W., Toronto. Pārdošanā būs grāmatas, skaņu plates, porcelāna un sudraba izstrādājumi, lelles, pulksteņi, antīkas mēbeles u. c. Kollekcionāriem būs iespēja iegādāties dažāda veida priekšmetus.

OTRREIZ APBEDĪTS

Bijušo austriešu kalnu vienību ģenerāli Franci Bēmu (Böhme), kuŗu drīz pēc Otrā pasaules kaŗa kā „kaŗa noziedznieku" Ninbergā notiesāja uz nāvi un pakāra, austrieši tagad nesen izrakuši no noziedznieku kapiem un pārveduši uz Gracu apbedīšanai. Drosmīgā ģenerāļa mirstīgās atliekas Austrijā apbedītas ar lielu militāru godu, pie kam tagadējās austriešu armijas virsnieki bēru gājiena priekšgalā nesuši nelaiķa daudzos ordenus, zobenu un bruņu cepuri. Bijušā austriešu ģenerāļa otrreizējā apbedīšanā piedalījusies arī Rietumvācijas Bundesvēra virsnieku delegācija no Mitenvaldē esošajām vācu kalnu strēlnieku kaujas vienībām.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

● Latviešu jaunatnes pulciņš 9. maijā sarīkoja Reinbowen zālē „meiteņu" vakaru, uz kuŗu aicināja jauniešus, lai „iemācītu viņiem mīlēt". Sanākuši bija krietni daudz, par spīti piektdienas vakaram. Dažam labam bija liels pārsteigums, ka pulciņa priekšniece Līga Korsta nolasīja Rūdolfa Blaumaņa „Paradīzi", kur rakstnieks tēlo kādu jaunuli, kas reizē saderinās ar divi jaunavām un par to saņem krietnu mācību.

Lasījumam sekoja dejas un rotaļas. -ro.

PORTLANDĒ (ORE.)

● 10. maija vakarā Portlandes latvieši pulcējās vietējās YWCA's zālē, lai pieminētu izcilo esejisti Zentu Mauriņu. Telpa bija dekorēta pavasaŗa ziediem. Bija iekārtota arī vitrīna ar Z. Mauriņas ģīmetni un visiem viņas trimdas laikā izdotajiem darbiem latviešu un citās valodās. Vakara ievadījumā tālā viešņa I. Moruse no Longvjū (Vaš.) izteiksmīgā priekšnesumā lasīja P. Ērmaņa un K. Zāles veltījumus Z. Mauriņai. Mag. phil. E. Staprāne referātā pakavējās pie esejistes dzīves un darba, uzsvērdama Z. Mauriņas lielo gribu sasniegt iecerēto, viņas alkas pēc garīgās mijiedarbības ar dzīvo cilvēku. Tas raksturīgs visai viņas dzīvei. Z. Mauriņa savai dzīvei likusi pamatā vadmotīvu: „Dzīvot — nozīmē dzīves skaistumu tālāk dalīt." To viņa papilnam veikusi savos darbos — esejās, romānos. Literātūra ir Z. Mauriņai tautas, laikmeta un kultūras atspoguļotāja, lielu problēmu glabātāja un dižgaru iekšējā atklāsme. Tieksme vienot latvisko ar rietumeiropējisko ir Z. Mauriņas darbu galvenais nolūks. Programmas turpinājumā F. Matīsa atskaņoja Bēthovena Sonāti op. 31. I. Moruse lasīja nelielo eseju „Tēva acis". Ar baltām neļķēm klausītāji pateicās programmas izpildītājiem. Savāca arī ziedojumu slimajai aktrisei Štengelei, ko kopā ar vakara dalībnieku sveicieniem un laba vēlējumu nosūtīja māksliniecei.

Z. Ritmanis

ROČESTRA (N. Y.)

● Organizāciju rīcības komiteja, kas nodibinājās pirms dažiem gadiem un ar teicamām sekmēm izkārtoja plašākus sarīkojumus, sevišķi izceļoties ar Baltijas tautu vakara noorganizēšanu š. g. 8. janvārī, tagad izbeidz darbību, jo dažas organizācijas gan tieši, gan netieši vēršas pret komitejas vadību. Jānožēlo, ka tieši valsts 40 gadu pastāvēšanas priekšvakarā, kad nepieciešama visu organizāciju sadarbība šo svētku rīkošanai, jo tā nav tikai vienas organizācijas lieta, rīcības komiteju paši tās veidotāji noārda.

● Nenodarbināto skaits pag. mēnesī sasniedza 14.000, no kuŗiem ¾ rūpniecībā nodarbināto. Nenodarbināto latviešu skaits ir ap 15.

● Vēsais pavasaris aizkavējis tradicionālo ceriņu nedēļu pilsētas Highland parkā, kad vērot ceriņu košumu ierodas interesenti no visas valsts. Siltākam laikam iestājoties, nedēļas laikā Highland parks var pārvērsties ziedu un krāsu brīnumā. Šogad svētku priekšnesumi norisināsies uz brīvdabas estrādes Robinson Dr. un South Ave. stūrī.

As.

LATVIJAS SAIMNIECISKĀ UN ETNISKĀ PATSTĀVĪBA

Ir lasīts un dzirdēts, ka atjaunotās Latvijas saimniecība nevarot būt patstāvīga. Arī etniski tai draudot tāds pats liktenis. Protams, nākotnes starptautisko konjunktūru neviens nevar paredzēt. Jau tagadējo faktoru krustošanās un ietekme nedod politiķiem iespēju „paredzēt tuvākās nākotnes notikumus, bet var jau nākt klāt vēl jauni faktori, kas var grozīt svaru kausa nosvēršanos. Tāpēc nākotne ir miglā tīta. Tomēr pagātnes, īpaši Latvijas brīvvalsts laikmeta piedzīvojumi nav ignorējami šī jautājuma diskusijās, lai gan ir aprindas, kas krasi nostājušās pret aicinājumu „klausaities vēstures soļos."

Tagadējais Latvijas saimnieciskais stāvoklis nav spožs. Iepriekšējā saimnieciskā iekārta dzimtenē izjaukta un sagrozīta. Bet arī Latvijas brīvvalsts sākumā tā nebija daudz labāka — vairākās vietās zeme netika apstrādāta, ēkas sagŗautas, mājlopi iznīcināti, dārzi un tīrumi tranšejām izrakņāti. Daži saimnieki, atgriezušies savās mājās, kādu laiku ir dzīvojuši zemnīcās. Bet nedaudzos gados viņi atjaunoja ēkas ,ieaudzēja mājlopus, nolīdzināja tīrumus un dārzus un vispāri sāka kārtīgi saimniekot. Tautas atmodas laikmetā, iepērkot mājas un pārejot uz daudzlauku sistēmu, saimniekiem arī bija diezgan grūti iekārtoties, bet tomēr vieglāk nekā jaunsaimniekiem, kas daudzās vietās iesāka ar tukšām rokām.

Ārzemēs latvju tauta tad bija ļoti vāji pazīstama, un saimniecību atjaunotājiem un jaunsaimniekiem nebija nekādu līdzekļu, izņemot savu darba spēku un tikumu. Tagad latvieši ir pazīstami visā plašajā pasaulē kā centīgi un uzticami darbinieki, un daudziem no viņiem nav tukšas rokas. Atstājot savus nekustamos īpašumus svešumā un atgriežoties dzimtenē, **viņi var pārvest mājās līdzekļus**, kādu nebija Latvijas brīvvalsts sākumā. Pazīstot latviešus kā kārtīgus parādu kārtotājus un termiņu ieturētājus, ārzemju bankas, šķiet arī neatteiksies izsniegt aizdevumus. Vispāri atjaunotās Latvijas saimniecība nav bez izredzēm. Atjaunošanas temps un sasniegumi, protams, atkarāsies no pašiem tautiešiem, kuŗu darba tikums vēl arvien nav zaudējis savu nozīmi, kāpēc nav iemesla apšaubīt viņu sasniegumus darbā. Sakarā ar to nav iemesla pesimistiski noraudzīties atjaunotās Latvijas saimnieciskā nākotnē. Atkarība no bankām arī nevar būt daudz lielāka par to, kāda ir māju, automobiļu un citu priekšmetu iepircējiem uz nomaksu svešumā. Kā tagad parāds pakāpeniski tiek deldēts, tā tas tiks darīts arī dzimtenē. Zemnieku māju iepirkšana un pakāpeniska dzēšana savā laikā ir norisinājusies normālā gaitā. Kāpēc tas nevar tāpat notikt arī atjaunotā brīvajā Latvijā, kur parādniekiem nebūs tā saistītas rokas kā zemniekiem pagājušā gadu simteņa otrā pusē? Šķiet, ka pesimisms būtu jāmaina pret optimismu.

Tas pats sakāms arī par etnisko patstāvību. Savā laikā vācieši un krievi mēģināja latviešus pārtautot. Tas viņiem neizdevās. Vāciešiem šai ziņā bija lielas priekšrocības — augstā Vācijas kultūra, vācieši — kungu slānis Baltijā un paraugs lauksaimniecībā, tirdzniecībā un rūpniecībā. Bet tās nelīdzēja — tautiskā apziņa izrādījās stiprāka par visiem šiem vilinājumiem. Krievi ar savu politisko varu centās varmācīgi panākt savu. Velti. Tauta panesa dažādus ierobežojumus un neērtības, lēnāk virzījās uz priekšu kultūrālā ziņā, bet par krieviem nepārvērtās. Tagad vācieši ir repatriējušies. Krievu un citu tautību komūnisti pārplūdina gan tagadējo Latviju, bet viņi kultūrālā ziņā ir daudz zemākā līmenī nekā latvieši. Tāpēc latvieši viņus drīzāk pārtautos nekā šie svešinieki dzimtenes tautiešus. No turienes ienākušās ziņas arī liecina, ka latvieši stingri turas savās tautiskās pozicijās, lai gan ar varu un viltu ceļš uz pārtautošanos tiek nolīdzināts.

(Nobeigums 8. lpp.)

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

TENORĀLĀ PERSONĪBA

MARISS VĒTRA ATBILD V. SALNAM

Atgriežoties pie pārrunām par Valdemāra Salnas iedziedātām skaņu platēm, ar gandarījumu konstatēju ,ka arī viņš ir pievienojies manis šajā laikrakstā izteiktām domām un savos „Paskaidrojumos" LATVIJAS AMERIKĀ 14. maija numurā publiski atzīstas, ka viņš — „arī pats šo plati v i e n m ē r atzinis par n e i z d e v u š o s". Vēl zīmīgāks ir viņa konstatējums, ka — „tas ir tikai nesamēģināta un sasteigta darba rezultāts", un ka viņam dziedot — „būtu ļ o t i v ē l a m s kāds lietpratējs, kas sekotu līdzi a r ī m ū z i k ā l a i pusei". Šo agrāk manis izteikto domu viņš pat apsveic ar vārdiem — „te nu Vētram tiešām ir veselīga ideja".

Pie šādas savstarpējas saprašanās viņa „Paskaidrojumos" mazliet savdabīgi duŗas acīs tāds kā naids „ar lielu muti" (V. Salna) par to, ka — „vētriskais var daudzreiz būt bezgala kļūdīgs". Lasot kopīgās domas par viņa dziedājumiem, man šķiet, ka manu kļūdīgumu viņš būs zīmējis uz maniem kādreizējiem vārdiem: „Salnam ir visskaistākā balss latviešu tenoru vēsturē", kuŗus Salnas kungs atļāvies izlietot savu skaņu plašu reklāmai uz viņa „n e i z d e v u š ā s" plates ietvara. Kurš nu kuŗu te gribējis „piesist pie krusta"? Tāds kompliments uz neizdevušās plates patiesi izskatās kā ļauna intriga. Noklausoties Leo Lipomaņa koncertu Toronto, ar prieku tomēr varu atzīties „bezgalīgā kļūdīgumā" un — atsaucu savu augšminēto iedomu par visskaistāko balsi. Leo Lipomanim balss ir vēl skaistāka! Ar balsi vien tomēr neviens vēl nav ticis pie dziedāšanas mākslas. Ja kāds par to šaubās, no sirds ieteicu iegādāties un, ja nervi iztur, noklausīties DAINAS skaņu plati Nr. D. - 1010 - A. ar Vald. Salnas latvju dziesmu iztulkojumiem, skaņu studijas DAINA teicami techniskā apdarē. Ar to katrs uz sava skaņu aparāta varēs arī pārliecināties par Vald. Salnas patiesiem vārdiem, ka — „dažiem tenoriem dziedāšana sagādā mokas".

Ja Vald. Salnas „Paskaidrojumi" Latvijā Amerikā kādam vēl nebūtu noskaidrojuši viņa inteliģenci un personības šarmu, tam ieteicu sestdien, 17. jūnijā Toronto Itona zālē noskatīties Čikāgas lietuvju operas „Rigoletto" izrādi, kurā Salna ir pieteikts vieglprātīgā Hercoga lomā. Hercoga partiju viņš dziedās „ļoti vēlama lietpratēja" — diriģenta vadībā un, droši vien, tā nebūs „nesamēģināta un sasteigta darba rezultāts", bet mūzikāli ciešami izstrādāta. Nešaubos tomēr, ka arī mūzikai cauri lauzīsies „Paskaidrojumos" redzamās īpatnējās personības intellekts. Ja mani aicinās un lūgs, labprāt aprakstīšu mūsu izdaudzinātā tenora mākslinieciskо tēlu bez aizspriedumiem un ar vistīrāko operas miļotāja sirdsapziņu, Aizrādu, ka savas domas atklātībā izsaku tikai tad, ja koncertu vai teātŗa rīkotāji to prasa, tāpat kā skaņu studija DAINA no manis gaidīja publisku un vaļsirdīgu atsauksmi par savām platēm. Ar saviem ieskatiem nevienam neuzbāžos, bet, aicināts tos izteikt, nespēju būt subjektīvi nepatiess un pievilt tos, kas gaida manu atklātu vārdu.No Vald. Salnas „Paskaidrojumiem" atkārtoti redzu, ka daru pareizi, un mani subjektīvie ieskati bieži vien saskan ar aktīvu mākslinieku domām par viņu darbu. Valdemāram Salnam tomēr ieteicu publikai rādīt tikai tādus darbus, kas arī pēc viņa paša domām ir „izdevušies" un ne vien samēģināti, bet izjusti un pārdomāti bez steigas. Tad arī viņa skaistā balss tiks tuvāk dziedāšanas mākslai, un viņam pašam nebūs jāeksponē „ar lielu muti" sava īpatnība dažādos paskaidrojumos.

M. Vētra

CEĻA VĀRDI

Es pazinu tēva mājas
Bez saulītes vakarā:
Vītols auga pie vārtiem
Sudrabiņa lapiņām.

★

Mīļumam nevarēju
Tam ciemam garām iet:
Puķes zied dārziņā,
Meitas dzied maltuvē.

★

Sveši ļaudis, sveša zeme,
Kur bij' man ziedu raut?
Savas zemes magoniņu
Saujā nesu salocītu.

Tautas dziesmas

CĪŅAS LEJASKURZEMĒ OKTOBRĪ UN NOVEMBRĪ 1919. GADĀ

Izraksts no Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēstures

IEVIETOTS UZ LATVIEŠU VIRSNIEKU APV-BAS LŪGUMU.

III

„Lai kaut cik papildinātu mūsu vājo apbruņojumu, Liepājas dzelzceļa darbnīcās enerģiski strādāja pie bruņotā vilciena formēšanas; to nosauca par „Kalpaku", un 28. oktobrī tas jau bija gatavs. Tas gan nebija liels, jo sastāvēja vienīgi no bruņotas lokomotīves un 2 bruņotiem vagoniem. Pirmā laikā vilciena apbruņošanai arī nebija ne lielgabalu, ne ložmetēju, bet vajadzēja apmierināties vienīgi ar šautenēm. Mūsu II šķiras zemessargu bataljons tagad jau bija gandrīz pilnīgi iztīrīts no nederīgiem aktīvam kaŗadienestam kaŗavīriem un tādēļ to 24. oktobrī pārdēvēja par Grobiņas kājnieku bataljonu. Liepājā 29. oktobrī kapt. Levings sāka formēt 4. atsevišķo eskadronu.

Apskatīsim ienaidnieka darbību Lejaskurzemē. Pēc cīņām ar lieliniekiem, jūnija sākumā vācu 1. gardes rezerves divīzija no Zemgales aizbrauca uz Graudenci un Kulmu, lai tur ieņemtu fronti pret poļiem. Tomēr divīzija ratificēja Versaļas miera līgumu un tādēļ divīzijai vajadzēja atstāt Rietumprūsiju. Viņas 2. gardes rezerves pulks izsacīja vēlēšanos braukt atpakaļ uz Kurzemi, lai iegūtu tur Latvijas pilsoņu tiesības. Pulku vēl papildināja ar brīvprātīgiem no divīzijas pārējām daļām un tad kapt. Plēves vadībā jūlija beigās tas pārbrauca uz Latviju un novietojās Meitenes rajonā, bet augusta sākumā pārbrauca uz Priekules rajonu, kur dabūja uzdevumu apsargāt Priekules - Klaipēdas dzelzceļu. Bijušā Liepājas vācu gubernātora kaŗaspēka vienības, kas nevēlējās braukt uz Vāciju, apvienojās ar 2. gardes rezerves pulku un izveidoja Plēves grupu. Augusta otrā pusē Plēves grupa sastāvēja no apmēram 20 vienībām. Grupas pašā labā spārnā atradās ltn. Meijera policijas rota Krotē, bet bruņotais vilciens Nr. 5 dežurēja Paplakas stacijā.

Plēves grupas kodols bija 2. gardes rezerves pulks un samērā spēcīgā artilērija. Pulks sastāvēja no 3 bataljoniem pa 4 kājnieku un 1 ložmetēju rotai katrā; bez tam pulkā vēl bija ar mīnmetēju rota un neliela jātnieku nodaļa raitnieku vajadzībām. Artilērija sastāvēja no 3 lauku vieglām baterijām un 1 smagās baterijas. Diezgan nopietns spēks bija arī bruņotais vilciens. Kuldīgas Jēgeru korpuss kapt. Berdinga vadībā gan nebija liels, jo tanī ietilpa vienīgi neliela rota, smago ložmetēju rota, neliels eskadrons un neliela štāba rota kājnieku, bet tas jau bija piedalījies cīņās ar lieliniekiem 1919. gada pavasarī un labi apbruņots. No pārējām vienībām vēl bija kaujas spējīgas: Liepājas bijušā vācu policijas rota un 2. gardes rezerves pulka papildu rota.

Jāatzīstas, ka ir apbruņojuma, ir apmācības ziņā Plēves grupa bija pārāka par mūsu Liepājas spēkiem. Kapt. Plēve savā grāmatā „Im Kampfe gegen die Bolschewisten" 31. lapp. raksta, ka Liepājas virzienā jau augustā notikusi ļoti intensīva izlūkošana un ļoti liels kārdinājums bija ieņemt Liepāju, bet tas pagaidām nebija iespējams, jo korpusa komandieris to kategoriski noliedzis. Tomēr minētais noliegums drīz vien atkrita, jo kad sabiedroto spiediena vadība 4. oktobrī pavēlēja VI rezerves korpusa daļām nekavējoties atiet uz Šauļu rajonu, nolūkā no turienes evakuēties uz Vāciju un tādēļ arī Plēve, sekodams Dzelzsdivīzijas un Vācu leģiona piemēram, arī noslēdza 6. oktobrī ar Bermontu - Avalovu līgumu, par grupas pāriešanu krievu Rietumarmijas dienestā.

Oktobra sākumā jau pilnīgi bija nobriedusi doma, ka vācu - krievu kaŗaspēka stāvoklis Latvijā var palikt nesatricināts tikai gadījumā ,ja dabūtu pārsvaru par Latvijas armiju. Tādēļ pastiprinātā Dzelzsdivīzija saņēma Bermonta pavēli ieņemt Rīgu, bet pastiprinātais 2. gardes rezerves pulks – ieņemt Liepāju. Lai pirmā uzbrukumā Dzelzsdivīzija būtu stiprāka, Plēve tai aizsūtīja papildu kapt. Cokkes nodaļu. Nevarēdama frontālā uzbrukumā oktobra pirmā pusē pilnīgi salauzt mūsu pretošanos Rīgas un Jaunjelgavas rajonos, Bermonta armijas vadība mēneša beigās nolēma apdraudēt Rīgas un Jaunjelgavas rajonos tikai noturēt savas pozīcijas, bet enerģiski uzbrukt Liepājas un Talsu rajonos. Tādēļ kapt. Cokkes nodaļai, kopā ar krievu 1. sapieru rotu, jau 27. oktobrī pavēlēja izbraukt no Jelgavas uz Priekuļi, lai tad varētu piedalīties uzbrukumā Liepājai. Tukuma rajonā līdz šim darbojās vienīgi 2. plastuņu pulka I bataljons un 1 bruņotais vilciens. Tie neuzdrošinājās vieni iesākt nopietnu uzbrukumu Talsu vai Ventspils virzienos. Tādēļ viņus pastiprināja ar 1. plastuņu pulka III bataljonu, 2 lauku vieglām lielgabaliem un 1 haubici. Tagad minētiem spēkiem, plkv. Kočanova vadībā, vajadzēja ieņemt Talsus un Kuldīgu, kā arī nodibināt sakarus ar Plēves grupu pie Skrundas un Aizputes. Operāciju sākt 29. oktobrī. Ienaidniekam bija diezgan pareizas ziņas par mūsu spēku stiprumu un atrašanās vietām. Liepājas garnizonu viņš novērtēja uz 4.000 vīru, kas, visumā, sagājās ar patiesību.

No Tukuma bermontieši uzbrukumu iesāka nosacītā laikā un 29. oktobrī viņu bruņotais vilciens, ar kājnieku desantu pietuvojās Stendes stacijai, kur notika sadursme ar mūsu priekšgrupām. Tagad vareja gaidīt uzbrukumu Talsiem un 30. oktobrī tāds arī notika. Ap plkst. 10.00 sākās ienaidnieka uzbrukums Talsiem no 3 pusēm. Mūsu mazie spēki līdz pusdienai noturējās, bet tad atgāja uz Dundagu. Arī mūsu priekšgrupas no Stendes stacijas atgāja Ugāles virzienā. Nākošajās dienās bermontieši enerģiski turpināja uzbrukumu Lejaskurzemes ziemeļu daļā un 1. novembrī ar savu avangardu jau uzbruka Dundagai, kuŗu gan šodien neieņēma un cieta prāvus zaudējumus. Tomēr 2. novembra vakarā ienaidniekam izdevās ieņemt Dundagu un mūsējie atgāja uz Ventspili. Tagad visus mūsu spēkus, kuŗi atradās Ventspils rajonā, apvienoja vienā bataljonā, vltn. Pavasaŗa vadībā.

(Turpinājums sekos).

IRĒNAS UN ALFREDA DUNKEĻU NO ZVIEDRIJAS

koncertturnejas ASV un Kanadā koncerti notiks:

29. 5. Ņujorkā, 1. jūnijā Klīvlendā, 3. 6. nezināms, 4. 6. Kolumbusā. 6. 6. Indiānāpolē, 7. 6. Kalamazū, 8. 6. Grand Rapidos, 14. 6. Čikāgā, 11. jūlijā Toronto, 19. 7. Niagarā, 26. 7. Vankuverā, 2. augustā Longvjū, 3. 8. Portlandē, 9. 8. Takomā, 10. 8. Sietlā un 16. 8. Sanfrancisko.

PAZŪD LAUKSTRĀDNIEKI

Statistika rāda, ka pasaulē arvien vairāk samazinās lauksaimniecībā nodarbināto skaits, un šajā ziņā viskrasākā piemēra zemes ir ASV un Vācija. Ja ASV vēl 1910. gadā lauksaimniecībā bija nodarbināti 34,9% no turienes iedzīvotājiem, tad 1957. gadā vairs tikai 13,5%. Vācijā 1910. gadā lauksaimniecībā strādāja vēl 27% iedzīvotāju, bet tagad (Rietumvācijā) tikai 12,5%. Lauksaimnieciski izmantojamās zemes platības visā pasaulē tomēr ir pieaugušas un ražas kāpušas, pateicoties modernajām lauksaimniecības mašīnām un lauku kopšanas veidam.

ZIEDU KARALIENES

Kā katru gadu, tā arī šogad, sestdien, 24. maijā, Niagarā notiks tradicionālie ziedu svētki, kuŗu noslēgumā īsti „starptautiskā" sacensībā ievēlēs gadskārtējo Niagaras ziedu karalien

Pēdējo 3 gadu sacensībās divus gadus pēc kārtas karalienes vainagu ieguva „amerikānietes": 1955. gadā Dace Epermane, Bafalo (apakšējā uzņēmumā) un 1956. gadā Margarita Hirša, Filadelfijā (augšējā uzņ.), bet pagājušajā gadā konkursa uzvarētāja bija Lauma Pētersone (Fonthila, Ontario).

Šogad gaida sevišķi sīvas cīņas kā vīriešu basketbola turnīrā, tā ziedu karalienes konkursā. Lielākos pārsteigumus sola klīvlendieši, kas ieradīšoties „pilnā sastāvā" ar labākajiem basketbolistiem un daiļākajām tautu meitām. Toronto - Klīvlendas - Hamiltonas - Niagaras basketbola vienību turnīrs sāksies plkst. 13,00, bet noslēguma ziedu balle risināsies plkst. 19,00 Glenview klubā, 233 Hickson St. Būs baleta un Sv. Katarīnes tautas deju kopas priekšnesumi.

J. Kalnietis

KĀDS SLAVAS APMIRDZĒTS CEĻŠ

Atmiņas par Teodoru Reiteru un viņa kori

VI

Rīgas pilsētas 2. ģimnazijas aktu zālē atradās Reitera klavieres. Kad dažu reizi vakaros skolas apkalpotājs Sokolovs mani slepus ielaida skolotāju garderobes istabiņā noklausīties Reitera koŗa mēģinājumos, jau toreiz biju izlēmis: man šinī korī jāiekļūst! Un tiešām: pēc 4 gadiem kādu vakaru tanī pašā garderobes istabiņā novietoju savu platmali un mēteli jau kā Reitera koŗa saimes loceklis.

Mēģinājumi tika noturēti jau pieminētā Rīgas pilsētas 2. ģimnazijas aktu zālē. Bija arī iespēja sadalīties grupās vairākās telpās, jo notika intensīva balsu apmācīšana. Paredzēto divu mēģinājumu vietā (otrdienās un piektdienās no 7,30 līdz 10.30 ar 10 min. starpbrīdi plkst. 9.00). bieži vien sanāca vismaz divreiz vairāk, jo neatceros tāda momenta, kad kādreiz kori negaidītu kāds koncerts, steidzama mazāka uzstāšanās, vai ārzemju ceļojums. Piedzīvojām arī gadījumus ,kad nepietika ar sešām darba dienām.: tikām aicināti pat svētdienu rītos. Īpaši pirms ārzemju ceļojumiem pieredzējām negntu darbu, jo tad bija jāiestudē pat vairākas pilnu koncertu programmas, ieskaitot vairāku valstu himnas, piedevas svešās valodās, arī garīgo koncertu programmas.

Gadskārtējie koncerti parasti notika februāŗa beigās ar sekojošu svinīgu jauno koristu uzņemšanas aktu, kopēju mielastu un kārtīgu balli pat līdz nākamās dienas saullēktam.

No Reitera koŗa vīriem izveidojās vispopulārākais vīru dubultkvartets „Latvija", kuŗš lielā mērā traucēja koŗa regulāro mēģinājumu darbu, jo šie 10 vīri rīkoja koncertus bieži vien arī provincē. Šī dubultkvarteta lieliskais balsu sastāvs tomār nedeva izcili augstus sasniegumus, jo šie vīri īsā laikā kļuva tik kompetenti visos koŗa dziedāšanas mākslas novados, ka viņiem nevajadzēja vairs ne Reitera, ne Teod. Kalniņa padomu: „Protu, protu!" Nāca arī aplausi, ziedi, slava, nauda, bet dziesmu izpildījumā radās paviršības, kļūdas, pat — nemākulība. Tikai vēlāk radās otrs populārais dubultkvartets „Tēvija", kuŗš savas gaitas turpina arī trimdā — Bostonā.

Pēdējos brīvās Latvijas gados Reiters bija uzsācis sistēmatisku katra atsevišķa korista balss nostādīšanas darbu labāko speciālistu vadībā. Reiters bija izteicies, ka pēc 1945. gada viņa koris būšot reiz tanī visideālākajā sastāvā, par kādu viņš visus gaŗos gadus sapņojis: visi ar nostādītām balsīm un krietnu teorētisko izglītību. Bet — jau 1940. gads cirta koŗa rindās robus, tāpat vācu okupācijas gadi, un 1945. gadā Zviedrijā Reiteram bija atlikušies tikai divi viņa koŗa dziedātāji . . . Nerakstīšu par Reitera jauno, Zviedrijā izveidoto kori — šī vēstures lapa visiem labi pazīstama.

Ar Reitera gādību tie, kas atradāmies obligātajā kaŗa dienestā, visi tikām iedalīti Rīgas garnizonā un saņēmām atvaļinājumus koŗa mēģinājumu apmeklēšanai pat tad, ja bijām grēku dēļ atstāti bez atvaļinājuma. Seržantu lādēšanās te nelīdzēja, jo pienāca viņiem neizdibināmas pavēles no „augšas", Blakus minot, šādus pašus atvaļinājumus saņēma sportisti Dimza, Oja, Ķīvītis un Grāvelis, bet visi ēbreju jaunekļi — uz „šabām".

Kā skaistu tradiciju varu atzīmēt Reitera koŗa regulāro ierašanos kapos, pieminot savus mirušos draugus ar klusu, dziļi izjustu dziesmu.

Ak Dievs, ja vēl šodien pastāvētu šī pieminētā iespēja, tad korim būtu jādzīvo vienīgi kapos. — — —

KONCERTI ĀRZEMĒS

Nav manā rīcībā datu, cik un kuŗās valstīs esam koncertējuši, pie tam jāievēro, ka manas atmiņas ir ierobežotas ar tikai 10 gadu darbošanos Reitera korī. Šo ceļojumu bija daudz, daži no tiem turpinājās pat pāris mēnešu, dodot desmitiem koncertu, arī garīgos baznīcās un radiofonos.

Kad vajadzīgās programmas bija iestudētas, tad dažus mēnešus pirms ceļojuma sākās pārbaudes, kuŗās diriģents prasīja katram dziedātājam nodziedāt kaut kuŗu dziesmu. Tad Reiters mēģinājumus beidza ½ stundu agrāk, paturot „pēc stundām" astoņus dziedoņus — no katras balss pa vienam. Šis „koris" tad mūzicēja līdz pusnaktij, un Reitera piezīmju blokā krājās sīkas atzīmes par katra cilvēka varēšanu un trūkumiem. Varu apliecināt, ka šīs pārbaudes bija necilvēcīgi stingras, jo diriģents pirms ārzemju ceļojumiem nepazina žēlastības. Tāpēc parasti gadījās, ka no 92 dziedātājiem šim skrīningam par upuri krita īpaši jaunie, kuŗiem nebija vēl lāga „nogūlušās" daudzās dziesmas. No šīm briesmām atsvabināti bija tikai koŗa valdes priekšnieks, solisti un balsu apmācītāji (Samts un es). No pārbaudes vaļā ticis bija arī 1. tenors - laikraksta korespondents Pāvils Gruzna, kaut arī viņa zināšanas bija nožēlojamas. Koncertos viņš pa lielākai daļai skaņu laukā nelaida, tikai plātīja muti, nedarīdams korim ne labu, ne ļaunu. Nobirums pārbaudēs un darba apstākļu dēļ bija ap 20, tādā kārtā ārzemēs koris uzstājās ap 70 cilvēku sastāvā.

Šinī vietā ar dziļām skumjām jāpiemin, ka izcili spējīgais baritons — konservātorijas prof. Vītola klases audzēknis un koŗa balsu apmācītājs Edgars Samts nu vergo necilvēkiem Sibirijas tundrās.

Braucot pāri Latvijas robežām, bija jāņem līdz liels vairums dažādu apģērbu, bet notis jāatstāj mājās. Arzemēs visvairāk koncertējām — kungi frakās, bet dāmas — visu novadu ļoti košos tautas tērpos.

Šie ārzemju ceļojumi maksāja bargu naudu, ko nevarējām ieņemt pat allaž pārpildītajos koncertos. Te izkusa visi koŗa uzkrātie līdzekļi un ievērojami valdības pabalsti. Taupības nolūkā no Rīgas līdz Polijas robežai braucām saspiesti 3. kl. vagonos, bet ārzemēs bijām spiesti ieturēt zināmu „šniti" otrās klases vagonu un labāko viesnīcu veidā. Materiālā ziņā reti izdevīgs bija ceļojums pa Zviedriju vispasaules izstādes laikā. Tad Stokholmā dziedājām 7000 klausītājiem ar ļoti augstu ieejas maksu. Naudas ienāca tik daudz, ka pat katrs korists saņēma 25 kronas sīko izdevumu kārtošanai, bet koŗa valde pārveda mājās krietnu žūksni šo Gustava parakstīto zīmju.

Kā ūnikumu var uatzīmēt, ka Stokholmā jaunākie koristi dabūja izveidot deju trupu, demonstrējot tur latviešu tautas dejas. Lielajā koncertā Reiters diriģēja arī Zviedrijas Karaliskās operas simfonisko orķestri — Jāz. Vītola „Dārgakmeņus" un Em. Dārziņa „Melancholisko valsi"

Visciešākā draudzība un savstarpējas simpatijas korim izveidojās ar slaveno Vīnes zēnu kori, diriģentu Grūberu un pāris izciliem čechu vīru koŗiem.

Ar īpašu sirsnību jāveltī daži vārdi dievinātiem Vīnes zēniem. Viesojoties Latvijā, šie zēni allaž bija Reitera koristu privāti viesi, bet diriģents Grūbers apmetās pie Reitera. Gluži līdzīgi, tikai apgrieztā veidā, tas pats notika Vīnē ,ciemojoties Reitera korim. Vīnes zēni darbojās ļoti bagātās katoļu baznīcas aizgādniecībā. Viņi dzīvo ideālos apstākļos, viņu izglītošanai, īpaši

(Turpinājums 6. lpp.)

Jāņa Zuntaka viņete

VIII.

Viņas tērps līdz viduklim bija vīna piemircis un piekļāvies, skaidri iezīmējot ņieburа savilktos izciļņus un krūšgalu smailes, tumšas, ēnainas zem miklās drēbes.

Lipsts lūkojās pagalam vientiesīgi, aizgrābts. Viņš nedomāja par to, ka arī sieviete viņu šai brīdī uzmanīgi pēta, nevarēdama izšķirties, vai viņš kungs vai kalps. Viņam bija sarkani vadmalas svārki, zelta apšuvēm. Viņš bija izkāpis lepni un lielīgi no lepnas karietes. Stalts un dižens, krāšņu bārdu.

Nu viņa novērsās un paspēra pāris soļu uz komediantu ratu pusi, pār plecu iemurminādamās vāciski:

„Palīdziet man."

Uz ratu jumta bija sasieti saiņi, lādes, somas. Viņa rādīja uz kravu.

„Nekur neviena kalpa — kā lai dabūju zemē?"

Lipsts ar prieku būtu palīdzējis. Vai viņš, kučieris būdams, mazumu mantu cilājis? Uz ass gala, uz riteņa pakāpties — ar vienu roku noceltu paunas, uznestu, kur vien šai lellīgajai vajag. Un ar prieku. Bet..

Vai viņš drīkstēja pamest lielkunga karieti? Ar dukātiem sēdeklī? Ar visu citu lielkunga un pašu mantu? Bija taču tā norunāts, ka allaž viens no viņiem paliks karieti sargāt un neatstās to ne brīdi.

Lipsts neērti samīņājās, atskatījās.

Sievietes izdomātais pārbaudījums bija īss un vienkāršs. Ja staltais vīrs būs kungs, viņš sauks kalpu; ja kalpotājs vien — darīs pats, un tad ar viņu attiecīgi jāapietas.

— Kungs gan! — viņai priecīgi iešāvās prātā, redzot, ka Lipsts lāga nevar izšķirties un nezinā skatās uz vezumniekiem.

„Esiet taču kavalieris," — viņa lūgšus teica, krūtis ar delmiem apsegdama, plaukstas kā lūgšanā salikusi.

„Pagaidait" — teica Lipsts strupi, atkāpdamies karietē, pievērdams durvtiņas. Sēdekli augšup parāvis, viņš sažņaudza saujā tos trīs pasmagos, lielos makus, kas tur bija; atsvieda sēdekli vietā un steidzās noslēpt dukātus: vienu maku azotē, vienu aiz gaŗā zābaka stulma. Tiešām viņš kāroja aplietajai ar viņas paunām palīdzēt, lai tiek pie vietas, dabū pārģērbties. Kur trešo maku? Nepacietīgi viņš to sakratīja saujā. Nevarēja taču mantu atstāt bez sarga!

Karietes durvtiņas pavērās.

„Lūdzu, lūdzu. Nelieciet man te vējā stāvēt ilgi... ak!" viņa tā dīvaini aprāvās, dzirdēdama naudas džinkstēšanu.

Arī Lipsts sastinga. Nolādēts. Taisni to, ko viņš gribēja nokārtot slepenībā . . . Lai kāds nepaņem, lai junkurs nedomā vēl nospēlēt . . .

„Tūlīt." Arī šo maku viņš noslēpa azotē; zelts tinkšķēja un žļerkstēja.

„O" — teica sieviete, tā dīvaini nopūzdamās. Tā, nu Lipsts cerēja, ka nauda būs drošībā, kamēr viņš tiks galā ar vīnā samirkušo preileni.

„Mans kungs, jūs varat būt pilnīgi pārliecināts, ka es esmu godīga sieviete" — viņa teica pēkšņi, tā kā priecīgi, kā noslēpumaini. „Bagāts vai nabags — ceru — būsit kavalieris un neatstāsit dāmu nelaimē. Nežvadziniet zeltu, tas mani nekā neietekmē. Palīdziet nocelt manas somas."

Lipsts noglaudīja bārdu un tumsā nosmīnēja. Ap sirdi pagalam priecīgi kutināja, ka viņu dēvē par kungu, kavalieri un runā tik medaini saldā, lūdzošā balsī.

Viņš izkāpa. Tiešām, bija sākusi vilkt dzestra nakts vēsmiņa un sieviete drebinājās.

„Vīns silda iedzerts, bet uzliets — saldē" — viņa teica, tā trīsoši iesmiedamās. Lipsts pacēla plaukstu — lielu, kā ķirbja lapu, viņas krūtīm tuvinādams. Viņa tam iesita pa pirkstiem, skaļāk iesmiedamās.

„Sēdiet manā karietē, kamēr dabūju somu" — Lipsts teica klusākā, gādīgākā balsī.

„Ak, varbūt tā būs labāk" — viņa nopūtās. Taustījās ap karieti, laikam kāpšļa meklēdama. Nu protams, Lipsts viņu pacēla. Smagā vīna smarža lika galvai noreibt, tā ka pats visu to būtu iedzēris

Viņa ātri ieslēpās karietes tumsā.

„Tās raibās ar rūtīm. Tās ir manas paunas" — viņa vēl nosauca pakaļ.

Lipsts aizgāja pie komediantu ratiem, pakāpās un nocēla rūtainos saiņus. Atnāca atpakaļ ar visiem.

Karietes durvtiņas bija cieti. Kad viņš tās paraustīja, iekšā atskanēja uztraukts iesauciens:

„Nē!"

„Kālab?"

„Es taču nevaru sēdēt aplietām drēbēm! Kuŗa krietna, godīga sieviete var paciest, ka viņu mērcē vīnā? Neesmu cepama zivs. Nosviedu visu to slapjo, es jūtos kā netikla."

„Ū, vai tad jums nekā nav virsū?" — Lipsts vaicāja ar tādu kā iesprūdušu elpu.

Tikpat kā . . . dodiet šurp somas!"

„Paga!" — Lipsts iesaucās. „Aiz sēdekļa ir mētelis. Liels, mīksts mētelis . . ."

„Jūs ērmīgi runājat vāciski. Jā, es atradu mēteli. Iekāpiet un ieceliet somas."

Lipsts paklausīja. Tumsā sarāvusies, lielajā mētelī ietinusies, sieviete drebinādamās sēdēja uz ādas sēdekļa. Kariete smaržoja kā vīna muca.

Lipsts nolika somas priekšā, apsēdās viņai blakus un gādīgi apņēma roku ap pleciem. Vīna dvinga visapkārt bija tik stipra, ka zirgu smaku viņa, droši vien, gribēdama nesamanītu.

Karietes durvtiņas, Lipsta rokas pierautas, aizkrita. Puse baltā atlasa tērpa ārpusē karājās pār kāpsli; vīns no tā ritēja, pilēja un sūcās kā asinis.

☆

Neviens, protams, nepamanīja jātniekus, kuŗi slēgtā formācijā bija pieauļojuši pa smilšaino, ēnu segto gobu aleju. Apkārtni labi zinādami, tie izvērsās pa sāņu takām, aplenca visus trīs viesnīcas iebraucamos vārtus. Pa galvenajiem vārtiem iejāja virsnieks divu gvardu pavadībā. Viens palika turēt zirgus pie pavadām, divstobru pistoli pār elkoni pārlicis.

Virsnieks un pavadonis, aši un klusi nolēkuši, steidzās uz viesnīcas durvīm un devās apgaismotajā iekšienē.

Lielajā zālē viņiem atklājās raiba aina.

Uz estrādes bija smaidīgi mūzikanti, kuŗi nespēlēja, bet gatavojās vakariņām. Kalpone viņiem pašreiz pienesa lielu, spīdīgu, brūni ceptu zosi, mazliet zobgalīgi kniksēdama. Kalps atspēries cēla turpat uz steķiem mazu vērpelīti ar iegrieztu svīķi un koka krānu. Likās, ka te pārāk labi ēdina mūzikantus un ka tie ir visas sabiedrības uzmanības centrā.

Turpat blakus, pārlieku dzīvi žestikulēdami, sēdēja vīri, kuŗus ikviens no pirmā acu uzmetiena būtu pazinis un nodēvējis par komediantiem — jau viņu skata un izturēšanās dēļ vien.

Starp šo galdu un nākošo šurp un turp mētājās maza auguma vīriņš sarkanos svārkos, lielu galvu, melnu, sprogainu parūku.

Uz tā nākošā galda bija nomestas kārtis un izkrautas naudas kaudzītes; sudraba dālderi, zelta dukāti un dubultdukāti. Bagāts kāršu spēles galds, kas iepriecētu ikviena laimes kāra vīra sirdi.

Kārtis bija, nauda bija, bet pie šī galda neviens nesēdēja. . .

Divi atgrūsti krēsli. Trešais apgāzts. Zemē stikli un vīna palts. Virsnieks cieši uzskatīja šo galdu un steigšus panācās uz priekšu.

„Kuŗš no kungiem" — viņš sauca skaņā un spalgā balsī vāciski — „kuŗš no kungiem ir Vaclavs Jaguzinskis, kornets?"

Komedianti ātri nomurminājās italiski, mūzikanti uz estrādes aprima un skatījās šurp, zoss gaļas piebāztiem un spīdīgiem vaigiem. Tikai divi mūzikanti neēda. Kreklos izmetušies, viņi stāvēja, kontrabasus turēdami.

Mazais vīrs sarkanos svārkos, aši izšķīries, panācās pretī.

„Kas jūs esat?" — virsnieks vaicāja.

„Džakomo Skandalibene. Direktors."

„Ejiet pie velna. Kas te spēlēja?" — virsnieks vaicāja, uz zeltu un kārtīm norādīdams.

„Es."

„Un jūs gribat teikt, ka laimējāt to pats no sevis?" zobojās virsnieks. Izvilcis no kabatas kādu papīra lapu un tajā ieskatīdamies, viņš teica:

„Ir dots rīkojums pārbaudīt visas viesnīcas gar šo ceļu, vai te nav apgrozībā Kurzemes hercoga dukāti un dālderi. Bieži te parādās ārzemju nauda. Par daudz bieži. Tālab jau šo ceļu blēžu valodā iesaukuši par z e l t a l i e l c e ļ u."

„Oh! Ah! Magnilo! Zelta lielceļi!"

„No kā laimējāt?" — tincināja virsnieks Skandalibeni.

„Ko apspēlēju, tas aizgāja" — teica Skandalibene, rausdams kopā naudu. Tie mūzikanti uz estrādes, kuŗi neēda, stīvi skatījās, kontrabasus turēdami.

(Turpinājums sekos)

J. SOIKĀNA PANĀKUMI

J. Soikāns ir mantojis vispusīgus dotumus un interesi uz mākslām. Vēl uz komercskolas sola sēdēdams, viņš jau komponēja valšus un sapņoja par konservātoriju. Bet gleznotāja tieksmes viņā bija stiprākas, un vēl brīvās Latvijas pēdējos divi gados viņš paveica prāvu studiju daļu Mākslas akadēmijā, ko okupāciju laikā, kaut arī ar lielām grūtībām,varēja pabeigt. Kā jauns mākslas entuziasts, S. aktīvi ķērās pie gleznošanas un paspēja sevi apliecināt kā apdāvinātu grafiķi jau studiju gados. Kaŗš un mobilizācija ierāva arī Soikānu savā mutulī, un kā kaŗa ziņotājs viņš paspēja izbaudīt Austrumfrontes ugunis, kā arī arī kaŗavīra grūtības rietumos. Ar kaŗa izbeigšanos J. S. kļuva par civilistu-bēgli, piedalījās latviešu bēgļu dzīves organizēšanā Vācijā, bet viņa mērķis bija visātrāk atgriezties mākslinieciskā studiju un radīšanas darbā. Pirmajos bēgļu gados J. S. kļūst populārs daudzu latviešu trimdas grāmatu illustrātors un izdod vienkrāsainas mapes „Libeka" (zīmējumi) un „Māras zemes lūgšana" (linoleumā).

Palikdams uz dzīvi Vācijā, S. pēdējos 10 gados paveicis lielu darbu kā mākslas studijās resp. savu spēju un māku padziļināšanā, tā arī paša darbu radīšanā. Viņš apmeklēja Vācijas, Anglijas, Francijas, Beļģijas, Holandes un Italijas mākslas mūzejus, kā arī piedalījās ar eļļas gleznām, zīmējumiem un illustrācijām vairākās Eiropas zemju galvaspilsētu izstādēs.1951. gadā viņš ieguva Pāvesta Pija XII stipendiju un studēja Romā, un kopš tā laika viņš ar sevišķu interesi ir nodevies sakrālai mākslai.

Jau vairākus gadus J. S. vada *savu mākslas studiju* Kaizerslauternā, kuŗā kā studenti piedalās daudzi amerikāņu virsnieki un kareivji. Pagājušajā gadā Kaizerslauternas Ūdens apgādes iestādes izsludinātā sacensībā sienas dekorātīvam gleznojumam agrafito technikā, J. S. ieguva pirmo godalgu, kā arī piedalījies daudzu citu celtņu izdaiļošanā agrafito un mozaīkas technikās. Pēc šādiem panāku-

miem viņš tika uzа
pilsētas jauceļamās
tāŗtelpas un ārsienа
miem, kā arī atbild
nodaļas vadītāja d
apgādā Karlsrūhē,
avīzēs ziņots nesen.

Kā liels panākum
viņa nupat izdotā
nā mākslas mape „
debesīm" (temperā),
zīmīga ne tikai m
bet arī nacionāli - p
jo šais piecpadsmit
spilgti atspoguļojas

ZE

**Juŗa Soik
mape ar daudzkrā
tēliem un Džona B
Brophy) ievadu. Sa
1957. gadā.**

Attēlu kopojuma
jau norāda uz tā
uz laiku, kad attē
darbi radušies. Ap
tam dod uz dažiem
dzamais gada skait

Tāpat kā citi latv
pārdzīvo kaŗa post
tas un trimdu. Viss
ilgi ietekmē māksli
un atkal viņš redz
ļus, mātes un bērnus
un vaimanas, redz
kaŗa biedrus — un
kā algu par zaudēti
zaudēto cīņu par d

Ir taisnība Džon
kuŗš Soikānā sask
ģiozu mākslinieku.
tik daudz pret deb
roku, kā Soikāna d

Noliektas un pa
meklējot un lūdz
taisnību, laikā, kad
izmisums un bezce
ķos darbos redzam
lisms, iecerot pag
un nākotni. Visos
redzama vienveidīb
savai mākslinieciskа
uzticība pārdomāt
jai un uzticība s
Soikāns ir apmekl
lākos Eiropas mā
un tur studējis, bet
virzījis kādos citos
nemaz nerunājot p
mirklīgu aizrauša
gan nostiprinājis
ceļa pareizību.

Džons Borfijs sa
eyes of such observ
tional element in
tures will be, in t
even closer to us
associate his work
experiment, with s

ĢIRTS SALNAIS

(231. turpinājums)

Pirms viņa sasniedza darba istabu, pa gaite
sāka skanēt tālruņa signāli. Liliāna pasteidzās un
kus nocēla klausuli. Tas bija Maikls. Viņa balss
drusku gurdena, un Liliāna satraucās, bet, kā a
Maikls nežēlojās. Viņa juta tā mierīgo smaidu, i
tepat skatītu viņa seju.

„Lasījāt jau laikrakstus?"

„Nē." Piepeši kādas neskaidras iedomas ieš
galvā un sirds sāka dauzīt. „Vai jau?"

„Jā," viņš īsi pasmēja, „beidzot sāku ticēt,
koledžas ideja nav joks. Patīk vai nepatīk —
tuzāls ir sabiedrisks ģenijs. Kamēr pāršķir
laikrakstus, steigšos pie jums uz farmu. Sat
nervus. Man nav vieglāk. Bet — nu — jums vi
zāk der mocīties ar pašpārmetumiem." Viņš atv
jās.

— Teorija, — viņa nopūtās un apspieda dr
ļus.

Liliāna plēstin izplēsa no saiņa rīta laikrakstu
ieskatījusies vietējās ziņās, lēni ielaidās krēslā.

Taču nebija iespējams nosēdēt uz vietas! —
tuzāls ir ģenijs — Maikla izteika it kā pielipa.
pakērusi laikrakstus, aizsteidzās uz Gerriku s
būdu un ieslēdzās.

Domām bija jāļauj vaļa trakot. Kā atbalstu
lējot, skatiens skrēja gar sienām, īsi atdurda
Metuzāla praviešu gudrības avotos — izkarināt
pamācībās. Sirdī ieplūdināja kā saldu, stipru
smalkākais sauklis. Likās to mēmā smējienā gaisā
stītu jokdarīgs velns:

„Kungs, ja Tev vajadzīga mana viltība, dar
tā būtu piemīlīga. Neatklāj mani citu priekšā

...ZETS CEĻŠ

...n viņa kori

...nors - laikraksta korespondents Pāvils Gruzna, kaut arī viņa ziņošanas bija nožēlojamas. Koncertos viņš pa lielākai daļai skaņu laukā nelaida, tikai plātīja muti, nedarīdams korim ne labu, ne ļaunu. Nobirums pārbaudēs un darba apstākļu dēļ bija ap 20, tādā kārtā ārzemēs koris uzstājās ap 70 cilvēku sastāvā.

Šinī vietā ar dziļām skumjām jāpiemin, ka izcili spējīgais baritons — konservātorijas prof. Vītola klases audzēknis un koŗa balsu apmācītājs Edgars Samts nu vergo neziņvēlkem Sibirijas tundrās.

Braucot pāri Latvijas robežām, bija jāņem līdz liels valūms dažādu apģērbu, bet notis jāatstāj mājās. Ārzemēs visvairāk koncertējām — kungi frakās, bet dāmas — visu novadu ļoti košos tautas tērpos.

Šie ārzemju ceļojumi maksāja bargu naudu, ko nevarējām ieņemt pat allaž pārpildītajos koncertos. Te izkusa visi koŗa uzkrātie līdzekļi un ievērojami valdības pabalsti. Taupības nolūkā no Rīgas līdz Polijas robežai braucām saspiesti 3. kl. vagonos, bet ārzemēs bijām spiesti ieturēt zināmu „šniti" otrās klases vagonu un labāko viesnīcu veidā. Materiālā ziņā reti izdevīgs bija ceļojums pa Zviedriju vispasaules izstādes laikā. Tad Stokholmā dziedājām 7000 klausītājiem ar ļoti augstu ieejas maksu. Naudas ienāca tik daudz, ka pat katrs korists saņēma 25 kronas sīko izdevumu kārtošanai, bet koŗa valde pārveda mājās krietnu žūksni šo Gustava parakstīto zīmju.

Kā ūnikumu var uzatīmēt, ka Stokholmā jaunākie koristi dabūja izveidot deju trupu, demonstrējot tur latviešu tautas dejas. Lielajā koncertā Reiters diriģēja arī Zviedrijas Karaliskās operas simfonisko orķestri — Jāz. Vītola „Dārgakmeņus" un Em. Dārziņa „Melancholisko valsi".

Visciešākā draudzība un savstarpējās simpatijas korim izveidojās ar slaveno Vīnes zēnu kori, diriģentu Grūberu un pāris izcilām čechu vīru koriem.

Ar īpašu sirsnību jāvelti daži vārdi dievišķiem Vīnes zēniem. Viesojoties Latvijā, šie zēni allaž bija Reitera koristu privāti viesi, bet diriģents Grūbers apmetās pie Reitera. Gluži līdzīgi, tikai apgriezta veidā, tas pats notika Vīnē, ciemojoties Reitera korim. Vīnes zēni darbojās līdz pat šīm dienām katoļu baznīcas aizgādniecībā. Viņi dzīvo ideālos apstākļos, viņu izglītošanai, īpaši

(Turpinājums 6. lpp.)

...alita. Kalps atspēries cēla turpat uz ...ēlīti. Ar iegrieztu svīķi un koka ... pārāk labi ēdina mūzikantus un ...drības uzmanības centrā.

..., pārlieku dzīvi žestikulēdami, sē... ...ieus no pirmā acu uzmetiena būtu ... par komediantiem — jau viņu ... un nākošo šurp un turp mētājās ... sarkanos svārkos, lielu galvu, ...arūku.

...lda bija nomestas kārtis un izņemt ...as; pārsteidza dālderi, zelta dukāti ... spēles galds, kas ie... ...imes kāra vīra sirdi.

...auda bija, bet pie šī galda ne... krēsli. Trešais apgāzts. Zemē stikli ...nieks cieši uzskatīja šo galdu un ...

...!" — viņš sauca skaņā un spalgā ...s no kungiem ir Vaclavs Jagužin...

...nomurminājās italiski, mūzikan... un skatījās šurp, zoss gaļas pie... ...etusies, viņi stāvēja, kontrabasus ...rkanos svārkos, ašī izšķīries, panā...

..." — virsnieks ... ...ndalibene. Direktors."

... Kas te spēlēja?" — virsnieks vai... ...ņu norādīdams.

...t teikt, ka laimējāt to pats no se... ...ieks. Izvilcis no kabatas kādu pa... ...ārdevējs, viņš teica:

...jums pārbaudīt visas viesnīcas gaz... ...ggrozība Kurzemes hercoga dukāti ... parādās ārzemju nauda. Par daudz ... celu blēžu valodā iesaukši par ...ļ u."

...gnito! Zelta lielceļi!"

...tu!" — tincināja virsnieks Skanda...

...ras aizgāja" — teica Skaudalibene ...ndn. Tie mūzikanti uz estrādes, ku...s, kontrabasus turēdami.

...urpinājums sekos)

J. SOIKĀNA PANĀKUMI MĀKSLĀS UN DARBĀ

J. Soikāns ir mantojis vispusīgus dotumus un interesi uz mākslām. Vēl uz komercskolas sols sēdēdams, viņš jau komponēja valsus un sapņoja par konservātoriju. Bet gleznotāja tieksmes viņā bija stiprākas, un vēl brīvās Latvijas pēdējos divi gados viņš paveica prāvu studiju daļu Mākslas akadēmijā, ko okupāciju laikā, kaut arī ar lielām grūtībām, varēja pabeigt. Kā jauns mākslas entuziasts, S. aktivi ķērās pie gleznošanas un paspēja savu apliecināt kā apdāvinātu grafiķi jau studiju gados. Karš un mobilizācija ierāva arī Soikānu savā mutulī, un kā kaŗa ziņotājs viņš paspēja izbaudīt Austrumfrontes ugunis, kā arī kaŗavīra grūtības rietumos. Ar kaŗa izbeigšanos J. S. kļuva par civilistu-bēgli, piedalījās latviešu bēgļu dzīves organizēšanā Vācijā, bet viņa mērķis bija visātrāk atgriezties mākslinieciskā studiju un radīšanas darbā. Pirmajos bēgļu gados J. S. kļūst populārs daudzu latviešu trimdas grāmatu illustrātors un izdod vienkrāsainas mapes „Libeka" (zīmējumi) un „Māras zemes lūgšana" (linoleumā).

Palikdams uz dzīvi Vācijā, S. pēdējos 10 gados paveicis lielu darbu kā mākslas studijās resp. savu spēju un māku padziļināšanā, tā arī paša darbu radīšanā. Viņš apmeklēja Vācijas, Anglijas, Francijas, Beļģijas, Holandes un Italijas mākslas mūzejus, kā arī piedalījās ar eļļas gleznām, zīmējumiem un illustrācijām vairākās Eiropas zemju galvaspilsētu izstādēs. 1951. gadā viņš ieguva Pāvesta Pija XII stipendiju un studēja Romā, un kopš tā laika viņš ar sevišķu interesi ir nodevies sakrālai mākslai.

Jau vairākus gadus J. S. vada savu mākslas studiju Kaizerslauternā, kuŗā kā studenti piedalās daudzi amerikāņu virsnieki un kareivji. Pagājušajā gadā Kaizerslauternas Ūdens apgādes iestādes izsludinātā sacensībā sienas dekorātīvam gleznojumam agrafito technikā, J. S. ieguva pirmo godalgu, kā arī piedalījies daudzu citu celtņu izdaiļošanā agrafito un mozaīkas technikās. Pēc šādiem panākumiem viņš tika uzaicināts min. pilsētas jaunceļamās baznīcas altārtelpas un ārsienas dekorējumiem, kā arī atbildīga mākslas nodaļas vadītāja darbā Forum apgādā Karlsruhē, par ko bija avīzēs ziņots nesen.

Kā liels panākums jāuzskata viņa nupat izdotā daudzkrāsainā mākslas mape „Zem svešām debesīm" (tempera), kuŗa ir nozīmīga ne tikai mākslinieciskā, bet arī nacionāli-politiskā ziņā, jo šais piecpadsmit darbos ļoti spilgti atspoguļojas Latvijas un latviešu liktenis — ciešanas, pazemojumi, tiesību nolaupīšana. Šis darbs reizē ir nacionāls un vispārcilvēcisks un atradis dziļu atbalsi arī Eiropā, sevišķi Vācijā, par ko iespiestas izcilas atsauksmes. Līdzšinējie sasniegumi, atzinība savā un citās tautās, kā arī nerimtīga meklēšana un radītāja darba dziņa ir garanti, ka J. S. radīs vēl lielākus darbus un liks atskanēt Latvijas un latvieša vārdam plašāk un tālāk.

H. T.

ZEM SVEŠĀM DEBESĪM

Juŗa Soikāna gleznu mape ar daudzkrāsainiem attēliem un Džona Brofija (John Brophy) ievadu. Saktas apgāds. 1957. gadā.

Attēlu kopojuma nosaukums jau norāda uz tā saturu, tāpat uz laiku, kad attēlos redzamie darbi radušies. Apstiprinājumu tam dod uz dažiem attēliem redzamais gada skaitlis — 45.

Tāpat kā citi latvieši, Soikāns pārdzīvo kaŗa postu, bēgļu gaitas un trimdu. Viss pārdzīvotais ilgi ietekmē mākslinieku. Atkal un atkal viņš redz klīstošos bēgļus, mātes un bērnus. Redz postu un vaimanas, redz leģionārus — kaŗa biedrus — un viņu kruķus, kā algu par zaudētiem locekļiem, zaudēto cīņu par dzimteni.

Ir taisnība Džonam Brofijam, kuŗš Soikānā saskata dziļi reliģiozu mākslinieku. Nekur neredz tik daudz pret debesīm paceltu roku, kā Soikāna darbos.

Noliektas un paceltas rokas, meklējot un lūdzot mieru un taisnību, laikā, kad visapkārt ir izmisums un bezcerība. Atsevišķos darbos redzams arī simbolisms, iecerot pagātni, tagadni un nākotni. Visos 15 attēlos ir redzama vienveidība un uzticība savai mākslinieciskai izteiksmei, uzticība pārdomātai kompozicijai un uzticība savai paletei. Soikāns ir apmeklējis visus lielākos Eiropas mākslas centrus, un tur studējis, bet tas nav S. novirzījis kādos citos meklējumos, nemaz nerunājot par kādu acumirklīgu aizraušanos. Drīzāk gan nostiprinājis savā iesāktā ceļa pareizību.

Džons Borfijs saka: „In the eyes of such observers, the traditional element in Soikans pictures will be, in terms of time, even closer to us and they will associate his work with Cubist experiment, with such names as Picasso and Juan Gui in France or C.-R. W. Nevinson, „Wyndham Lewis and William Roberts in England." Domu tupinot, varētu teikt, ka Soikāns ir latviešu strēlnieku laiku senioritātes — Grosvalda, Baltgaiļa un Struņkes ieto ceļu turpinātājs.

Soikāns glezno klusinātiem toņiem, stingri kompozicionāli izmeklētos laukumos. Tā ir Soikāna stiprā puse, ar ko viņš saviem darbiem iegūst vairāk drāmatisma, vairāk pārdzīvojuma. Tikpat cik katrai atsevišķai gleznai saliedēts saturs un kompozicija, tikpat daudz darīts, radot katrai atsevišķu kolorītu. Tas ir labākais apliecinājums tavam darbam un gatavam māksliniekam.

Ar šo attēlu kopojumu Soikāns ierindojas to reto latviešu mākslinieku saimē, kuŗiem ir savu darbu attēlu mapes, pie tam visi attēli daudz krāsu iespiedumā. Nemaz nevajag būt atjautīgam, lai pateiktu, ka tas, materiālā ziņā, liels risks. Jācer uz tautiešu atsaucību un interesi par šo vērtīgo un glīto izdevumu.

Ed. Dzenis

Kultūras kongress

ASV sabiedrisko darbinieku (amerikāņu) kongress sākās svētdienas, 11. maija, pēcpusdienā ar svinīgu aktu operā. Atklāšanas runā kongresa prezidents pieminēja arī Hull House ievērojamo nozīmi kultūras laukā, ko tur latviešu sabiedriskie darbinieki veic savas tautas labā. Tālāk viņš minēja, ka šis ir viens no lielākiem un izcilākiem kultūras namiem Čikāgā, kas apskatāms arī tūristiem un par kuŗu māca skolās. Kongress ilgs līdz 16. maijam. Kongresā piedalās arī latviete Janina Vitāna no Lutheran Welfare society, Minesotā.

Lija Kronberga

ASPAZIJAI

Noturiet Latviju, bērni!

Dzeļ dzeldams tavs vārds,
No kapu kalna, no smilšu zemes
Izduras ārā kā šķēps
Kā vilku vāle, kā asins zāle
No tavas mūža vietas.

Saule ar mēnesi saiet ragos,
Kam tavu vārdu ņemt,
Kam sargāt, kam glabāt
Lai to nenogriež dvēseļu pļāvējs,
Dziesmu nīdētājs puķu rāvējs,
Lai tev miers un dusa.

Vārds negrib spīdekļu,
Nedzenas debešos.
Pieplok zemei un dvašo,
Ar skudriņu ašo ziņu dod
Tiem, kas nepērk un nepārdod:
Esmu zaļš un dzīvs!

No vilku vāles no asins zāles
Brīvībai ceļas tavs vārds:
Grauž līgavas acīs,
Guļ mātei zem sirds
Un tēva azotī slēpjas.

Dziesminiec, neraudi gauži,
Veļu tīrelī klīstot!
Kā mēŗa postos, kā vaidu laikos,
No mutes mutē un jaunās ausīs
Iet slēpts un lolots
Tavs testaments —

Noturiet Latviju, bērni!

J. TĪDEMAŅA PANĀKUMI ČIKĀGĀ

Mākslinieka Jāņa Tīdemaņa gleznu skate Hull House Bowena zālē, 800 S. Halsted St., baudījusi lielu ievērību arī mākslinieku aprindās, kas nākuši to redzēt ne vien no Čikāgas, bet arī no tālākām vietām. No Mineapoles, piemēram, atbraukuši bija rakstnieks Knuts Ķuņš, gleznotājs Jānis Kalmīte, inženieris Štauers, kas, kā zināms, uzņēma mākslinieka gleznas filmā, un citi. Izstādi slēgs svētdien, 18. maijā, pl. 8 vakarā. Darbdienās izstāde atvērta no pl. 2 p.p. līdz pl. 8 vakarā. Lietuviešu laikraksts „Naujienos" 10. maija nrā ievietojis par izstādi savā literāriskajā pielikumā plašu aprakstu un kritiku.

TRĪS LATVIEŠI REPREZENTĒJAS IZSTĀDĒ

JAUNKANADIEŠU MĀKSLINIEKI RĀDA SAVU VEIKUMU

Toronto universitātes Hart House telpās 11. maija pēcpusdienā pulcējās jaunkanadiešu mākslinieki savas biedrības „Krāsa un forma" piektajā gadskārtējā izstādē, ko pēc biedrības priekšnieka A. Lee (igaunis) ievadvārdiem atklāja pilsētas valdes pārstāve J. Ņūmane. Savā atklāšanas runā viņa uzsvēra jaunkanadiešu nopelnus Kanadas mākslas dzīves rosināšanā, ienesot tajā svaigas idejas un mākslinieciskas vērtības no dažādām Eiropas zemēm.

Izstādē starp starp 17 autoriem (ar 44 darbiem) ir arī 3 latvieši: tēlnieks Augusts Kopmanis piedalās ar skulptūrām „Rītausma" (vaŗā), „Rotaļa (mākslīgā akmenī) un „Gumijas pīle" (granītā). Gleznotājs Arnolds Nulītis izstādījis 2 pasteļa darbus — „Pavasaŗa puķes" un „Kompozicija", bet Visvaldis Reinholds, kas šajā izstādē piedalās pirmoreiz (ar uzslavu beidzis Art College of Ontario), savu talantu rāda 3 eļļas darbos. Bez tam izstādē redzami lietuviešu tēlnieka Daga (Dagys) darbi kokā, grafiķa T. Valiusa linoleja griezumi, igauņu gleznotāju Lee un A. Karu, kā arī vācu, zviedru, poļu, franču un citu tautību izcelsmes autoru darbi.

No 37 gleznām lielākā pārsvarā ir eļļas darbi, pie kam vērojama abstraktā virziena dominācija, kam „savu māksliniecisko sirdi atdevuši" arī abi minētie latviešu gleznotāji.

A. Nulītis par abstrakto mākslu sācis interesēties jau Latvijā, bet nopietnāki tai pievērsies Vācijā, kas pēc atbrīvošanas no gūsta radušās iespējas apmeklēt dažādas iestādes un studēt amerikāņu un citu tautu literātūru par šo glezniecības virzienu. Vācijā arī radušies viņa pirmie vingrinājumi abstraktā glezniecībā, bet šeit, Kanadā, N. abstraktā stila gleznas izstādītas jau daudzās izstādēs. Abstrakto gleznu, ka pats mākslinieks izsakās, var zināmā mērā pielīdzināt mūzikālai simfonijai, kur izteiktām izjūtām un domām nepieciešams tulkojums. Tādēļ arī šis glezniecības izteiksmes veids pēdējā laikā kļuvis A. Nulīša sirdij vistuvākais, kaut gan viņš nav pilnīgi novērsies arī no reālā izteiksmes veida.

„Abstraktā māksla ir nākotnes māksla, un mūsu bērni, vai bērnu bērni varēs to izprast tikpat viegli, kā lasīt ābeci" — saka jaunās paaudzes gleznotājs Visvaldis Reinholds, kuŗa izstādītie 3 darbi arī pārstāv šo virzienu. V. Reinholda 3 gleznas uzņemtas arī Otavas izstādē, kas notiks Kanadas ģenerālgubernātora protektorātā 10. un 11. jūnijā Assambley Hall Lounge telpās.

R. N.

A. KOPMANIS BIEDRS KANADIEŠU SKULPTORU BIEDRĪBĀ

Šinīs dienās Kanadas skulptoru biedrības „The Sculptors Society of Canada" gadskārtējā biedru pilnsapulcē par biedru uzņemts latviešu tēlnieks Augusts Kopmanis, pirmais un pagaidām arī vienīgais latvietis šajā biedrībā. A. Kopmaņa uzņemšana visas Kanadas skulptoru biedrībā notikusi pēc tam, kad visi biedrības līdzšinējie biedri iepazinušies ar A. Kopmaņa Kanadā veikto darbu foto attēliem un biografiskām ziņām, kas novērtētas atzinīgi; biedrības pilnsapulcē par viņa uzņemšanu nodotas paredzētās ⅔ balsu. Divi A. Kopmaņa darbi pašreiz redzami arī biedrības gadskārtējā izstādē Toronto mākslas galerijā.

Savas tēlnieka gaitas A. Kopmanis sācis Rīgā 1933. gadā, strādājot tēlnieka K. Zemdega privātā darbnīcā, kur viņam bija izdevība piedalīties Raiņa, Džūkstes, Rūjienas un Dobeles atbrīvošanas pieminekļu, kā arī vairāk tēlu pagatavošanā, kas uzstādīti Meža kapos Rīgā, Rūjienā u. c.

1938. gadā A. Kopmanis iestājas Mākslas akadēmijā, kur teorētiskās zināšanas iegūst pie prof. K. Zāles, K. Zemdega un K. Jansona. Latvijā bijis arī biedrs tēlotājas mākslas koopera̅tīvā.

Trimdas gaitas A. Kopmani noved Vācijā, kur nometnes un bēgļu apstākļos viņš turpina uzsākto tēlnieka darbu, izmantojot pieejamo koka un vaŗa materiālu. 1947. gadā A. Kopmanis dodas uz Angliju, kur pēc līguma laika nokalpošanas lauksaimniecībā atrod piemērotu darbu kādā keramikas fabrikā Stoke on Trent. Par darbā iekrāto naudu 1950. gadā A. K. dodas studiju ceļojumā uz Parīzi, bet 1951. gadā izceļo uz Kanadu, apmetoties Toronto.

Blakus savam darbam kapu pieminekļu darbnīcā A. Kopmanis rosīgi nododas mākslinieciskam tēlnieka darbam, piedaloties vairākās izstādēs, kā: Royal Academic, Ontario Sculptors Associety, Montreālas pavasaŗa izstādēs, Hamiltonā u. c. Vinipegas izstādē iegūta arī uzslava un atzinība. Pašreiz maija mēnesī A. Kopmaņa darbi skatāmi jau iepriekš minētā izstādē Toronto, Londonas mākslas gadskārtējā izstādē, biedrības „Krāsa un forma" izstādē, ko nupat atklāja universitātes Hart House telpās un ceļojošā izstādē Kičenerā, no kurienes jūnija mēnesī izstāde pārvietosies uz St. Katarīnām.

R. N.

VĪRU BALSIS PĀRŠALC NIAGARU

Labi izdevies apivenotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts Niagarā.

Daudzi latviešu dziesmu mīļotāji un dabas krāšņuma vērotāji, kas bija mērojuši ceļu uz Niagaru, lai dzirdētu vīru koŗa koncertu un skatītu Niagaru ziedu tērpā — šoreiz nevīlās.

Skaista un silta bija pagājušās nedēļas sestdiena, kas apmainīja iepriekšējās vēsās dienas un deva viesiem iespēju paklaiņot gar kritumiem un iepazīties ar Niagaras skaisto apkārtni.

Stundu pirms sarīkojuma zālē notika vietējās DV nodaļas gada svētki ar svinīgu aktu un svētbrīdi, ko vadīja māc J. Prauliņš, kuŗam sekoja pārējo nodaļu un organizāciju apsveikumi.

Kad 40 „viesturieši" iesoļoja zālē un ieņēma savas vietas uz paaugstinājuma, zālē iestājās nogaidošs klusums, bet jau ar pirmās — (A. Kalnāja „Nezināmiem kapiem") dziesmas plūdumu, vīru balsis atrada ciešu kontaktu un atbalsi klausītājos. Tie bija kā dzejnieka L. Breikša vārdi, kas ir tik tuvi katrai latvieša sirdij, tā arī mūsu piedzīvojušā meistara, diriģenta un komponista Jāņa Cīruļa suģestējošie mājieni, — un klausītāju sirdis bija iekaŗotas. Ar katru nākošo dziesmu, vai tā bija E. Dārziņa, J. Vītola, V. Baštika, Im. Saksa, E. Melngaiļa, A. Kalniņa, J. Kalniņa, Jāz. Mediņa, J. Graubiņa vai paša J. Cīruļa, visās tajās bija ielikta latviskā dvēsele, katra autora savdabīgajā sniegumā, ko diriģents prata tik meistarīgi iztulkot un izdabūt no saviem vīriem, iejūsminot un aizraujot klausītājus arvien vairāk. Svīda „vīri uz dēļiem" — slaucīja sviedrus elegantajā frakā tērptais diriģents, kad programmā 15 paredzētās dziesmas bija izskanējušas, bet skaļiem aplausiem klausītāji prasīja dziesmu atkārtojumu un piedevas.

Koŗa sastāvs stipri mainījies — redzamas dažas pilnīgi jaunas sejas, dažas redzētas, bet kur palikuši daudzi brašie agrāko gadu dziesmu skandētāji?

Kopnovērtējums par koncertu izsakāms pavisam īsos vārdos — lieliski paveikts darbs! Lai sirsnīgs paldies diriģentam, koristiem un koŗa vadībai, kas mēģinājumos nobraukuši simtiem jūdžu, ziedojuši daudzas stundas no savām svētdienām, kalpojot šim cēlajam mērķim — latviešu dziesmai.

J. Liģers.

ĢIRTS SALNAIS

(231. turpinājums)

Pirms viņa sasniedza darba istabu, pa gaiteņiem sāka skanēt tālruņa signāli. Liliāna pasteidzās un laikus nocēla klausuli. Tas bija Maikls. Viņa balss bija drusku gurdena, un Liliāna satraucās, bet, kā allaž, Maikls nežēlojās. Viņa juta tā mierīgo smaidu, it kā tepat skatītu viņa seju.

„Lasījāt jau laikrakstus?"

„Nē." Piepeši kādas neskaidras iedomas iešāvās galvā un sirds sāka dauzīt. „Vai jau?"

„Jā," viņš īsi pasmēja, „beidzot sāku ticēt, ka koledžas ideja nav joks. Patīk vai nepatīk — Metuzāls ir sabiedrisks ģenijs. Kamēr pāršķirstīsit laikrakstus, steigšos pie jums uz farmu. Saturiet nervus. Man nav vieglāk. Bet — nu — jums vismazāk der mocīties ar pašpārmetumiem." Viņš atvadījās.

— Teorija, — viņa nopūtās un apspieda drebuļus.

Liliāna plēstin izplēsa no saiņa rīta laikrakstus, un ieskatījusies vietējās ziņās, lēni ielaidās krēslā.

Taču nebija iespējams nosēdēt uz vietas! — Metuzāls ir ģenijs — Maikla izteika it kā pielipa. Viņa, paķērusi laikrakstus, aizsteidzās uz Gerriku senču būdu un ieslēdzās.

Domām bija jālauj vaļa trakot. Kā atbalstu meklējot, skatiens skrēja gar sienām, īsi atdurdamies Metuzāla praviešu gudrības avotos — izkarinātajās pamācībās. Sirdī ieplūdināja kā saldu, stipru vīnu smalkākais sauklis. Likās to mēmā smējienā gaisā rakstītu jokdarīgs velns:

„Kungs, ja Tev vajadzīga mana viltība, dari, lai tā būtu piemīlīga. Neatklāj mani citu priekšā par nelgu. Ļauj manai draudzībai un naidam būt gudram un manām dvēseles un miesas kārībām neizbrukt tirgos un tāli pārredzamās prērijās. Sedz manu vājumu ar savu bargo ēnu un manu grēku — ar citu aklumu."

— Un tā ir atpestīšana, — viņa iesmējās balsī. Kaut kas nedabisks ieskanējās šai izsmieklā, jebšu sirds dziļumos viņa nīda šo blēdīgo lūgšanu, bet reiz pieņēmusi šo gudrību par bruņām, tomēr, lasot to, izjuta morālu stiprinājumu. Nu, esmu sirsnīgi ticējusi šiem vārdiem. Ja Metuzālam Dievs piedod viņa simtus viltību, tad ar savējo, vienu vienīgo, laikam taču vajadzētu tikt vieglāk cauri.

Un tomēr bija jāpapurina galva. Gribējās raudāt par netīrā spēlē pazaudētu daļu dzīves. Piesēdusi uz vāļas malas, Liliāna centās tikt pie mierīgām atziņām. — Viņa krāpusi? Jā, bet vai šie paši uzraksti nevadīja viņu pa to ceļu, kuŗu Metuzāls bija izvēlējies, lai iegūtu viņas uzticību? Atvedot šurp, viņš pat neturēja par vajadzīgu novākt šo mežonīgo senču muldējumus. Viņš vērtēja toreiz viņas jūtas tik zemu, ka tās nekādi nevarētu aizskart šīs nežēlīgās pagātnes pieminas; it kā tās būtu kādas antikvariātu mantas, kādi akmeņu laika pieminekļi, ko iepriecināt aci. Bet kāpēc viņš tos nerāda saviem draudzes locekļiem? Ja viņš šajā būdā laiž kādu iekšā, tad izteiksmīgākie saukļi ir nozuduši.

Kā tāds, kas nespēj ne savā, ne tiesas priekšā noliegt noziedzīgu nodarījumu, viņa neskaitāmo reizi dedzīgi atkārtoja iemeslus, kuŗi viņu novirzījuši no godprātības, varbūtēji paklāvuši draudīga likuma bardzībai, neatvairāmi piespiežot sekot pašas tieksmēm un mērķiem, un tikai par tik pieskaņojoties pretējās puses gājieniem, par cik būtu aizsargājama abu labā slava partneŗa tuvās sabiedrības priekšā.

Galva kļuva karsta. Bija bail tiklab no sevis attaisnošanas, kā notiesāšanas.

Pagalmā, kā aizrijies nezvērs, iekrācās un apslāpa motors. Liliāna satrūkās, sapurinājās, un atslēgusi durvis, ieraudzījusi Maiklu Sapņotāju izkāpjam no mašīnas, atviegloti uzelpoja. Atbraucējs raudzījās nenoteikti apkārt, nespēdams izlemt, uz kuŗu pusi nu? Viņa personā slēpās kaut kas nenosakāmi vārīgs un bezgala trausls. Pēc Korejas kaŗa piedzīvojumiem, Maikla vieglatlēta augums pamazām bija zaudējis kādreiz izteikto sportisko iedabu, seja, kareiviskās stingrības un asuma vietā ieguvusi apgarotu smalkumu, kā maiga gara māksliniekiem, vai pirms gadiem trīsdesmit tēlotiem profesoriem, kuŗu gars lido augstu, pašiem nesēdot pie pasaulīgā zelta un medus podiem. Ja ne krāsoto matu — ikviens „visa dabiskā" cienītājs viņu iemīļotu pirmā acu uzmetienā. Taču arī šī it kā nevīrišķā maskēšanās šķita vairāk pasvītrojam viņu neparastās garīgās ievirzes, nekā izceļam modes ākstа untumus. Tā bija kā skaidrs uzsvars uz nozīmīga vārda pirmās zilbes. Viņa kviešu brūnuma tērps šorīt iekļāvās apkārtnes vēlā rudens ainavā, kā balto ozolu piesarkušās lapotnes dārzu un aleju kuplajā rūsganumā, ko gaišas dienas pilnam spožumam tagad iesvaidīja dzirkstoša saule. Liliānā iesvēla siltas strāvas, un savilņotās jūtas atplaka mierā.

„Maikl, še, lūdzu," viņa pasauca.

Maikls pienācis pasveicināja, tikko jaužami uzsmaidīja viņai un, ne bez ironijas, pārlaida skatu durvju stenderēm.

„Te būs mierīgāk," saprazdama viņu, Liliāna nolaida acis un aizgriezās. — Vai arī nežēlīgāk, — domās piebilda, laizdama viņu gaŗām. Durvis palika pusvirus. Maikls noskatīja Vinnija un Lotes pieminekļa atveidu; pašūpoja galvu.

„Apskapstējis. Būtu laiks attīrīt un uzpulēt pilnā spožumā." Pasmaidīja it kā pats par sevi.

„Jūs esat tik drošs, ka būtu atkal laiks?" Liliāna atsēdās uz vāļas malas.

Svaigā gaisa vēsmas no āra skāra Maikla skaustu. Viņš instinktīvi paraudzījās atpakaļ, bet tūdaļ sapratis durvju vaļuma nozīmi šim brīdim, atkal mierīgi pasmaidīja.

Liliāna zināja, par ko viņš domā, un saīga.

„Atklāto durvju politika," piezīmēja derdzīgi. „Ā," vairāk, lai saņemtu sevi rokās, nekā mirklim piemēroti, viņa kaut ko atcerējās, atvainojās un pameta uz īsu laiciņu Maiklu vienu.

Viņš palasījās dažus senču saukļus un saviebies drusku paraustīja degunu, tad plecus. Ja tas, kas tos še tur izkarinātus gar sienām, būtu kāds fantasts, par visu to varētu pasmieties, bet tas bija Metuzāls. Un Maikls nespēja novaldīt klusu, nīgru piezīmi. Bet tad viņš pasmējās pats par sevi, kā cilvēks, kas noskaities par dadžiem kaimiņa rožu dārzā.

Liliāna atgriezās un pasniedza rožu krāsas vēstuli.

„Bītija," Viņa sacīja. Melnais skatiens kļuva maigs kā glāsts. Maikls saņēma tik trausli pasniegto, kā būtu jāsaudzē vāra ziedlapa.

„Skaisti," viņš sacīja klusu, pārlasījis un uzsmaidījis. „Mēs taču neļausīm viņām braukt ar taksīti pa klaidoņu un noziedznieku pasauli. Lūdzu, piezvaniet viņām." Viņš padomāja. „Izbraukšu sestdienas rītu piecos no Aberdīnas. Astoņos būšu pie viņām . . . Un kas man jāpaņem līdzi pa ceļam?"

„Lūdzu, bez lutināšanas," viņa drusku uztraucās. „Jūsu mīlestība ir akla . . . Sviestmaizītes un nekādus saldumus!"

(Turpinājums sekos).

Pēc dziesmas „Zīļu josta" autoram, komponistam un diriģentam Jānim Cīrulim neļķu pušķi pasniedza Līga Linde, nelaiķa komp. Valdemāra Lindes vecākā atvasīte.

J. Liģera uzņ.

V. PALMA HO 1 3670 VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā
G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Divstāvu 6 istabu māja, moderna eļļas apkure, 2 garāžas. Kopīgā cena $13.000,-, iemaksa $2.500,-. Atlikums uz 1 atklātu 10 gadīgu obligāciju.

DANFORTH - JONE: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāžas iespēja. Kopīgā cena $12.500,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz 10 gadīgu obligāciju.

BLOOR - DUNDAS: Atsevišķa divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, 2 garāžas, ūdens - eļļas apkure. Kopīgā cena $13.900,-, iemaksa $3.000,-. Atlikums uz 10 gadīgu obligāciju.

PALĪDZAM SAGĀDĀT NAUDU IZTRŪKSTOŠAI IEMAKSAI UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM BEZ BANKAS STARPNIECĪBAS UN BEZ GALVINIEKIEM, JA JUMS IR $300,- VAI VAIRĀK IEMAKSAI. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

★ Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
☆ Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
★ Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.
☆ Rožu stādi krāšņuma dārziem.

802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto.

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIEŖSALONS
737 Bloor St., W,. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA
IERĪKO TV ANTĒNAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIEŖSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

MODEL DĀMU FRIZIEŖSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

Telegrafiska ziedu pasūtināšana arī uz ārzemēm — WE TELEGRAPH FLOWERS EVERYWHERE — TELEFLORA — TELEGRAPH DELIVERY SERVICE

HALLS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Ziedi katram gadījumam.
Brīva piegāde ik dienas, arī vakaros un svētdienās.
1278 Bloor St., W., Toronto, Ont.
LEnnox 2-1102
2-1103
2-1104

ZELTKALIS ANTONS KIVLENIEKS (KALUPE JEWELLERS)
gatavo un labo rotas sidrabā, zeltā, platīnā, latviskas, ar dzintariem, krāsainiem akmeņiem un dimantiem.
Grāmatas par b r ī v u 10% apmērā no rotu pirkuma vērtības.
Zvanīt katrā laikā HO 3-1008.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., Canada.

KEN WILES R. E. LTD
153 St. Clair St., W., tel. WA 1-1191, Toronto.
Lielākais nekustamo īpašumu pārdošanas birojs Kanādā.
Piedāvā mājas v i s o s pilsētas rajonos. Sagādā aizdemus iemaksām un obligācijām.
Ātra pirkšanas un pārdošanas izkārtošana.
Tuvākai informācijai zvanīt latviešu pārstāvim — E D G A R A M R O Ķ I M.

IMANTA PARCEL SERVICE
TIKAI LĪDZ Š. G. 30. MAIJAM
piedāvā šādus dāvanu saiņus par izņēmuma cenām, ieskaitot v i s a s — muitu, licenču u. c. nodevas.

1. 9 kg smalkā vai graudu cukura $11,20
 Tas pats dubulti plūs 100 cigarešu $19,00
2. 2 kg cukura, 2 mārc. konservēta šķiņķa un 2 mārc. sviesta $12,95
 Tas pats dubulti plūs 40 cigarešu $19,95
3. 2 kg cukura, 1 kg cūku tauku, 4 mārc. sviesta, 5 mārc. kons. šķiņķa, 1 mārc. aknu pastētes, 0,5 kg kafijas vai kakao un 100 gr šokolādes $25,50
 Tas pats dubulti plūs 200 cigarešu $43,00
4. 20 mārc. apelsīnu $15,75
 Tas pats dubulti $21,75
5. Dāmu vai kungu velosipeds — melns (viscaur vienā krāsā) $79,00
 Chromēts (izņemot rāmi) $94,00
6. Dažādas dārzāju sēklas pēc norādījumiem. Piebilstam, ka par sēklām jāmaksā 100% muita plūs 10% no iepirkšanas cenas.

Korespondences, pasūtinājumu un naudas pārvedumu adrese:

DV GRĀMATNĪCA
123 HURON ST., TORONTO

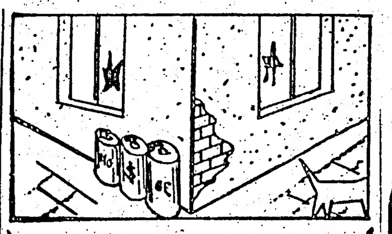

I. JANKOVSKIS
Real Estate Broker
LE 6-0143
Mājas,
Veikali,
Apbūves gabali.
Hipotēku un aizdevumu sagāde. Padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos katrā laikā.
93½ Roncesvalles Ave.

RAKSTĀMMAŠĪNAS ar un bez latviešu taustiņu iekārtas uz izdevīgiem noteikumiem un lēti piedāvā ALEKSANDRS KANBERGS, 596 Sherbourne St., Toronto. Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu taustiņu iekārtu.

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS
A. KLAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem.
90 London St., Toronto
Tel.: LE 3-8609
Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

A. E. KERSON
BARRISTER, SOLICITOR, NOTARY PUBLIC
229 YONGE ST.
Room 203
EM 4-3141, TORONTO
Runā vāciski un krieviski.

Dr. M. KOSOWSKI
uzsāk praksi.
SPECIĀLISTS:
SIEVIEŠU SLIMĪBĀS un DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ.
Neauglības ārstēšana.
611 BLOOR ST., W., (Palmerston stūrī), Toronto
Vizītes pēc norunas. Zvanīt: LE 5-7434, vai LE 6-1470

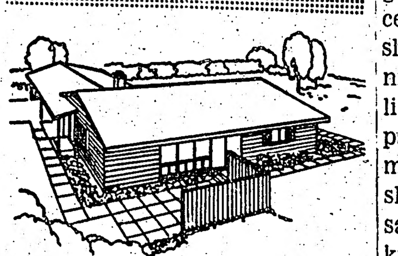

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
REAL ESTATÉ
INSURANCE
MORTGAGES
316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto
Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.
— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
WINDERMERE ST. JOHN'S rajonā atsevišķa trīsstāvu ķieģeļu māja ar 14 istabām, 3 virtuvēm, 2 vannas istabām. Parkošanas iespējas 4 auto mašīnām. Prasītā cena $17.500,-. Iemaksa $3.000,-.

1001
drēbju paraugi kungu un dāmu drēbniecībā. Labākie angļu audumi ar pieņemamu cenu katra kabatai. Garantēts darbs. Tīrīšana un krāsošana
A. SILAVS
415 Dundas St., E., Toronto (pie Parliament St.). Tel EM 4-0089. Atvērts no plkst. 8—8 vakarā.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
115 COLBECK ST., TORONTO,
Tel.: RO 6-7038

ĪSTAIS LAIKS DĀVANU SAIŅU SŪTĪŠANAI JŪSU PIEDERĪGAJIEM UN DRAUGIEM.
Iepriecīniet savus piederīgos ar dāvanu saiņiem. Sūtiet saiņus ar firmas, kuŗa jūsu vēlēšanos nekavējoties izpildīs, starpniecību.
GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.
(LICENCĒJUSI PSRS),
135 WEST 14th ST., NEW YORK 11, N. Y., TEL.: CHelsea 3-2583
Mūsu firma ir saņēmusi no Intūrista Maskavā oficiālu licenci saiņu tiešai nosūtīšanai uz visām P.S.R.S. republikām.
SŪTĪT ATĻAUTS VIENĪGI JAUNAS MANTAS. Garantēta piegāde. Katrs sainis ir apdrošināts. Mums krājumā ir lielā izvēlē dažādas mantas. Saiņus var nodot personīgi vai iesūtīt pa pastu. Atvērts darbdienās no pl. 9 rītā līdz 6 vak. Svētdienās līdz 4 p. p.
Sūtītāj saņems ASV pasta apliecinājumu par saiņa nosūtīšanu, kā arī tā saņemšanu.
Mūsu klientu ērtības labad esam atvēruši nodaļas sekojošās pilsētās:
116 EAST 7 STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. YU 2-0380
332 FILLMORE AVENUE BUFFALO 6, NEW YORK Tel. MOhawk 2674 (BUFFALO)
900 LITERARY RD., CLEVELAND 13, OHIO. Tel.: TOwer 1-1461
11339 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH. Tel. TOwnsend 9-3980
632 W., GIRARD AVE., PHILADELPHIA 23, PA., Tel. WAlnut 5-8878

KĀDS SLAVAS APMIRDZĒTS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

mūzikā, saistīti visizcilākie mācības spēki, kādi vien vispār dabūjami, maksājot viņiem fantastiskas algas. Zēnus korī uzņem apm. 7 g. vecumā, un viņi tur mācās līdz 14 — 16 g. vecumam atkarībā no balss lūzuma iestāšanās. Arī pēc tam par viņu tālāko izglītību un eksistenci rūpējas katoļu baznīca. Reizē darbojas trīs zēnu koŗi, kopā ap 100, bet ārzemēs koncertē vecākās, izlases grupas koris.

Dziļi atmiņā iespiedies kāds aizkustinošs brīdis, kad Vīnē, izkāpuši no autobusiem šo zēnu greznās pils priekšā, ieraudzījām uz kāpnēm visus 100 zēnus ar slaveno mūziķi - diriģentu Grūberu priekšā. Skaidrā latviešu valodā, visbrīnišķīgākā izpildījumā atskanēja Em. Dārziņa „Sapņu tālumā." Pēc šīs dziesmas, apkampies ar Grūberu, Reiters dikti šņaukājās, bet pagriezies pret sava koŗa dāmām, piezīmēja: Ak, mīļās dāmas, kaut arī jūs spētu tā dziedāt!" Bet tomēr! Par spīti šo zēnu koŗa slavai visā pasaulē, ar nožēlu ir jākonstatē, ka viņi cīnās ar latvietim neiedomājamu nabadzību dziesmu repertuāra ziņā: kaut arī koŗa sastāvs un diriģenti 30 gadu laikā ir daudzkārt mainījušies, negrozīts paliek fakts, ka pirms pāris gadiem Amerikā viņi dziedāja gandrīz tieši tās pašas dziesmas, ko toreiz Latvijā un Vīnē. Pretēji tam, Reiters allaž nopūlējās ar dziesmu izvēli ārzemju koncertiem, jo latviešu tautai šinī ziņā ir tādas priekšrocības, ka nav iespējami nekādi salīdzinājumi ar daudzu citu tautu nožēlojamo nabadzību.

Kā vienreizēju var atzīmēt gadījumu Vīnē, kad mūsu koncertā ieradās un nosēdēja nemainīgā, sastingušā pozā līdz pat koncerta beigām toreiz pasaules visslavenākais vijolnieks Hūbermanis. Nākamajā rītā visi Vīnes lielākie laikraksti atzīmēja, ka par Reiteru un viņa kori nemaz neesot vērts rakstīt gaŗas slavas dziesmas, jo visu jau izsakot fakts, ka Hūbermanis, kuŗš koncertos parasti pavadot tikai 10 minūtes, Reitera koŗa koncertā esot nosēdējis visas 2½ stundas, bez tam vēl personīgi Reiteram pateicies.

Apmeklējām arī slaveno Vīnes operu, bet atgriezāmies viesnīcā ļoti vīlušies un galīgi apsēsti no ļoti liela kalibra blusām, kuŗas operas mīkstajos sēdekļos savairojušās milzīgā skaitā. Atliek cerēt, ka kaŗa laikā, sagraujot operu, bumbas būs sējušas nāvi arī šo asinskāro insektu rindās. Vilšanās bija vispirms ar solistiem, kuŗu caurmēra līmenis neaizsniedza mūsu pašu Nac. operu. Tāpat vājas bija dekorācijas, viduvējs balets un koris, bet ļoti labs orķestris.

Visvairāk un ar visspožākiem panākumiem tikām koncertējuši Čechoslovakijā — Prāgā, Pilzenē, Brno un Polijā — Varšavā, Viļņā un citās lielākās pilsētās.

Īpaši atmiņā uzglabājusies kāda, zināmā mērā traģiska situācija Viļņā, kur jau ibraucot dzirdējām, ka pēkšņi visa mūsu uzņemšanas komiteja likvidējusies. Sagaidīja mūs vienīgi kāds šīs komitejas loceklis — profesors, kuŗa vārdu neatceros. Bija notikusi tāda sagadīšanās, ka tanī laikā Latvijas kreisā valdība tikko bija parakstījusi tirdzniecības līgumu ar Padomju Savienību, par ko poļi bija ļoti noskaitušies. Pārpildītajā koncerta zālē bija redzami ārkārtīgā pārsvarā armijas virsnieki formas tērpos, jo Viļņā bija stacionēts ļoti liels garnizons. Kad koris stāvēja jau uz skatuves, sagatavojies koncertu atklāt ar Polijas himnu, tad iepriekš neparedzētā kārtā pēkšņi koŗa priekšā nostājās pieminētais profesors, iekārtodams savu provokātorisko runu tā, ka nu mums bija jādzied nevis Polijas, bet gan Latvijas himna un pēc tam jāsāk koncerta programma. Pirmajā daļā pēc katras nākošās dziesmas aplausi kļuva šķidrāki, zālē sākās neapmierināta rūkoņa un sarunāšanās. Starpbrīdī nobālušais Reiters pateica, ka viņš koncertu neturpinās — lai notiek, kas notikdams, — jo, acīmredzot, gatavojas kaut kas nelabs. Laimīgā kārtā toreiz korim līdzi ceļoja lielais diplomāts — nelaiķis sūtnis A. Bīlmanis, kas labi pārvaldīja poļu valodu.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
4 ALBERT ST (otrā stāvā), TORONTO, ONTARIO

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar
SAKAS PARCEL SERVICE
kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239
Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespējams dabūt apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. Lielā izvēlē uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vilnas audumi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir zīda, kokvilnas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie piederumi. Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

Iris
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST., W., TORONTO. LE 1-5665
☆ Gaumīgas līgavu buķetes.
☆ Griezti ziedi un podu puķes.
☆ Skaisti ādas izstrādājumi dāvanām.
PIEGĀDE MĀJĀS. Tel. mājās HO 1-5213

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI.
MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Victor 5-1195, MONTREAL, P. Q. Mājās AT 1858
4th Floor, 1374 Sherbrooke St. W.

EXPRESS TV SERVICE
RO 9-6732, TORONTO
RADIO UN TELEVĪZIJAS DARBNĪCA.
Ātra apkalpošana visā pilsētā no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā.
Žanis Jākabsons

OLGA INTS
DĀMU FRIZIEŖSALONS
820 Danforth Ave. (Pape - John)
HO 5-4388, Toronto.

S. & G. TIRE SERVICE
Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 4-6602
● Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
● Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās. Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

SUN LIFE OF CANADA
Vilis Skuja vienmēr Jums pakalpos apdrošināšanas jautājumos, zvaniet vai rakstiet 60 Victoria St. Room 413. Toronto 1. Ont. Birojā EM 4-5141. Mājā HO 3-0756

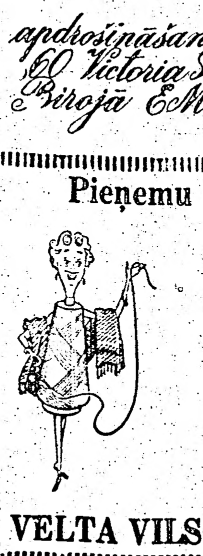

Pieņemu pasūtinājumus audumiem
VIENMĒR KRĀJUMĀ:
plecu lakati, galvas lakati, latviski spilveni un sedziņas.
HANDWEAVING Studio
Tel. WA 2-1315
VELTA VILSONS, 76 Avenue Rd., Toronto

Sestdien, 1958. gada 17. maijā, 40. n-rs.

OSKAR[S]
LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

DZIESMU SVĒ[TKI]
No š. g. 3. –
PROGRAMMĀ ŠĀD[I]

DZIESMU SVĒTKU KONCERTS
5. jūlijā, pl. 4 p. p. Armorijas zālē, 5 Ave un W. 142 St., Manhatenā.
Pieteikti 37 koŗi ar 1.200 dziedātājiem.
Virsdiriģenti: prof. A. ĀBELE, A. KALNĀJS un BR. SKULTE.
Ieeja 1. v. — $5.00, 2. v. — $4.00, 3. v. — $3.00 un pārējās $2.00.

TAUTAS SVĒT[KI]
5. jūlijā, no pl. 9 vakarā līdz pl. 3 rītā.
Ieejas karšu iepriekšpārdošana Dziesmu svētku ko[n]certam centrālā sadales vietā ŅUJORKĀ — Pie
2 KING ST., NEW
TORONTO: DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST
802 BATHURST ST

HEATING CONTRACTORS
GARNEY & CO. LIM[ITED]
889 Bathurst St., Toronto 4., Ont. Tel. L
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
bryant
Ierīkojam automatiskas eļļas vai gāzes apkures.
Šīs apkures var izmaksāt līdz 5 gadiem. Ūdens sildītājus ierīkojam arī uz īres noteikumiem. Mūsu firmas darbus veic latviešu meistari.
NATURAL GAS
ARTURS GARNEJS

AUTO VADĪS[ANAS] SKOLA
BALT
AUG. MASINGS
Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Auton
standarttransmisijas.
79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO

NĀCIET
UN PĒRCIET NĀKOTNES VĒR
trešdien un ceturdien, 21. un 22.
no plkst. 11-iem priekšpusdienā līdz
GLEZNAS
GRACE CHURCH HILL RD.
Moosonee „A"
Sieviešu ģildes atbalstā.

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅ
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUM
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJ
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,30
CHLO - RADIO RAID
VIĻŅA GARU
LONDON

OSKARS PERRO

LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI, ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

1597 BLOOR ST., W., TORONTO

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS: Parkdale raj. 12 lielu istabu dubultķieģeļu māja, 3 modernas virtuves, 2 vannas istabas, 14 pēdu plats privāts iebraucamais ceļš, 2 garāžas. Iemaksa tikai $3.900,-. Atlikums uz 1 ilggad. obligāciju ar $108,- mēnesī kapitālatmaksu, % ieskaitot. Zvaniet R. Lācim — viņš parādīs jums šo māju, LE 3-8523.

TORONTO ZIEMEĻRIETUMOS: Jauna divstāvu, 6 istabu dubultķieģeļu savrupmāja. Ultrā moderna virtuve, vannas istaba ar dušām. Krāsainās flīzes. Privāts iebraucamais ceļš. Ļoti labas pagraba izbūves iespējas. Iemaksa tikai $3.500,-. Zvanīt R. Lācim, LE 3-8523.

ROGERS - DUFFERIN: 7 istabu divstāvu dubultķieģeļu māja; pirmā stāvā 4 istabas, 2 virtuves. Plats privāts iebraucamais ceļš. Iemaksa tikai $2.500,-. Tuvākai informācijai zvaniet R. Lācim, LE 3-8523.

DZIESMU SVĒTKOS ŅUJORKĀ

No š. g. 3. - 6. jūlijam

PROGRAMMĀ ŠĀDI SARĪKOJUMI

DZIESMU SVĒTKU KONCERTS

5. jūlijā, pl. 4 p. p. Armorijas zālē, 5 Ave un W. 142 St., Manhatenā.

Pieteikti 37 koŗi ar 1.200 dziedātājiem.

Virsdiriģenti: prof. A. ĀBELE, A. KALNĀJS un BR. SKULTE.

Ieeja 1. v. — $5.00, 2. v. — $4.00, 3. v. — $3.00 un pārējās $2.00.

JAUNDARBU KONCERTS

4. jūlijā, pl. 8,15 Town Hall zālē, 123 W., 43 St., Manhatēnā.

Ieeja $4.00 (ložās), $3.00, $2.50 un $2.00.

TĒLOTĀJAS MĀKSLAS UN DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTĀDE

no 3.—5. jūlijam Armorijas telpās. Ieeja brīva.

KULTŪRAS KONFERENCE

no 3.—5. jūlijam turpat.

RAKSTNIEKU PARĀDE

6. jūlijā, pl. 11-os.

TAUTAS SVĒTKI AR BALLI

5. jūlijā, no pl. 9 vakarā līdz pl. 3 rītā. ARMORIJĀ. Ieeja $2.00.

Ieejas karšu iepriekšpārdošana Dziesmu svētku koncertam, tautas svētkiem un jaundarbu koncertam centrālā sadales vietā ŅUJORKĀ — Pie I. ZALCMAŅA, FRENCH ART CENTER, 2 KING ST., NEW YORK 12, N. Y.

TORONTO: DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST., TEL.: EM 8-0792, un LOTUS puķu veikalā, 802 BATHURST ST., TEL. LE 3-3884.

VESTONĀ - pie 401. ceļa — IZĪRĒJAMS

3 istabu dzīvoklis ar 2 vaļējām verandām, virtuvi un vannas istabu.

Zvanīt CH 4-1419, Toronto.

Danforth - Jackman raj. IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas 3. stāvā (5 un 6 dol. nedēļā), un nemēb. istaba ar verandu 2. st.

Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā HO 6-1481, Toronto.

Broadview-Danforth raj., pus bloku no Danforth, IZĪRĒJAMS dzīvoklis — 2—3 istabas un virtuve, garāža vai parkošanas iespējas. Telefons HO 3-2844, Toronto.

Danforth - Pape raj. IZĪRĒJAMS

2 istabu dzīvoklis ar virtuvi 2. stāvā un 2 atsevišķas istabas 3. stāvā.

Zvanīt HO 1-8478, Toronto.

Broadview-Danforth raj. IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vieniniekam, uz vēlēšanos garāža. HO 6-9398, Toronto.

DANFORTH - LOGAN rajonā izīrējama mēbel. istaba un virtuve. Zvanīt HO 1-2256, Toronto.

C.G. TODD LTD.

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

DV NAMĀ IZĪRĒJAMA liela istaba un virtuve ar izlietni. Vēlams pāris, kas būtu ar mieru uzņemties arī pārvaldnieka pienākumus.

Zvanīt nama pārvaldes sekretāram P. Rudzītim - RO 2-9864, Toronto.

Ossington - College raj. IZĪRĒJAMA viena istaba ar virtuvi. Zvanīt LE 6-3082, Toronto.

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave., pie Pape, tel. HO 6-9911, Toronto.

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ☆ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ☆ Podu puķes. ☆ Zaļumi un tropiskie stādi. Sudraba un dzintara rotas lietas. Tautiskie audumi. ☆ Keramika. Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus. Mēs piegādājam mājās.

VISĀDA VEIDA ELEKTRISKIE

LEDUSSKAPJI

Remonti. Pārbūve un uzstādīšana.

PĒTERIS KUŠĶIS, RO 6-6625.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

FARMACEITS T. KRAUMANIS

no savas aptiekas Cobourg, Ont., 22 King St., W. Tel. FR 2-3431

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDA JURŠEVSKA

KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6 - 8183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowna.

Krājumā latviska un moderna keramika. Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

HEATING CONTRACTORS

GARNEY & CO. LIMITED

889 Bathurst St., Toronto 4., Ont. Tel. LE 1-2554

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

bryant

Ierīkojam automatiskas eļļas vai gāzes apkures. Šīs apkures var izmaksāt līdz 5 gadiem. Ūdens sildītājus ierīkojam arī uz īres noteikumiem. Mūsu firmas darbus veic latviešu meistari.

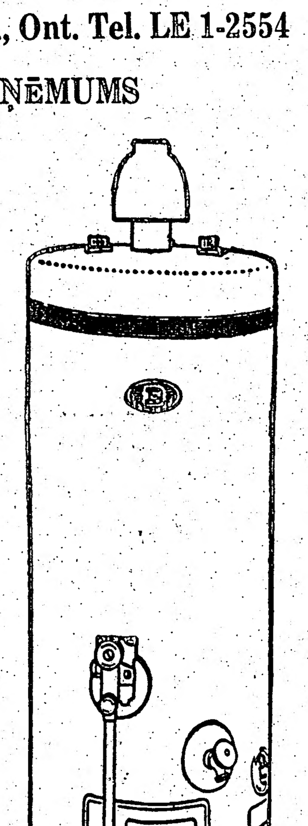

NATURAL GAS

ARTURS GĀRNEJS

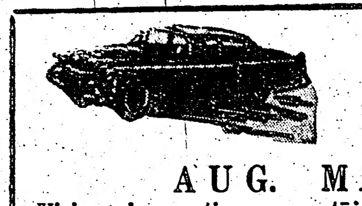

AUTO VADĪŠANAS SKOLA

BALTIC

AUG. MASINGS

Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automatiskās un standarttransmisijas.

79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2-4558

NĀCIET UN PĒRCIET NĀKOTNES VĒRTĪBAS

trešdien un ceturdien, 21. un 22. maijā, no plkst. 11-iem priekšpusdienā līdz 9 vakarā

GLEZNAS

GRACE CHURCH HILL RD.

Moosonee „A" Sieviešu ģildes atbalstā.

Ieeja 75¢ uzkošamos un pēcpusdienas tēju ieskaitot.

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU

LATVIEŠU ZIŅAS

LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ VIĻŅA GARUMS 680

LONDON ST. THOMAS

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Svētdien, 18. maijā, četri dievkalpojumi: Betlemes baznīcā, pl. 3 p.p. māc. A. Zuzāns, Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā pl. 2 p.p. māc. F. Treus; Beišorā, Sv. Lūka baznīcā pl. 4 p.p. prāv. K. A. Birznieks; Bronksā, Sv. Toma baznīcā pl. 6 vakarā māc. R. Zariņš; pēc tam apakš. zālē jauniešu sarīkojums.

Jauniešu sarīkojumā mākslas kritiķis Jānis Krastiņš stāstīs par latviešu glezniecības vecmeistaru Kārli Hūnu, rādīs mākslinieka gleznu reprodukcijas uz ekrāna. Priekšnesumam sekos jauniešu gleznu, zīmējumu un veidojumu izstāde ar godalgām. Vakaru noslēgs dejas un rotaļas. Pēc 18. maija izstāde turpināsies draudzes namā.

Skolotāju kursu noslēgums svētdien, 18. maijā, pl. 10 draudzes namā.

Vasarsvētkos, svētdien, 25. maijā, Betlemes baznīcā svētku dievkalpojums sāksies pl. 1 dienā. Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā — pl. 2 p.p. un Bronksā, Sv. Toma baznīcā — pl. 6 vakarā. Bronksā un Bruklinā pēc tam demonstrēs luterāņu baznīcas filmu.

Jūnijā visi dievkalpojumi Betlemes baznīcā sāksies pl. 1 dienā, jūlijā un augustā ik svētdienas dievkalpojumi pl. 11.15 rītā, kā tas bijis iepriekšējās vasarās.

Grāmatu galdā dāmas piedāvā Jauno Derību un latviešu literātūru, dažādas grāmatas, pieņem Ceļa Biedra abon. Turpat mantu izlozes laimestu saraksts.

Palīdzības fonda komiteja Baltās puķes tradiciju ietvaros pieņem ziedojumus daudzbērnu ģimenēm un tuberkulozo atbalstam Vācijā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 18. maijā, pl. 9 rītā bērniem dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 9,30 Debesbraukšanas dievkalpojums. Iesvētes mācība. Māc. A. Rautenšilds.

Auroras novadā, svētdien, 18. maijā, pl. 1 p.p. agr. K. Matisona saimniecībā, Sheridan, Ill., dievvārdi un svētdienas skolas priekšnesumi. Māc. A. Rautenšilds.

Meivudas novadā, dievkalpojumi maijā, jūnijā, jūlijā un augustā nenotiks.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont. tel. 4-0302.

Svētdien, 25. maijā, pl. 6.30 vakarā, Vasarsvētku dievkalpojums baznīcā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 18. maijā, pl. 4 p.p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Svētdien, 25. maijā, pl. 11 Vasaras svētku dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

18. maijā, plkst. 3 p. p. jaunatnes dievkalpojums un Svētdienas skolas izlaiduma akts Sv. Trīsvienības baznīcā.

25. maijā, plkst 3 p. p. Vasarassvētku dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. maijā, plkst. 2,30 p.p. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

25. maijā, plkst. 2,30 p.p. Vasarassvētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S.

18. maijā, plkst. 3,30 p.p. dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 4,00 p.p. dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, 22. maijā, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcā.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 18. maijā, plkst. 13,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 25. maijā, plkst. 13. anglikāņu baznīcā Vasaras svētku dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 25. maijā, plkst. 16 United baznīcā Vasaras svētku dievkalppojums.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALA

Māc. V Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

25. maijā, pl. 2 p.p. Vasarsvētku dievkalpojums.

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

18. maijā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums jaunatnei. Spredikis: Debesbraukšanas dienā. Pēc dievkalpojuma jaunatnes stunda. Gaismas bilžu priekšlasījums: Palestīna Jēzus laikā (II daļa).

25. maijā, plkst. 1,30 Vasarsvētku un svētdienas skolas mācības gada nobeiguma dievkalpojums ar dievgaldu. Spredikis: Sludini garu!

28. maijā, plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda. Temats: Protestantiskās baznīcas.

1. jūnijā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums. Spredikis: Trīs nav vairāk kā viens.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5093.

Dievkalpojums ar dievgaldu un jaunatnes iesvētīšanu Niagara Falls ev. - lut. latviešu draudzē jaunajā sv. Jāņa baznīcā, 580 Partage Rd., 18. maijā, plkst. 14.00.

Dievkalpojums Londonas ev.-lut. latviešu draudzei Trīsvienības luterāņu baznīcā, Oxford un Colborne St., Vasrasvētkos, 25. maijā, plkst. 14.00.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Park road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

GLOBUS CO.

1646 Queen St., W., Toronto, Ont. Tel. LE 4-1722

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

Kādēļ pārmaksāt, ja varat ietaupīt 25—30%, sūtot saiņus ar mūsu firmas starpniecību. Salīdziniet mūsu cenas un paši par to pārliecināsities.

Mēs garantējam saiņu piegādi uz Baltijas valstīm. Mūsu cenās ietilpst preču izmaksa, muitas un citi izdevumi. Saņēmējiem nekas nav jāmaksā.

MŪSU SPECIĀLSAINIS

1. 3⅓ jardi augstas kvalitātes angļu tīras vilnas uzvalku drānas;
2. 3 jardi tīras vilnas, ļoti labs materiāls vīriešu vai sieviešu mēteļdrānas;
3. Viens tīras vilnas svīters kungiem vai dāmām vai 8 kv. p. ļoti labas virsādas kurpēm vai zābakiem;
4. Viena vilnas šalle 56" x 56" ar ornamentiem vai 2 mārc. zoļādas diviem pāriem kurpju;
5. Viena vīriešu šalle;
6. Divi krāsaini kabatlakatiņi.

ŠĪ SAIŅA CENA, VISU IESKAITOT, ... $67.50

Labprāt pieņemam arī pasūtinājumus no ASV.

Mēs sūtām pārtikas saiņus svarā līdz 44 mārciņām.

Pieprasiet mūsu cenrāžus.

Pieņemam nosūtīšanai arī jūsu pašu sagatavotus saiņus ar jaunām mantām sūtīšanai uz Baltijas valstīm. Saiņus varat piesūtīt pa pastu vai nodot personīgi. Mēs sniegsim jums sīkus paskaidrojumus par muitas u. c. izdevumiem.

PĀRSŪTAM VISĀDA VEIDA MEDIKAMENTUS.

Pasūtinājumus pieņem arī „ORBIS" aģentūra 3650 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

K. KĀRKLIŅŠ

pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,
892 DANFORTH AVE.

Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board

Birojā HO 1-1114,
mājā HO 5-6384

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, liela virtuve, vannas istaba. Izmaksāta māja, iemaksa $3.900,-. Atlikums uz 1 atklātu 10 gadīgu obligāciju.

KINGSTON RD. - ST. CLAIR: 6 istabu 1½ stāva atsevišķa dubultķieģeļu māja, jauna eļļas apkure, moderna virtuve, 1 četrdaļīga vannas istaba un 1 divdaļīga vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Liels dārzs (50 x 137 pēdas). Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $1.500,- Labas izīrēšanas iespējas.

CARLAW - MORTIMER: 6 istabu kopīga dubultķieģeļu māja, jauna eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $3.900,-.

Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām par 3% gadā.

SKAUTU un GAIDU DZĪVE

LIELGAIDAS UN ROVEŖI IZBRAUKUMĀ

Gaujas gaidu vienības lielgaidu dzimta Toronto rīkoja 11. maijā izbraukumu uz Sidrabeni. Izbraukumā bija ielūgtas arī pārējās lielgaidu un roveŗu dzimtas Kanadā.

Kad autobuss atstāja sv. Andreja baznīcu, tajā bija prāvs pulciņš jautru dziedātāju. Ātri aizritēja ceļā pavadītais laiks, skandinot gaidu - skautu un latviskās dziesmas ,kas bija dienas nodarbību ievadījums. Gribētos piebilst — ja kādam liekas, ka latvju jaunatne trimdā atsvešinās no savas tautas un neprot savu valodu, tas lai nāk jautro un asprātīgo lielgaidu un roveŗu saimē. Šeit katrs varēs pārliecināties, cik daudz tomēr prot trimdā izaugusī jaunatne! Nepārspīlēšu, ja teikšu, ka viņa, sacenšoties ar veco paaudzi, kas auga mūsu pašu zemē, nepaliks zaudētāja!

Ziedos atplaukusī Sidrabene un siltā pavasaŗa diena ieneša lielu jūsmu iebraucēju pulkā. Ieradušies bija 16 lielgaidas, 13 roveŗi, 2 vad. vietn. un 3 vad. To starpā arī 4 roveŗi no Niagaras.

Sekoja nodarbību pilna diena. Pirmās nodarbības bija dalītas atsevišķi pa dzimtām un to nozarēm. Tās vadīja lielgaidām vad. V. Slavieša un O. Rutka, bet roveŗiem — L. Luks.

Sekoja sporta spēles, kuŗās ar lielu aizrautību piedalījās jauktās vienībās iedalītās lielgaidas un roveŗi.

Pēc cīņām sporta nozarēs nāca brīvā dabā sagatavotas pusdienas, kuŗas lapu smaržu un ziedu piesātinātā gaisā garšoja lieliski.

Pusdienām sekoja āra rotaļas. Interesantākā no tām bija mūzikas rotaļa. Katrai lielgaidai un roverim bija brīvā dabā sev jāsameklē mūzikas instruments un uz tā kaut kas jānospēlē. Vērtēšanas komisija par labāko atzina Māri Vītolu no Niagaras, kas ar zālīti prata nospēlēt dziesmu un atdarināt putnu un dzīvnieku balsis.

Kad pienāca tautas un modernajām dejām paredzētās nodarbības, Sidrabenes kalnu jautrām tautas dziesmu melodijām ar savu akordeonu pāršalca rov. Auseklis Pērkons. Vēlāk uzņēmīgie jaunieši sagādāja savam vienas personas orķestrim papildinājumu — bungas.

Jaunatne mācījās un labi dejoja tautas dejas, bet nezināmu iemeslu dēļ atturējās no modernām dejām.

Grūts bija roveŗa Linarda Luka uzdevums, kad tas aicināja pārtraukt „dāmu valsi" un doties pie noslēguma ugunskura, jo dejotāji nedzirdēja viņa svilpju signālus deju izbeigumam.

Noslēguma ugunskuru aizdedzināja lielgaidu dzimtas vecākā vad. V. Slavieša, norādīdama, ka šī ģimenes diena bija veltīta mūsu lielajai lielgaidu un roveŗu ģimenei, paliekot cerībā, ka katra lielgaida un roveris šajā izbraukumā būs juties kā ģimenes loceklis savējo vidū.

Ātri aizritēja minūtes mājup braucot, jo pūrā bija vēl tik bezgala daudz neizdziedātu dziesmu, un šajā nodarbību dienas noslēguma daļā tās visas gribējās pārcilāt. Kad autobuss atkal piestāja pie sv. Andreja baznīcas, atskanēja daža nopūta: „Cik žēl, ka jau galā." Liekas, vienās domās bija visi, ka šādu nodarbību izbraukums bija vērtīgs un jauks, un tādus derētu atkārtot arī nākotnē.

Paldies rīkotājiem un dienas vadītājiem — Guntai Upītei un Linardam Lukam. O. Vīga.

KURSI SKAUTU VADĪTĀJIEM

Skautu vadītāju sagatavošanas kursi notiks no 30. maija līdz 1. jūnijam, Kalamazū tuvumā, amerikāņu skautu nometnē „Rota - Kiwan". Kursus, sazinoties ar latviešu skautu pr-ku un ASV jendas pr-ku, rīko 3. novads, bet tos vada V. Klētnieks. Kursu komandants būs vad. J. Ķesteris (902 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.). Viņam līdz 20. maijam pieteicami dalībnieki.

Tautas deju priekšnesumi

Skrundas gaidu un skautu tautas deju trupai bija izdevība rādīt savu māku latvisko deju ritmu dažādību un tautas tērpu krāšņumu amerikāņu organizācijai „Council of World Affairs" plašajā Rowe viesnīcas zālē. Sarīkojumu zāle šinī gadījumā bija īpaši dekorēta un galdiem rotāja dažādu valstu karodziņi, saprotams, bija arī Latvijas sarkanbaltsarkanais. Tautas dejas vadīja gaidu vadītāja Velta Mežule, bet akordeonu spēlēja Valentīns Mežulis. Jaunieši plašajai auditorijai rādīja Gatves deju, Pērkonīti, Līkumu deju, Plaukstiņu polku, Andžiņu, Jautro pāri, un varēja vērot, ka visiem tās sevišķi patika. Dejas trupas dalībniekus pacienāja arī ar vakariņām. No gaidu vienības dejās piedalījās Daina Jansone, Ilze Avota, Ieva Auziņa, Māra Tālberga, Anda Rone, Lija Celmiņa un Dzintra Patsniece, bet no skautiem — Uldis Plīčs, Māris Graube Kārlis Dankers, Vilnis Strazdiņš, Gunārs Fricsons, Guntis Gothards un Valdis Tālbergs.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

17. maijā — Biedru vakars DV namā. Rīko Vanadžu kopa.
24. maijā T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
25. maijā — vīru koŗa Viesturs koncerts Leģiona zālē, College St.
1. jūnijā — Latviešu skolas izlaiduma akts pl. 6,30 p.p.
4. jūnijā (trešdien), plkst. 8.15 M. Vētras vokālās studijas audzēkņu vakars sv. Andreja baznīcā.
13. jūnijā Sv. Andreja baznīcas zālē E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas audzēkņu vakars.
15. jūnijā K. Bidiņas no Anglijas dziesmu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
20. jūnijā — Līgo balle pie papardes zieda Palace Pier telpās.
21. jūnijā Saulaines pārvalde rīko Līgo vakaru Saulainē ar piemērotu programmu un deju pie labas mūzikas.
21. jūnijā — Sidrabenes pārvaldes rīkotais brīvdabas uzvedums Sidrabenē: „Līgo vakara norise latviešu sētā."
11. jūlijā — vijolnieka A. Dunkela koncerts.

HAMILTONĀ

1. jūnijā, plkst. 6 vakarā, Torontas Tautas augstskolas Sestdienas ģimnazijas audzēkņu izrāde Trines grēki, Sv. Trīsvienības baznīcas zālē.
7. jūnijā — Hamiltonas latviešu skolas izlaidums.
15. jūnijā — Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums.
21. jūnijā — Līgo svētki.
4. oktobrī — HLB gada svētki.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
25. oktobrī — Dainas koŗa koncerts ar sekojošu deju Polish Memorial Hall telpās, 752 Barton, E.
1. novembrī — HMMK balle.
22. novembrī — 18. novembŗa svinības.

NIAGARĀ

24. maijā — 233 Hickson St., tradicionālā Ziedu balle ar priekšnesumiem un karalienes vēlēšanas; basketbola turnīrs. ar ASV sportistu piedalīšanos.
19. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienu atklāšana. Koncerts un citi priekšnesumi. Svētku balle Šeraton - Broka hotelī.
20. jūlijā — Draudzības kausa izcīņa sieviešu un vīriešu volejbolā. Draudzības dienu noslēgums ar ugunskura priekšnesumiem.

LONDONĀ

17. maijā, plkst. 7,30 Knight of Columbus zālē Vanadžu kopas sarīkojums — Maija balle.

KAM ŠIE TOSTI?

24. aprīlī Vašingtonā notika gadskārtējā amerikāņu un sarkanarmijas veterānu tikšanās. Tās pamatā — Otrā pasaules karā radītā ieroču brālība kopīgā akcijā pret nacionālsociālistisko Vāciju. Krievu sūtniecības galds atkal lūza no uzkodām un vodka plūda kā Donas ūdeņi — rakstīja amerikāņu laikraksti. Ikviens uzdzēra pa tostam,galvenokārt mieram, līdz saldējums izkusa violētā un baltā šķidrumā — turpināja laikraksti. Dažādu tostu jūklī un skurbumā droši vien sabiedrotie izplūda draudzībā, kāda rodas alkohola iedarbē. Neviens bijušais Rietumu karavīrs šai aizmiršanās brīdī gan nevarēja iedomāties un samanīt, ka krievu vodkai ir asiņu piedeva. Ko sarkanarmija pastrādāja apgabalos un valstīs, Ungārijas brīvības cīņu apspiešanu ieskaitot, kad tā ar ieroču varu laupīja brīvību, to neviens Rietumu karavīrs šai draudzības skurbulī negribēja atcerēties. Neatcerējās arī to, ka 1956. gadā, kad sarkanarmijas vienības, maršala Žukova izrīkotas, ar nežēlīgu slepkavošanu noslāpēja ungāru sacelšanos, amerikāņu veterāni savā gadskārtējā konventā starp citu pieņēma rezolūciju — modrību un aukstasinīgu stāju pret pasaules miera pirātiem — komūnistiem, kuŗu mērķus realizēt un pavēles īsteno komūnisma bruņotais spēks — sarkanarmija. Toreiz visā brīvajā pasaulē notika protesta sapulces un demonstrācijas, sirdīga runāšana un solīšana, draudi uz papīra un skaļruņos, bet tas arī bija viss. Pie Elbas noligtā draudzība izrādījusies stiprāka — tās priekšā sabruka visas pieņemtās rezolūcijas, nosodījumi un apņemšanās. Apbrīnojama arī divkosība: no vienas puses savelkas dūre, bet no otras — atvērta plauksta draudzīgam apskāvienam.

A. Vilks

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Latvijas Sarkanais Krusts, Stuttgart - Bad Cannstatt, Zuckerbergstr. 153, lūdz atsaukties šādas personas.

Vincentu Stanevicu, Tāli Stūrstepu, Lidiju Lāci, Leonhardu Irmgardi un Kamillu Šulmaņus, Ligitu Vēsmu, Āriku Alisi Teni, Albertu Veikertu, Vili Videnieku, Kurtu un Rutu Vīgandus, Ēriku Jakobi, Rutu, Veltu un Auslinіņus, Elfrīdu un Andreju Dausiņus, Konstantīnu, Teodoru, Elzu un Mildu Zvirbuļus, Rasmu Bērziņu, Jāni Līcīti, Jāni Zambergu, Miervaldi Avotnieku, Voldemāru Cunski, Viktoru Ķīviti, Kārli Štelmacheru, Ēriku Sarmu, Frici Pavasaru, Ernestu un Jāni Sokolovskus, Emmu Āšaku, Raeli Baumani-Bičuli, Miķeli un Ilgvari Baložus,, Viktoru Brīvmani, Arnoldu Bruderu, Gunāru Bušu Alfonsu un Arnoldu Gubiņu, Jāni Jansonu, Imantu Kļavu, Jāni Lauriņu, Vili Liepiņu, Borisu Mazikinu, Hendriku Ondžuli, Valdemāru un Sofiju Plūmes, Aleksandru un Emmu Prauliņus, Pauli, Zelmu un Luciju Prikuļus, Martu, Birutu un Arnoldu Siliņus, Augustu un Jāni Špoltes, Raimondu Lapsiņu, Žani Zalcmani, Jāni Zaulu, Andreju Dravnieku. Ritu Ģēgeri, Raimondu Kleinu, Valdu Broži, Valteru Lāci, Robertu Andersonu, Edgaru Lūkinu, Sīmani un Jāni Mickus, Olgu un Līnu Cēberes, Jāni Kokinu, Leonardu Smukšu, Georgu Pilki, Edgaru Pulsti, Valdi Jansonu, Ēriku Kaidaku, Reinholdu, Emīliju un Mārtiņu Jeskes, Līnu, Mirdzu un Dagniju Ķelles, Olgu un Robertu Lindes, Lidiju un Lusju Pļavinskas, Vili Zommeru, Herbertu Voldemāru Poli, Kārli un Elzu Frīdenbergus, Jāni Zarembo, Jūliju Strunki, Jāni Brūveli,, Lidiju Liepu, Ritu Rubuli, Pēteri Ķepīti, Jāni Goldbergu, Anitu Skabi, Jāni Riekstiņu, Arnodu Reisi, Laimu Ozoliņu, Alfrēdu Kliederi, Arkadiju Garbaševski, Arvīdu Bugovicu, Sofiju un Arni Lucus, Mildu un Pēteri Višķerus, Elzu, Dagmāru un Āriju Jaunslaviešus, Ievu Raisteru un Ilju Īlenu, Arnoldu Krūmiņu, Helmutu Frišfeldu, Kārli Mangeli, Veru Šlangenbergu, Ipolitu Andersonu, Vitautu Bērziņu, Alfrēdu Strikaiti, Voldemāru Dambi, Žani Šampiņu, Pēteri Kalniņu, Ritu, Kristīni un Eduardu Jēkabsonus, Veltu, Gusti un Zentu Ozeres, Laimonu Birnbaumu, Jūliju Pauniņu, Jāni Ausekli, Jāni Kūkumu, Reiholdu Zaļzirni, Jāni Avotiņu, Jāņa Pārupa piederīgos, Ādamu Šillingu.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

M. KAZLOVSKIS GULDĪTS ZEMES KLĒPĪ

14. maijā Toronto apglabāja traģiskā nāvē mirušo Marijanu Kazlovski. Izvadīšanas dievkalpojums notika Sv. Sirds baznīcā, no kurienes M. Kazlovska mirstīgās atliekas pārveda uz Jorkas kapiem un guldīja latviešu nodalījumā.

Kaut arī aizgājējam tuvinieku Kanādā nav, tomēr negaidīti liels bija izvadītāju pulciņš. No Berijas bija ieradušies viņa darba biedri, atvadu vārdus teica un vainagu nolika Džons Solte. DV vārdā pēdējās ardievas nesa V. Mukts, M. Jozāne nolika krāšņus ziedus Toronto nodaļas vārdā. R. Grava nesa pēdējās ardievas aizgājējam no Pētera Gravas, kuŗš, pats būdams smagi ievainots, nevarēja apbedīšanā piedalīties. No Latviešu mednieku un makšķernieku kluba sveicienus nesa Atmata. Tāpat mīļi draugi un paziņas bija sūtījuši košus ziedus, kas klāja aizsaulē tā aizgājušā latvieša kapu, kam Dievs bija devis savu svētību kauju laukos, bet kuŗa dzīvību izdzēsa slepkavas roka Kanadā. Lai vieglas smiltis svešās zemes kapu kalniņā!

NO AKROPOLES SLEJĀM...

VIDZEMNIECES VĒSTULE NO GRIEĶIJAS

Laikraksti vienmēr ir un būs katras tautas jūtu, domu, nodomu un problēmu īstais spogulis. Viens no visvecākajiem grieķu laikrakstiem ir „Akropole", kas dibināts 1881. gadā. Šis laikraksts sniedz visplašāko informāciju par pasaules politiskajiem notikumiem un par grieķu dzīvi.

Tai laikā, kad rakstu šo vēstuli, Grieķijas valdība ir atkal kritusi, nenovaldījusi 4 paredzētos gadus. Grūti paredzēt, kādas tam būs sekas. Labas katrā ziņā ne. Konstantīns Karamanlīss bija ļoti stingrs pret komūnistiem. Viņa cīņa bija grūta un viņš neizturēja. Tomēr paliek iespaids, ka tieši no viņa Grieķija varēja gaidīt labāku rītdienu.

Vienīgais, kas mani šajā zemē neizsakāmi biedē, nav vis trūkums, bet komūnisms, kas šo tautu grauž no ārpuses un iekšpuses. Kuŗš būs tik stiprs, ka varēs pretī stāties? Karamanlīss bija apbalvots ar stipru gribu un īstu tēvzemes mīlestību, bet viņu nodeva viņa paša vistuvākie līdzstrādnieki. Grūti zināt, vai tik jaunajā valdībā komūnistiem nebūs liela teikšana, jo viņi sev „pievilinājuši" pārējās, mazākās partijas; viņi labi maskojas. Grieķiju ir iedzinušas postā daudzās partijas . . Ir tā, kā kad vārnas plosītu maitas gabalu. Tik riebīgi! Katrs rauš savā kabatā, cik spēj, plosīdams pats savu tautu un brāļus . . . Tāds ir patlaban stāvoklis. Agonija un neziņa .

Bet — līdztekus politikai, dzīve rit savu gaitu. „Akropoles" slejās sākot jau ar janvāŗa beigām un cauri visam februārim ārsti debatē par „novokaīnu" — vai tas atdod veciem jaunību atpakaļ vai ne . . . Tāpat dedzīgi tiek sekot vēža slimību apkaŗošanai.

Ļoti sāpīga laikraksta slejās paužas ģimnaziju beigušo problēma, jo patlaban 87.757 no viņiem ir bez darba. Lielākais vairums ģimnaziju beigušo strādā vēl mazāk atalgotu darbu nekā vienkāršais strādnieks, reizēm pat smagāku. Arī tabakas fabrikā pa lielākai daļai atrodami ģimnaziju beigušie. Katru gadu Grieķijā ģimnaziju beidz ap 22.000 jauniešu. No tiem tikai apm. 5.485 turpina izglītību augstākās skolās. Kur paliek pārējie? Pie tam daudzi no augstskolās studējošiem nesaņem diplomu vai nu materiālo iemeslu lēļ, vai arī citu. Grūts ir izglītošanās ceļš, bet vēl grūtākas darba atrašanas. Ir dzirdama sūdzēšanās, ka viela, ko māca ģimnazijās, vairs neesot piemērota šīsdienas dzīves prasībām un zinātnei; ka ģimnaziju beigušiem nevajadzētu ierobežoties ar „spalvas kāta" darbu vien, bet gan izglītoties tālāk dažādos amatos. Tiek likts priekšā, lai pirmo 3 klašu ģimnazijas izglītība tiktu sniegta visiem. Pēc tam lai turpinātu tikai tie, kas nolēmuši iet universitātē, bet pārējie lai pārietu uz arodskolām. Vispār, lai ģimnazija sadalītos tipos: a) kas sagatavotu universitātei un b) kas sagatavotu arodskolām. Iestāšanās lai būtu bez eksāmeniem. Liek priekšā jaunu arodskolu dibināšanu atkarā no katra apgabala izejvielām un vajadzībām, jo Grieķijai esot nepieciešami labi amatnieki. Pagaidām tomēr netiek pienācīgi atalgoti pat līdzšinējie amatnieki, jo to dienas alga gandrīz neatšķiras no strādnieku . . . Grieķi cer, ka pēc 3 gadiem viņu pilsētās „būdiņu" vairs nebūšot, bet tikai lepni nami. Grūti ticams. Grieķijas kalnu ciematos arvien vēl ir ārstu, vecmāšu, zāļu, skolotāju un sabiedriskās dzīves trūkums. Tur valda vēl visprimitīvākie dzīves apstākļi. Cik te gadu vajadzētu, lai dzīve nonāktu normālā stāvoklī, par to neviens nemin . . .

Nesen atkal ziņots, ka no traka suņa Salonīkos cietušas 150 personas, bet suņi aizvien vēl skraida apkārt bez uzpurņiem . . .

Te pirms kāda laika tika noķerti divi bulgāru spiegi un notiesāti uz nāvi ... Katra laikraksta numurā ir viens vai vairāki slepkavības gadījumi. No pēdējiem visbaigākais ir, kur dēls nokāvis savu māti . . .

Daudzi uztraucas par grieķu „nacionālo" vīnu t. s. „recīnu", t. i., sveķotu baltvīnu. Ja šis vīnas ir dabisks, tad tas ir vislabākais, īpatnējākais un nevainīgākais no alkoholiskajiem dzērieniem ,arī samērā lēts, bet tā kā grieķiem piemīt „apšmaukšanas" tieksmes un māksla, ļoti bieži tam tiek pievienotas visādas skābes un arī ģipss, lai vīns ilgāku laiku izskatītos un uzturētos dzidrs. Šīs skābes, kuņģī nonākdamas, rada indes. Ir bijuši vairāki šādi saindēšanās gadījumi. Līdz šim nekāda kontrole šajā virzienā nenotiek.

. . . Nevaram paiet gaŗām arī „mīlestības frontei". Bieži te vēl dzirdams par līgavu zagšanas gadījumiem. Vai nu vainīgs bijis karnevāls, vai arī pavasaris, ka Salonīkos „aristokratu aprindās bija „amora trauksme". Notikusi „zagšanās" precētu bagātnieku vidū. „Zaglis" aizsūtījis savu sievu un dēlu uz Atēnām pie mātes un pats paņēmis drauga sievu, divu bērnu māti, un „aizlaidies" limuzīnā uz Vāciju. Visā slepenībā viņš sagatavojis vīzas. Kas zina, vai atmošanās stunda būs tik salda?

Šķiršanos te ir grūti dabūt, izņemot sekojošus gadījumus: daudzsievību ,2 gadīgu mājas un ģimenes pamešanu, nervu sabrukumu, lepru, ārprātu, neauglību, vai liecinieku par laulības pārkāpšanu. Bieži jāgaida 7 gadi, ja viens no abiem šķiršanos nedod. Stingro šķiršanās likumu sekas ir ļoti straujš „nelikumīgo" pāŗu un ārlaulības bērnu pieaugums. Grieķi paši ir neziņā, ko iesākt. Notiek arī dedzīgas debates par ceturto laulību, ko baznīca neatļauj . . .

Jūsu Vidzemniece.

LATVIJAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Atliek trimdinieki, kuŗu vidū nobirums, bez šaubām, būs. Bet latvju tautas kodols un vairākums ir dzimtenē. Tāpēc trimdinieku nobirums nevar izšķirt tautas likteni.

Vispāri saimnieciskais un etniskais nākotnes stāvoklis daudzām tautām ir problēmatisks. To katrs var iztēlot pēc patikas, balstoties uz ražojumu novietošanu tirgū, starptautiskām attieksmēm, kultūrāliem sasniegumiem, īpaši militārisma laukā, un citiem faktoriem. Diskusijas par šiem jautājumiem neizpalika arī Latvijas brīvvalsts sākumā. Bet diezgan ātri apklusa, jo reālajā dzīvē tām nebija pamata. Vai nākotnē būs citādi? Pagātne par to neliecina. Šķiet, ka visvairāk jābaidās no nevēlamiem pagriezieniem tautu liktenos ir tām zemēm, kas ražo galvenokārt eksportam. Turpretim, valstīm, kuŗās dominē lauksaimniecība un rūpnieki ražo galvenokārt savas valsts vajadzībām, nopietnas briesmas nevar draudēt.

Līdz ar saimniecisko stabilitāti atkrīt arī etniskā nedrošība, jo nav vajadzības iekļauties kādā varenākā tautā, kuŗas pašas izredzes nav spožas. Bez tam nav paredzams, ka tāda etniska nivelēšanās būs nepieciešama un lietderīga, jo līdz šim lielāka dažādība visās kultūras nozarēs ir nākusi par labu progresam. Kur tās nav, tur kultūras līmenis slīd uz leju. Jācer, ka nākotnē tas nebūs citādi. Tātad līdzšinējie pieredzējumi arī etniskā ziņā nerunā par labu pesimismam. Kas piedzīvos jaunos laikus, tiem būs lemts pārliecināties diskutējamo jautājumu atrisinājumā.

P. Dreimanis.

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

SPORTS

RITVARS DZELME 1958. GADA HAMILTONAS LATVIEŠU ŠACHA MEISTARS

Attēlā: balvu pasniedzējs — viesis V. Rudzītis, 1. v. ieguvējs Ritvars Dzelme, 4. v. un pārsteiguma balvas ieguvējs Osvalds Berke, 3. v. ieguvējs un iepr. gada meistars Roberts Kreišmanis. Nav klāt 2. v. ieg. Oskars Zvirgzdgrauds un 5. v. ieguvējs Vilnis Bija. Foto. E. Zvīnis.

27. aprīlī noslēdzās Hamiltonas latviešu meistarsacīkstes šachā. 1. v. ar 3½ punktiem no iespējamiem četriem — R. Dzelme, iegūstot balvu — šacha pulksteni. 2. v. ar 3 p. Oskars Zvirgzdgrauds, balva — ceļojuma pulkstenis. 3. v. ar 2½ p. iepriekšējā gada meisars Roberts Kreišmanis. 4. v. ar 1 p. Osvalds Berke. Kā cītīgākais un vecākais dalībnieks viņš saņēma pārsteiguma balvu — miniātūršachu. 5. v. ierindojās Vilnis Bija.

Dažādu neparedzētu iemeslu dēļ no turnīra nācās izstāties diviem agrāk cītīgākajiem dalībniekiem — Ernestam Bērziņam un Rūdolfam Verneram.

Noslēgumā kā viesis bija ieradies kanadiešu šacha kluba sekretārs Mr. Harris. Vakars noritēja lielā sirsnībā ar R. Dzelmes simultānspēli, balvu izdalīšanu un pārrunās pie šacha galdiņiem. Šacha kopa izsaka sirsnīgāko pateicību R. Kreišmanim par šacha kopai atļautajām, ļoti gaumīgi iekārtotajām telpām. Šachisti spēles cer atsākt oktobrī.

I.VELDRE MET DISKU 40,69 m, ŠĶĒPU — 52,17 m

Indiānas techniskās kolledžas (Fort Wayne, Indiānā) vieglatlētu izlases dalībnieks, 1. gada students Ivars Veldre 15. aprīlī, trīs kolledžu — Indiana Technical College, Albion College (Albion, Mičigenā) un Manchester College (North Manchester, Indiānā) — vieglatlētikas sacīkstēs Ziemeļmančesterā, izcīnīja 3 1. vietās: lodes grūšanā — 13,85 m, diska mešanā — 40,69 m un šķēpa mešanā — 45,50 m.

26. aprīlī, 3 kolledžu — Indiana Technical College, Taylor University (Upland, Ind.) un Earlham College (Richmond, Ind.) — sacīkstēs Aplendā, V. atkal izcīnīja 3 1. vietas: lodes grūšanā — 13,03 m, diska mešanā — 37,01 m un šķēpa mešanā — 48,44 m. Pēdējais ir arī V. personīgais rekords un labots Indiānāpoles latviešu rekords (līdzšinējais rekords — I. Veldre 47,75 m, 1957. g.).

29. aprīlī 2 kolledžu — Indiana Technical College un Anderson College (Anderson, Ind.) — sacīkstēs Andersonā, V. vēlreiz izcīnīja 3 1. vietas: lodes grūšanā — 13,89 m, diska mešanā — 38,56 m un šķēpa mešanā — 52,17 m, pēdējā atkal labodams savu personīgo un Indiānāpoles latviešu rekordu.

G. G.

SPORTA KALENDĀRS TORONTO

Kontinentālligas futbolspēles maija un jūnija mēnešos

Svētdien, 25. maijā, plkst. 3.45 Golden Mile — DV.

Konsulkausā:

Sestdien, 31. maijā, plkst. 7,00 DV — Nuova Italia.

Līgas spēlē

Piektdien, 6. jūnijā, plkst. 7,00 DV — Queens Park.

Konsulkausā:

Piektdien, 20. jūnijā, plkst. 8,30 Eintracht — DV.
Pirmdien, 23. jūnijā, plkst. 7,00 DV — Estonia.
Pirmdien, 30. jūnijā, plkst. 8,30 DV — Golden Mile.

Trešdienās spēles notiek YMCA's laukumā, 275 Broadview Ave. Pārējās dienās — Milton stadionā.